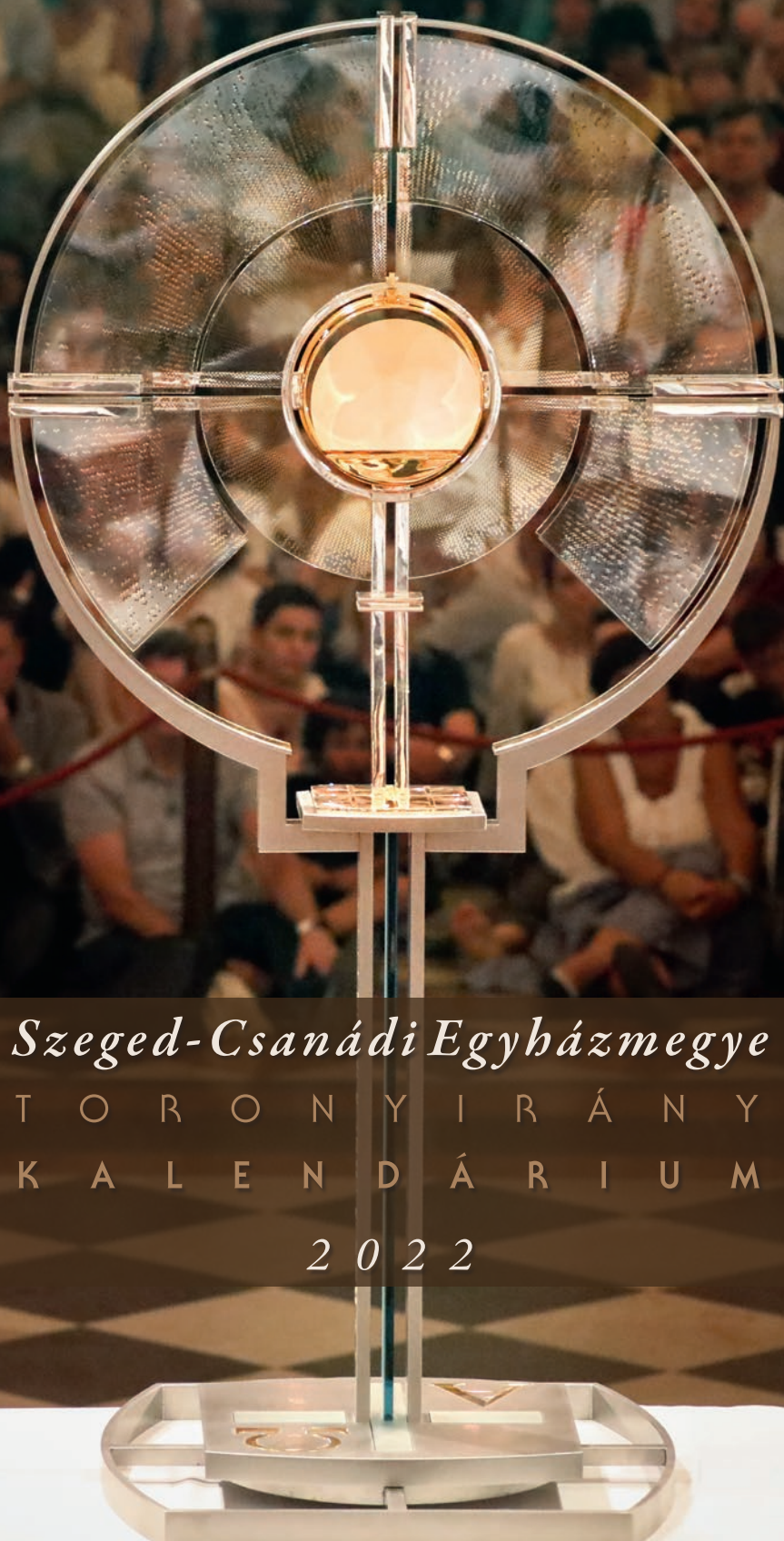

Szeged-Csanádi Egyházmegye

T O R O N Y I R Á N Y
K A L E N D Á R I U M

2022

Szeged-Csanádi Egyházmegye

T O R O N Y I R Á N Y
K A L E N D Á R I U M

2 0 2 2

Forrás: wikipedia

XII. Piusz pápa

Eugenio Pacelli bíboros az 1938-as 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson járt Magyarországon XI. Piusz pápa apostoli legátusaként

A NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS HIMNUSZA 1938 / 2020-21

Győzelemről énekeljen napkelet és napnyugat,
millió szív összecsengjen, magasztalja az Urat,
Krisztus újra földre szállott, vándorlásunk társa lett,
mert szerette a világot, kenyérszínbe rejteztet.
Krisztus kenyér s bor színében úr s király a föld felett,
forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet.

Egykor értünk testet öltött, kisgyermekként jött közénk,
A keresztfán vére ömlött váltságunknak béreként.
Most az oltár Golgotáján újra itt a drága vér,
Áldozat az Isten-Bárány, Krisztus teste a kenyér.
Krisztus kenyér s bor színében úr s király a föld felett,
forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet.

Zúgjon hát a hálaének, szálljon völgyön, tengeren,
A szeretet Istenének dicsőség és üdv legyen.
Az egész föld legyen oltár, virág rajta a szívünk,
Minden dalunk zengő zsoltár, tömjénillat a hitünk.
Krisztus kenyér s bor színében úr s király a föld felett,
forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet.

István király árva népe, te is hajtsd meg homlokod,
Borulj térdre, szórd elébe minden gondod, bánatod!
A kereszt volt ezer éven reménységed oszlopa,
Most is Krisztus jele legyen jobb jövődnék záloga.
Krisztus kenyér s bor színében úr s király a föld felett,
forrassz eggyé békességben minden népet s nemzetet.

4 JANUÁR – BOLDOGASSZONY HAVA

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
31 <i>Marcella, Gerda</i> Bosco Szent János	28	29	30	31	1 <i>Fruzsina</i> Újév, Szűz Mária Isten Anyja, a Béke világnapja	2 <i>Ábel</i> Karácsony utáni 2. vasárnap
3 <i>Genováva, Benjámín</i>	4 <i>Titusz, Leona</i>	5 <i>Simon</i>	6 <i>Boldizsár</i> Urunk megjelenése (Vízkereszt)	7 <i>Attila, Ramóna</i>	8 <i>Gyöngyvér</i>	9 <i>Marcell</i> Urunk meg- keresztel- kedése
10 <i>Melánia</i>	11 <i>Ágota</i>	12 <i>Ernö</i>	13 <i>Veronika</i>	14 <i>Bódog</i>	15 <i>Lóránt, Loránd</i> Remete Szent Pál	16 <i>Gusztáv</i> Évközi 2. vasárnap
17 <i>Antal, Antónia</i>	18 <i>Piroska, Margit</i> Árpád-házi Szent Margit	19 <i>Sára, Márió</i>	20 <i>Fábián, Sebestyén</i> Boldog Özséb	21 <i>Ágnes</i> Szent Ágnes	22 <i>Vince, Artúr</i> Boldog Batthyány- Strattmann László	23 <i>Zelma, Rajmund</i> Évközi 3. vasárnap Isten igéjének vasárnapja
24 <i>Timót</i> Szalézi Szent Ferenc	25 <i>Pál</i> Szent Pál apostol megtérese	26 <i>Vanda, Paula</i> Szent Timó- teusz és Szent Titusz	27 <i>Angelika</i> Merici Szent Angéla	28 <i>Károly, Karola</i> Aquinói Szent Tamás	29 <i>Adél</i>	30 <i>Martina</i> Évközi 4. vasárnap

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
31	1 <i>Ignác</i>	2 <i>Karolina</i> Urunk bemutatása (Gyertya-szentelő Boldog-asszony)	3 <i>Balázs</i> Szent Balázs	4 <i>Ráhel,</i> <i>Csenge</i>	5 <i>Ágota,</i> <i>Ingrid</i> Szent Ágota	6 <i>Dorottya,</i> <i>Dóra</i> Évközi 5. vasárnap
7 <i>Tódor,</i> <i>Rómeó</i>	8 <i>Aranka</i>	9 <i>Abigél, Alex</i>	10 <i>Elvira</i> Szent Skolasztika	11 <i>Bertold,</i> <i>Marietta</i> A Lourdes-i Boldogságos Szűz Mária, Betegk világnapja	12 <i>Livia, Lidia</i>	13 <i>Ella, Linda</i> Évközi 6. vasárnap
14 <i>Bálint</i> Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspök, Európa társ-védőszentjei	15 <i>Kolos,</i> <i>Georgina</i>	16 <i>Julianna,</i> <i>Lilla</i>	17 <i>Donát</i> A szervita rend hét alapítója, Szent Donát	18 <i>Bernadett</i>	19 <i>Zsuzsanna</i> Szent Zsuzsanna	20 <i>Aladár,</i> <i>Almos</i> Évközi 7. vasárnap
21 <i>Eleonóra</i>	22 <i>Gerzson</i> Szent Péter apostol szék-foglalása	23 <i>Alfréd</i> Szent Polikárp	24 <i>Elemér</i> Szent Mátyás apostol	25 <i>Mátyás</i>	26 <i>Géza</i>	27 <i>Edina</i> Évközi 8. vasárnap
28 <i>Ákos, Bátor</i>	1	2	3	4	5	6

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
28	1 <i>Albin</i>	2 <i>Lujza</i> Hamvazó-szerda	3 <i>Kornélia</i>	4 <i>Kázmér</i>	5 <i>Adorján, Adrián</i>	6 <i>Leonóra, Inez</i> Nagyböjt 1. vasárnapja
7 <i>Tamás</i> Szent Perpétua és Felicitász	8 <i>Zoltán</i> Istenes Szent János	9 <i>Franciska, Fanni</i> Római Szent Franciska	10 <i>Ildikó</i>	11 <i>Szilárd</i>	12 <i>Gergely</i>	13 <i>Krisztián</i> Nagyböjt 2. vasárnapja
14 <i>Matild</i>	15 <i>Kristóf</i> Nemzeti ünnep	16 <i>Henrietta</i>	17 <i>Gertrúd, Patrik</i> Szent Patrik	18 <i>Sándor, Ede</i> Szent Ciril	19 <i>József, Bánk</i> Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyese	20 <i>Klaudia</i> Nagyböjt 3. vasárnapja
21 <i>Benedek</i>	22 <i>Beáta, Izolda</i>	23 <i>Emőke</i>	24 <i>Gábor, Karina</i>	25 <i>Irén, Írisz</i> Urunk születésének hírüladása (Gyümölcsoltó Boldogasszony)	26 <i>Emánuel</i>	27 <i>Hajnalka</i> Nagyböjt 4. vasárnapja
28 <i>Gedeon, Johanna</i>	29 <i>Augusztá</i>	30 <i>Zalán</i>	31 <i>Árpád</i>	1	2	3

ÉNEK AZ ELSŐ KIRÁLYOK IDEJÉBŐL

2. zsoltár

Miért dühöngenek a nemzetek,
terveznek hiúságokat a népek?

Fölkelnek a föld királyai,
egybegyűlnek mind a fejedelmek
az Úr ellen, s az ő Fölkentje ellen:

»Szakítsuk széjjel láncukat,
igájukat rázzuk le magunkról!«

A mennyekben lakó kineveti őket,
az Úr kigúnyolja őket.

Haragjában így szól majd hozzájuk,
bosszúságában szétzavarja őket:

»Fölkentem királyomat a Sionon,
az én szent hegyemen!«

Hirdetem az Úr rendeletét.
Mert így szólt hozzám az Úr: »Fiam vagy te,
a mai napon nemzettelek téged.

Kérd tőlem, és odaadom neked
a nemzeteket örökségedül,
s osztályrészedül a föld határait.

Kormányozd őket vasvesszővel,
cserépedényként törd össze őket.«

Nos hát, királyok, okuljatok,
tanuljatok, ti földi bírák!

Szolgáljátok az Urat félelemmel,
ujjongjátok előtte remegve.

Tanuljatok fegyelmet,
hogy fel ne gerjedjen az Úr haragja,
s az igaz útról el ne vesszetek,
amikor haragja hirtelen fellobban.

Boldogok mindazok, akik benne bíznak!

NE HAGYJÁTOK A TEMPLOMOT ÉS AZ ISKOLÁT

Kettős jubileumot ünnepelt Kiss-Rigó László püspök 2021-ben: 40 éve, 1981-ben szentelték pappá, 2006-ban vette át a pásztorbotot, azaz 15 éve a Szeged–Csanádi Egyházmegye főpásztora. Templomok épültek és újultak meg, kiterjedt hálózattá vált az egyházmegye feladatvállalása az oktatás-nevelésben, rendezvényekkel, kiállítóterekkel gazdagodott az egyházmegye kulturális élete. Visszatekintésre kértük a főpásztort.

– Püspöki jelmondata az erő, a szeretet és a józanság hármását állítja a középpontba. Mindhárom önmagában is érték, de együtt még inkább.

– Pál apostol Timóteushoz írt levelében Pál buzdítja a nehézségek, problémák láttán a fiatal Timóteust, ne csüggedjen, mert Istentől nem a csüggedés, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét kaptuk. Mindháromra nagy szükségünk van. Látna a világot, kiemelten fontosnak tartom a józanságot. A nyugat-európai társadalmakban mintha függetlenítették volna magukat a józan észről. Nekünk, hívő embereknek nagy erősségünk, hogy a hit fényében a józan ész segítségével értelmesebben tudunk élni.

– A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kapcsán a médiában elhangzott az erődemonstráció vádja.

– Sokszor vádolták már az egyházat ezzel. Az egyik oldalról nézve valóban jogos, nincs helye a triumfalizmusnak. Az ilyen sok embert érintő megmozdulás esetén, mint a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, feltehetjük a kérdést: triumfalizmus megnyilvánulása, PR-megmozdulás vagy tanúságtétel? Minket az a szándék vezetett, hogy tanúságot tegyünk arról, jelen vagyunk a társadalomban, a világban, és az Eucharisztia az élete központja mindannyiunknak,

akik Krisztushoz tartozunk. A másik oldalon viszont azt kell látnunk, hogy az egyház nem kérhet elnézést a létezéséért. Nem folytathatunk erőszakos propagandát, de jogunk van megélni a hitünket, és tanúságot tenni róla.

– A templomépítés összeforrt a nevével. Csak idén több új vagy megújult templomot szentelt fel, áldott meg, és további tizennégy település templomának felújítására van lehetőség a Vidékfejlesztési Program keretében.

– Nincs olyan település az egyházmegyében, ahol ne lennének katolikusok. Mégis történelmi vagy egyéb okok miatt még mindig találunk olyan helyeket, ahol csak „szükség-misézőhelyek” vannak, egy erre a célra átalakított szoba vagy ház. A cél az, hogy minden településen legyen vasárnapi szentmise, hiszen az a közösség központja. Ezért szinte minden évben legalább egy templomot építettünk. Nem azért, mert szeretünk építkezni, hanem mert az az alapelv, hogy ahol vannak katolikus családok, azon a településen legyen számukra megfelelő templom vagy kápolna. Az a remény él bennem, hogy nem csak infrastrukturális beruházásokat végzünk, hanem segítjük a közösséget. Az a dolgunk, hogy rendbe tegyük a templomot, de ez csak akkor ér valamit, ha az élő kövekből, az emberekből épülő közösség is fejlődik. Remélem, hogy ez így van.

– A társadalmi szerepvállalás az egyházmegyében nagyon elől jár, nézzük csak a gyermekvédelmet.

– Hangsúlyoznom kell, hogy nem szerepet vállalunk, hanem feladatot. Ez az egyház kötelezettsége, s remélem, az egyházmegye példát mutat. Ma már szabadon tudunk közszolgálatot végezni a saját értékrendünk szerint, a társadalmi igényeknek megfelelően. Ha a hit szerves része a mindennapi életünknek, áthat mindent, az oktatást és a kultúrát, a közszolgálatot, a sportot is. A gyermek és ifjúságvédelem területén az egyházmegyék átlagához képest valóban kiemelkedően sokat vállalunk. Ma már az ország kétharmad részén közel nyolcezer állami gondozott gyerekről gondoskodunk. Örömmel tesszük. Nagyon nehéz feladat, de szép is. Nagy szakértelmet igényel. Nálunk megvannak a megfelelő szakemberek erre a feladatra, ezért tudjuk vállalni.

– A felsőoktatásban is előrelépések történtek. Fontosnak tartja az egyházi jelenlétet a felsőoktatásban?

– Lassan két éve egyetem a Gál Ferenc Főiskola. Békéscsabán átvettük a gazdasági kart. Szegeden teológiai, Szarvason pedagógiai, Gyulán egészségügyi, Mezőtúron mezőgazdasági és vidékfejlesztési karunk van. Jelen kell lennünk a felsőoktatásban, mert a köznevelésben is az átlagosnál jóval nagyobb a feladatvállalásunk – közel száz helyen vagyunk jelen. Egész kis falvak iskoláitól kezdve városi nagy, összetett intézményekig. Ahol szükség van ránk, ahol felkérnek minket, ott megpróbálunk szolgálni.

– A 2020 őszén alakult Klebelsberg Társaság alapítói között van. Miért tartották fontosnak létrehozását?

– Egy tag vagyok a sok közül, olyan kezdeményezésnek tartom, amiben örömmel veszek részt. A tagságot is a Klebelsberg által egységben kezelt területek, a tudomány, az oktatás, a művészet és a vallási élet képviselői alkotják. Szeretnénk valamit tenni Szeged és a régió kulturális emelkedéséért, és kötelességünknek érezzük az egykori kultuszminiszter emlékének ápolását a tudomány, a művészet, valamint az oktatás területén szegedi hangsúllyal. A covid két hulláma között éppen csak be tudtuk jelenteni a társaság megalakulását, most kell elkezdeni a munkát.

– Májusban volt a közös bérmálás, amikor száznyolcvan gyereket bérmáltak. Püspök atya milyen fiatalokat szeretne látni a jövőben?

– Több mint egy éven keresztül nem lehetett a megszokott körülmények között bérmálkozni fiataljaink. Sok plébá-

Forók: Gémes Sándor

nián felkészültek, de elmaradt a bérmlás. Ezért választottuk azt, hogy akik vállalják, a Szent Gellért Fórumban együtt, egy szép ünnepség keretében kapják meg a keresztény nagykorúság szentségét. Akik nem akartak ezen részt venni, azok ősszel, a megszokott körülmények között bérmlálkozhattak saját plébániájukon. Az életszentség boldog, józan gondolkodású és szeretetben kiteljesedő emberi életet feltételez. Ilyen embereket szeretne látni Jézus is. Akik megismerik a hitüket, amiben megkeresztelkedtek gyerekkorukban, amikor még nem volt tudatos részükről a Krisztushoz való csatlakozás. A szülők, hitoktatók és a lelkipásztorok feladata, hogy megismertessék őket Krisztussal. Olyan fiatalokat szeretnék, akik megismerték Krisztust, és tudatosan eldöntötték, hogy a mindennapi életükben az ő követőiként akarnak élni, és ehhez erőt akarnak kapni. A bérmlálkozás abban segíti őket, hogy Krisztus hiteles tanúivá legyenek egész életükben.

– Nekünk felnőtteknek van felelősségünk, hogy milyen világot építünk körülük. Mit várnak el tőlünk a fiatalok?

– Beszélhetünk a felnőttek felelősségéről, de mi is sok mindent tanulhatunk a fiataloktól. Ezt a kettőt párhuzamban kell látni. Kevesebb képmutatást, ál-

szentséget, felszínességet, és nemcsak a hagyományokat, hanem élő tanúságtételt várnak tőlünk, de ezt nemcsak ők várják el, hanem ez a kötelességünk is.

– **Nevéhez fűződik a Szent Gellért Fesztivál. Miért tartotta fontosnak alapítását?**

– Az idén tizennegyedik alkalommal szerveztük a fesztivált, mellyel Szent Gellért emlékét őrizzük, és amely mára hagyománnyá vált Szegeden. Sokaknak élményt nyújtó program, különösen az elmúlt időszakban megélt hiányok után. Tavaly kisebb volumenben, kamarakonzertekkel, szólistákkal tudtuk csak megrendezni. Idén nem volt akadály, bár pénzügyi korlátok azért vannak. Azt hiszem, hogy gazdag és szép műsort sikerült összeállítani. Igyekszünk minden évben igazi komolyzenei ritkaságokat műsorra tűzni, miközben a programsozrozat fókuszában a hit áll. Idén is volt jótékonysági hangverseny, a „Korábban

Érkeztem Alapítvány” számára ajánlottuk fel a bevételt. A fesztivált Szent Gellértről megemlékezve zártuk az egész egyházmegye híveivel és papságával. Nagy öröm számunkra, hogy a látogatóközpontunk is messze a várakozás felett teljesít, széleskörű kulturális szolgáltatást

ad az érdeklődőknek. Kiállítások, előadások, fórumok, irodalmi estek – tartalommal töltjük meg az időt, tudatosítjuk a múltbeli történeteket, és keressük, hogyan gazdagíthatjuk, erősíthetjük ezáltal a jövőt.

– **Ha a jövőre gondol, mindig a nagy jubileumot látja?**

– Igen. A következő években feladatunk lesz méltó módon felkészülni az egyházmegye millenniumának megünneplésére. 2030-ban ünnepeljük meg azt

is, hogy 100 éve van püspökség Szegeden. Előkészületek zajlanak lelki, kulturális, pasztorális téren, de komolyabb lépéseket az utolsó öt évben teszünk majd.

– Hogyan fogadták, hogy jövőre Szeged lesz a Katolikus Társadalmi Napok helyszíne?

– Nagyon szívesen vállaltuk ezt a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által szervezett országos rendezvényt. Remélem, sem a pandémia, sem más akadály nem gátolja meg, Szeged egyetemi város, rengeteg itt a fiatal. Jó helyen lesz nálunk a KATTÁRS, az egész városnak a javára fog válni.

Az interjút Trauttwein Éva készítette

Juhász Gyula

ÉN ISTENEM

Nekem te nem vagy messze, égi bálvány,
Siketen, zordon trónoló Nagyúr,
Előtted állok én kifosztva, árván
És boldogan, ha ég viharja gyúl.

A földiek nekem nem ártanak már
S az égiek testvéreim nekem,
Viharodnak palástját áldva add rám
S villámodat érezzem szivemen!

Ó, gyűjts ki engem, mint szent jegenyédet,
Hogy égve égyek s a mély éjszakát
Mint áldozati láng ragyogjam át.

Mert égve égni: ez a földi élet
S beléd hamvadni boldog epedőn,
Mint kísértet hajnalkor temetőn.

Benedek Elek

A KÉT BORSÖKRÖCSKE

Egyszer volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl, egy nagy tenger, annak a közepén egy nagy sziget; ennek a szigetnek a közepében egy nagy hegy s a hegy tetején egy ezeregy éves fa. Ennek volt kilencvenkilenc ága, a kilencvenkilencediken fityegett egy kilencvenkilenc rejtek tarisznya; ennek a kilencvenkilencedik rejtekében volt a Laci bátyám kilencvenkilenc levelű bibliája, s ennek a kilencvenkilencedik levelén olvastam ezt a mesét.

A biz a': Hát volt egyszer egy igen-igen szegény ember, szomszédjában lakott még egy nálánál is szegényebb. Az egyiknek fia volt, a másiknak leánya. Kapták magukat a szegény emberek, s összeboronálták a legényt s a leányt, hogy ha már annyiban van: legyen egy kódustarisznyából kettő.

Azt mondja egyszer az ifjasszony az urának:

– Hallá-e! Kied, az igaz, hogy nincs pápista hiten, de próbáljon egyet: böjtöljön meg egy pénteket, hátha adna az Isten valamit.

Az éfi ember meg is hallgatta a tanácsot, nem eszik egy betevő falást sem pénteken, hanem az Isten nem adott azért semmit. „No, isten neki – gondolja magában –, legyen a többi után!” – s megböjtöli a másodikat meg a harmadikat is, s egyszer csak úgy belejött a böjtölésbe, hogy hét egymás után eső pénteken nem evett semmit, de semmit az ég alatt. De az Isten csak nem adott semmit a hétnapos böjtre sem. „Hm – gondolja magában –, ez már csak elég volt, ha akart volna adni ő szent felsége, erre adhatott volna!”

Meggondolkozik a szegény ember, s azt mondja a feleségének:

– Hallod-e, feleség? Süss nekem egy hamuból sült pogácsát, mert menni akarok az Istenhez, hadd látom: hol a hiba.

Süt is az asszony, s a szegény ember útnak indul.

Déltájt elért a Herecz-erdőbe. Ott talált egy ősz embert, amint két akkora ökörrel, mint egy-egy borsszem, szántogatott a ciheres parlagon. Köszön neki, s az fogadja is. Kérdi: hogy merre van szándéka? Mi járatban van?

– Én bizony az Istenhez mennék – felel a szegény ember. – Hét pénteken böjtöltem, s nem adott érte semmit. Most azt szeretném megtudni, hogy mért nem adott?

– Abba' hiába ne fáradj – mondja az ősz ember –, hanem én neked adom ezt a két borsökröcskét, ezek után élélhetsz, csak senkinek el ne add, akármennyit ígérjenek értök.

Hazahajtja a szegény ember a két ajándék állatot, s másnap mindjárt erdőbe ment velök. A szekeret innét s túl szedte össze: egyik ember kereket, a másik rudat, a harmadik tengelyt adott, s úgy tákolta össze. Elég az, hogy volt olyan, amilyen. De nem is mert két szál fánál többet feltenni, mert az ökröcskében még kevesebbet bízott. Hanem ezek táltosok voltak, s mikor meg akará indítani, megszólal az egyik:

– Hát ezt a két szál fát ki után tette, gazduram? Csak rakja meg a szekeret istenesen, hogy recsegjen alatta, mert mi két szál fával szégyelljük bémenni a faluba!

A szegény ember csak csavargatta a fejét, de rászánta magát, s istenesen megrakta a szekeret, amennyi csak ráfért.

Amint kiérnének az erdőből, találkoznak a gróffal s a falubíróval. Ezek majd' hanyattég estek, mikor látták, hogy az a két pirinkó ökör mekkora szekér fát viszen. Kérdi a gróf:

– Mennyiért adod nekem ezt a két ökröt, te szegény ember?

– Nem eladó, méltóságos gróf úr – felel a szegény ember.

Megharagszik a gróf, s azt mondja a szegény embernek, hogy ha egy nap alatt meg nem szántja a Herecz-erdőt, s bé nem veti, s el nem boronálja: ökre nélkül marad.

Aj, megbúsulja magát a szegény ember! Mit tudjon csinálni?

– Egyet se búsuljon, gazduram – szólalt meg az egyik borsszem ökröcske –, csak szerezzon kied ekeszerszámot, a többi a mi dolgunk!

No, szerezh is a szegény ember. Egyik ad talyigakereket, a más ekekabalát¹, a harmadik eszteket², kurtavasat, hosszúvasat, s egy picre összeszokotálta³ az ekét.

Elmennek a Hereczbe, s azt mondja ott az egyik ökör:

– Kied csak feküdjék le s aludjék, gazduram, eligazítjuk mi a többit!

A gazda bizony meg is fogadta a szót: lefeküdt, elaludt, s mire felébredt, már szépen el is volt boronálva a szántás. Avval hazaeregéltek, s jelentette a bírónak, hogy készen van a munkával. Kimegy a bíró s a gróf a helyszínre, végigjárják a helyet, de egy hajszál nem sok, annyi hibát sem találtak a vetésben.

– No, te szegény ember – mondja most a gróf –, ha mi neked takarmányom van, gyökerestül, mindenestül be nem takarítod egy nap alatt, ökröd nélkül maradsz, tudd meg!

A szegény ember elkezd búsulni, de a borsökröcske ismét megvigasztalja:

– Egyet se búsuljon, gazduram! Kied csak feküdjék le a barázdába, s aludjék, a többi a mi gondunk!

Bé is takarították egy nap még a helyét is a teméntelen sok takarmánynak. Egy szekérre rakták az egészet, de olyan magasra felrakták, hogy a szegény ember nem tudott a tetejébe nézni. Mikor a kastélyhoz értek, bémegyén a szegény ember a grófhhoz, s mondja:

– Méltóságos gróf úr, elhoztam eddig a takarmányt, de ha a kastélyt el nem fordíttatja a helyéről, nem férünk bé az udvarra.

A gróf még ki sem hallgatta jóformán, úgy kivetette a szegény embert, hogy majd megszakadt a nyaka. Meglátták ezt az ökröcskék, mozdítanak egyet a szekéren, neki a kastélynak, s az fenekestül felfordult. A gróft majd megölte a bosszúság.

– Hallod-e, te szegény ember – mondá a gróf –, ha te engem be nem vitetsz a pokolba a bíróval együtt, ökröd sem lesz, s magad is csúfot látsz! Látni akarom a poklot, hogy milyen világ van ott!

1 ekekabala – ekevas

2 eszteke – ösztöke, ekevas tisztogatására való vashegyű bot

3 szokotál – fontolgat, töpreng

Hej! Búnak adja magát a szegény ember. Hogy tudja ő oda vitetni, mikor soha még a tájéka felé sem járt a pokolnak! Megszólal az egyik ökröcske:

– Azért sohase búsuljon, gazduram! Oda éppen jó helyre kíváncsoznak, megilleti mind a kettőt.

Avval a szegény ember eléállott a nagy egész vágás szekérrel, a gróf s a bíró felkászolódtak rá, s elindult a két ökröcske a pokol tartománya felé. Estére kelve a szádához⁴ értek. A borsszemökröcskék nekifutottak az ajtónak, beütötték a fejükkel, avval a gróf nagy tempóra besétált, s utána a bíró.

– No, most, gazduram, rántsa rájuk az ajtót! – javallá az egyik. A szegény ember úgy is tett, s a gróf soha ki nem tudott kerülni a világ színére, sem a bíró. A szegény ember pedig a két borsszemökröcskével máig is boldogul él, ha meg nem halt.

⁴ szád – nyílása, szája valaminek, pl. a pokolnak, a liknak

IMÁDLAK ÉS ÁLDLAK

I - mád - lak és áld - lak, Is - ten, rej - te - lem.

Ke - nyér - és bor - szín - ben tit - kon vagy je - len.

Né - ked szí - vem, lel - kem át - ad - ja ma - gát,

mert té - ged szem - lél - ve el - vesz - ti ma - gát.

A keresztfán rejtéd isten-voltodat,
itt a színek rejtik emberarcodat,
de én mind a kettőt hiszem s vallhatom,
kérve, amit kért a bűnbánó lator.

Ahogy Tamás látta, nem látom sebed,
mégis Istenemnek vallak tégedet.
Add, hogy egyre jobban hinni tudjalak,
tebenned reméljek, téged vágyjalak.

EGYHÁZMEGYEI MOZAIK

*Válogatás a Toronyirány magazin
2021-es tudósításaiból*

AZ ÖKUMENÉ KÖZÖSSÉGÉBEN ÜNNEPELTEK A SZEGEDI DÓMBAN

Az ökumenikus imahét keretében közös liturgiát tartottak január 19-én a szegedi dómban. Kiss-Rigó László katolikus, Fekete Károly református, Kondor Péter evangélikus püspökök tanítása szeretetről, türelemről, összetartozásról.

„Mindannyiunk élete szinte minden területen kizökkent a megszokott kerékvágásból. Megváltozott közösségeink, gyülekezeteink élete, és különösen liturgikus életünk. Ennek ellenére itt vagyunk, hogy idén is imádkozzunk az egységért” – köszöntötte Kiss-Rigó László püspök az ökumenikus istentisztelet résztvevőit.

„A mai nap igeszakasza János evangéliumából Jézus buzdítása az apostolai felé: úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Mi emberek magunktól a szeretet legnemesebb és legtökéletesebb formáját csak korlátokkal, gyarlóságokkal együtt tudjuk

Kiss-Rigó László katolikus, Fekete Károly református és Kondor Péter evangélikus püspökök a szegedi dómban az ökumenikus imahétén

megélni. Számunkra, keresztények számára az a szeretet a példa, ahogyan Isten szeret minket, ahogyan azt Jézus életében, halálában és feltámadásában megmutatta. Erre tanított Isten, ezt a szeretet kell viszonzoznunk, most pedig azért gyűltünk össze, hogy egymás között is megéljük” – fogalmazott Kiss-Rigó László.

Kondor Péter püspök az ökumenikus imahét középpontba állított gondolatához – „öltsetek magatokra türelmet” – kapcsolta elmélkedését. „...A türelem az a lelkiállapot, amikor várunk egy zárt ajtó előtt, aminek meg kellene nyílni. Sokszor kerülünk bezárt ajtók elé... Az igazi türelem azonban nem nehéz helyzetemnek elképzelt javulására van beállítva, hanem az élő Istenre, akinek leg-hatalmasabb cselekvése Jézus Krisztus, aki maga is állt egyszer egy reménytelenül bezárult az ajtó előtt, a halál ajtaja előtt, és eltűnt annak sötétségében. De egyszer mégis kinyílt az a kapu, és az Úr győzelmének világossága árad ránk azon keresztül. Így az igazi türelem számára soha nincs végérvényes sötétség, nincsen végérvényes akadály, nincs soha reménytelenség, kilátástalanság...”

„Jézus »karakteres arcú« közösséget akart, melyben a meghatározó ismertetőjel a szeretet” – kezdte igehirdetését Fekete Károly református püspök. „Ezt a végrendeletszerű tanítást azon drámai, utolsó estén fogalmazta meg, és mikéntjét meghatározva felülírta az egyik ószövetségi – szeresd felebarátodat, mint tenmagadat – főparancsot. Úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket – a mértéket Jézus önmaga feláldozásával adja. Jézus azt kérte tanítványaitól, közösségük mutassa a szeretetösszhangot, és ez az, amit rajtunk is számon kér. Megvan-e köztünk a szeretetösszhang? »Önkorlátozó közösségben« kell egymásra figyelni, ahol kölcsönösen gondoskodni kell egymásról. Ahol ki tudjuk mondani az evangéliumi mondatot, szükségem van rád, ahol számontartó szeretettel viszonyulunk egymáshoz. Erre kell törekedni, ma, ezen a héten és életünk minden napján” – fogalmazott Fekete Károly.

BIBLIÁS TALÁLKOZÁS AZ ONLINE TÉRBEN

Konfesszionális és országhatáron átnyúló „bibliás” találkozásra hívott Benyik György szervezésében a Hangos Biblia közössége Isteni Ige vasárnapján, január 24-án. Tíz város tizennyolc intézményéből Szegedtől Gyulafehérváron át a ja-

Benyik György plébános, biblikus tanár

pán Tsukubáig főpásztorok, biblikus tanárok, egyházi közösségek és oktatási intézmények képviselői internetes összekapcsolódásban osztották meg az őket megszólító igehelyekről gondolataikat.

Benyik György a Szent Gellért-templom plébánosa kezdeményezésére ezúttal a Hangos Biblia készítésére szerveződött meg a Kárpát-medence hazai- és külföldi közösségeinek összefogása, melyben az

Ó- és Újszövetség könyveit olvasták fel. „Egészen más viszonyba kerülünk a Szentírással, ha felolvassuk vagy ahogy korábban tettük, leírjuk a szöveget. Jobban figyelünk üzenetére, teret engedünk annak, hogy egy-egy kifejezés szíven üsse a felolvasót” – fogalmazott Benyik György. „Ha a szent irodalomban kódolt érzelmek hiányoznak a lelkünkben, csak a könyvtárba száműzzük ezeket, az az irodalom meghal” – hangsúlyozta a felolvasás jelentőségét az ötletgazda biblikus professzor.

A kezdeményezés részeként Isten ígéjének vasárnapján tartották a „szívek konferenciáját” – ahogy Benyik György nevezte tíz város – Róma, Budapest, Debrecen, Szeged, Pozsony, Komárom, Gyulafehérvár, Kolozsvár, Szabadka, Tsukuba – 18 helyszínének internetes összekapcsolódását, melyben a megszólalók egy-egy számukra fontos igehelyet választottak, és egy percben foglalták össze az ehhez kötődő személyes élményüket.

A Hangos Biblia program, melynek célja hogy a szakrális térből a magántérbe kivigyék a Bibliát, 2016-ban indult. Mintegy 250 helyszínen közel 1400 felolvasó vett részt a felolvasásban. Zólyomi Norbert – aki hanganyagokat éveken át rendez – elmondta, hamarosan a teljes Szentírás elérhető lesz a Szegedi Biblikus Konferencia honlapján. A Hangos Bibliát a kézzel írott Biblia előzte meg, melyben közel 5000 anyaországi és határon túli magyar másoló alkotta meg a Magyarok Bibliáját.

ELHUNYT BÁRÓ GELSEY VILMOS, MAGYARORSZÁG BARÁTJA

Életének 100. évében, február 26-án elhunyt londoni otthonában báró Gelsey Vilmos (Willam de Gelsey). 1921-ben Bécsben született bárói rangra emelt nagyiparos családban, de Budapesten nevelkedett. Középiskolai tanulmányait az 1687-ben alapított Budapesti Királyi Egyetemi Katolikus Gimnáziumban végezte, aminek szellemisége egész életére hatással volt. Gelsey Vilmos és Sándor öccse Kiss-Rigó Lászlóval, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye iskolai főhatóságának akkori vezetőjével együtt évekig küzdött, hogy az államosítás évtizedei után az egyházmegye visszakapja a gimnázium budai Vár alatti épületét, ahol újraindulhatott a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium. A Gelsey-testvérek ennek segítésére hozták létre az Egyetemi Katolikus Gimnázium Alapítványt, amely 100 millió forinttal járult hozzá az épület korszerűsítéséhez. II. János Pál pápa 2005-ben a Nagy Szent Gergely Rend Parancsnoki Fokozatát adományozta Gelsey Vilmosnak a Magyar Katolikus Egyházért végzett munkájáért.

Gelsey Vilmos 1939 óta Londonban élt, 1942-ben Cambridge-ben, a Trinity College-ban diplomázott, ahol apja is tanult. Fiatalon már jelentős pénzintézeteknél töltött be vezető beosztást, majd az Orion Royal nemzetközi befektetési bank ügyvezető igazgatója, utóbb elnökhelyettese, később a bécsi UniCredit

*Az archív felvételen Orbán Viktor, Kiss-Rigó László,
Gelsey Vilmos és Hernádi Zsolt*

Bank vezető tanácsadója volt, és a Richter Gedeon Nyrt. igazgatósági elnöke, a Nemzeti Bank főtanácsadója lett. Szinte folyamatosan dolgozott, ami számára életforma volt.

Mindig részt vett a Kiss-Rigó László plébános, püspök által indított esztergomi Becket Szent Tamás ünnepségeken.

Gelsey Vilmosnak 2011-ben Orbán Viktor miniszterelnök nyújtotta át a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje kitüntetését. Gelsey Vilmos sokat tett Magyarország gazdasági megerősödéséért a rendszerváltás időszakában, és azt követően is. Hűséges tagja volt a katolikus egyháznak, példát mutató szerénységgel szolgálta, segítette a magyarországi közösségeket, egyházi intézményeket. Kezdeményezésére és támogatásával 2015-ben jött létre a Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete. Itt hozták létre és adják át azóta is évente Kiss-Rigó László püspökkel együtt a Báró Gelsey Vilmos-nagydíjat és a Báró Gelsey Vilmos-díjat. A rangos díjátadókon a magyar köznevelésért elkötelezett, kiemelkedő teljesítményt nyújtó pedagógusokat vagy gazdasági szakembereket ismertek el.

Gelsey Vilmos halálával a gazdasági élet fáradhatatlan mentora, a magyar gazdaság, az oktatás, a keresztény nevelés ügyének segítője távozott.

ÁTADTÁK SZEGEDEN A BALASSI-KARD IRODALMI DÍJAT

A Mátészalkán élő költő, szerkesztő, tanár, Kürti László és Ross Gillett ausztrál költő, műfordító érdemelte ki a magyar alapítású, nemzetközi irodalmi díjat a Balassi Bálint-emlékkardot. Az 1997-ben alapított irodalmi elismerést évente egy magyar anyanyelvű és egy külföldi költőnek adják át. Maga a díj egy 16. századi magyar végvári szablya másolata.

A február 14-én szervezett szegedi eseményen a járvány miatt csak a magyar díjazott vehetett részt. Kürti László arról beszélt, kétféle költészet létezik, az egyik az élet, másik az irodalom felől közelít. Költészetét – akárcsak Balassi Bálintét – a gyakorlati valóságtapasztalat jellemzi, és számára is meghatározó a lovas élet. Mint mondta, nagy megtiszteltetésnek tartja, hogy éppen ő érdemelte ki a 25., jubileumi Balassi Bálint-emlékkardot. Kiss-Rigó László püspök azt kívánta a költőnek, hogy a kard szimbolikus erejével küzdjön, szolgáljon, alkosson a jóért, az igazért, a szépért, mindannyiunk lelki és szellemi gazdagságáért.

Angyalosi Gergely irodalomtörténész méltatásában úgy fogalmazott, hogy költő az, akinek saját világa van.

*Kürti László költő átveszi Kiss-Rigó László püspöktől
a Balassi Bálint-emlékkardot*

– Ez a saját világ első kötetétől kezdve jelen van Kürti László verseiben. Önálló lírai univerzumot teremtett, csak rá jellemző kapcsolatot alakított ki a nyelvvel, megtalálta saját beszédmódját, mellyel az őt foglalkoztató létproblémákat, emlékfoszlányokat, kétségeket fogalmazza meg. Szenvédélyesen keresi az igazságot önmagával és a világgal kapcsolatban. Kürti László

lírása a kortárs magyar költészet karakterisztikus, kiérlelt példája – hangsúlyozta a professzor.

Az irodalmi elismerés másik idei díjazottja Ross Gillett ausztrál költő, műfordító a járvány miatt nem utazhatott Magyarországra, de ez csak késlelteti, de nem hiúsítja meg az emlékkard átadását – közölte a díj alapítója, Molnár Pál. A Melbourne-ben született Ross Gillett a Balassi Kard Művészeti Alapítvány fölkérésére, Ausztráliában élő magyarok közvetítésével került kapcsolatba a magyar irodalommal. Alkotásai valószínűleg az első ausztráliai Balassi-fordítások. Az ausztrál alkotóval a magyar alapítású irodalmi díj Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika után az ötödik kontinensre is eljutott.

A szegedi díjátadó része volt egy zenei ősbemutató. Heinczinger Miklós, a Misztrál együttes énekese itt mutatta be először Juhász Gyula megzenésített versét Balassi hősiességéről.

IDÉN ONLINE ÜNNEPELTÉK GYULÁN A FELSŐOKTATÁS NAPJÁT

Negyedik alkalommal rendezték meg február 5-én a Gyulai Felsőoktatás Napjához kapcsolódó tudományos konferenciát. Az eseménnyel többek között arra emlékeztek, hogy az egyházmegye azóta egyetemmé alakult Gál Ferenc

Főiskolája 2017. január 31-én vette át a gyulai felsőoktatás működtetését, válalva a térség egyetemi, tudományos szolgálatát.

A „Világnak szóló tudomány” című konferencia a koronavírus-járvány miatt az internet segítségével volt követhető. Az eseményt Bódis János felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért felelős államtitkár vezette fel.

– A magyar kormány kiemelt feladatként tekint a felsőoktatás megújítására. Ennek az az alapja, hogy fiataljaink kiváló egyetemeken, korszerű körülmények között, értékes diplomát kapjanak. A hazai egyetemek fejlesztésében a következő öt évben több mint 1500 milliárd forint hasznosulhat. A gyulai felsőoktatás megreformálása körül egy olyan partnerség fedezhető fel, melyek nélkül a hallgatók nem jutnának hozzá a megfelelő ismeretekhez, tudásanyaghoz. A jeles múlthoz hűen az egyetem jelentősége, regionális, szemlélete, jó gyakorlata országos hírű – hangsúlyozta Bódis János államtitkár.

Kiss-Rigó László püspök előadásában azt mondta, aki jó szándékkal műveli a tudományt, az csak a világért művelheti azt. A konferencia címében a hangsúly azonban nem a világon van, hanem a tudományon. – A világ beteg, gondokkal küzd, nehézségekkel áll szemben. Az igazi megoldás a problémákra pedig a tudomány. A tudományt lehet végezni hittel, hit nélkül. Előbbi esetben lehet az anyagba vetett hittel, vagy a Teremtőbe vetett hittel. Mi, keresztények, a Gál Ferenc Egyetemen a Teremtőbe vetett hittel akarjuk művelni a tudományt – hangsúlyozta a főpásztor.

A Magyar Tudományos Akadémia tagja, Szabó Gábor előadásában a tudomány igazságkritériumának vallási aspektusait elemezte:

– A hitnek akkor van értelme, ha először elfogadjuk, hogy van Isten. Tudományos bizonyíték vagy cáfolat Isten létezésére vonatkozóan nincs, egész pontosan egy állítás sem fogadható el. Álláspontom szerint azonban nem is tudományos a kérdés. Valójában az emberi szegmens két különböző kultúrájáról van szó, amit az igazságkritérium szerint tudunk megkülönböztetni egymástól. Hogy tudományosan elfogadjunk-e valamit, az egybeesik a kísérleti tapasztalatokkal. A hit esetében igaznak fogadjunk el valamit, mely a hit-tételekhez kapcsolódik. Ebből kifolyólag nem tervezhetünk olyan kísérletet, melyben ő meg fog mutatkozni. Fontos megnézzük, hogy egyáltalán milyen

kérdést szabad feltenni. A természettudomány igazságkritériuma egy nagyon erős igazságkritérium, cserébe ezért egy sereg kérdésről le kell mondjon, mert tudományosan nincs értelme feltenni azt a kérdést, hogy mi az élet célja? Márpedig egy ember számára az életcél nagyon fontos kérdés lehet. Ezt a kérdést egy hívő ember számára igenis van értelme feltenni, a rá adott válasz igazságát pedig csak a hit alapozza meg – fogalmazott az akadémikus.

„IGEN, ÖSSZETARTOZUNK” – HÁZASSÁG HETE AZ EGYHÁZMEGYÉBEN

Ismét sokszínű programmal és számos együttműködő partnerrel szerveződött meg a 13. házasság hete az Egyházmegyei Családközpont koordinálásában. A vírushelyzet miatt a zömében online közvetített előadások, workshopok,

műhelyek, fórumok voltak elérhetőek az érdeklődők számára. A személyes részvétel lehetőségét nyújtó szabadtéri és templomi események is sokakat megmozgattak.

A nyitószentmisét a szegedi dómban Kondé Lajos pasztorális helynök celebrálta kapcsolódva a hét mottójához: – Ezerszer is igen. Mit jelent az első igen? Mit ad az

embernek, és miért kell újra és újra, ezerszer is megismételni? Ez az igen egy visszavonhatatlan szövetség kezdete, amelyben ott van a feltétel nélküli szeretet és az ezzel szorosan összefüggő biztonság. Amikor a pár tagjai kimondják egymásnak az igent, Krisztus is igent mond rájuk és a szövetségükre. Így jön létre két ember között a természetfeletti szeretetkapcsolat, és ezzel indul el az önként, szabadon és teljes szívvel vállalt út, amelyen járva ketten együtt akarnak boldogok lenni, és egymást segítve eljutni Isten országába. Ez a vállalkozás tehát egy egész életre szól. A közös életbe mindkét fél beleadja minden

Foró: Lambert Ártilla / Magyar Kurír

erejét, tudását, érzelmét. De az ember nagyon vágyik arra, hogy folyamatos megerősítést kapjon, hogy házastársa újra és újra kifejezze: összetartozunk. Ezt vidámsággal, hálával és szeretettel kell bizonyítanunk egymásnak” – fejtette ki a szentségi házasság jelentőségét a plébános.

A házasság hete – látva az évről évre erősödő érdeklődést, a bekapcsolódó szervezetek számát – sikertörténetté vált az egyházmegyében, melynek egyedi programjai országosan sok követőre találtak.

A KATEKETIKAI IRODA WEBKONFERENCIÁJA

Álmodni és újrakezdeni a plébánián – ezzel a címmel hívott egy webinárium keretében közös gondolkodásra a Kateketikai Iroda. A négy előadás egyszerre volt szembenézés a pandémia eredményezte nehézségekkel, és annak tudatosítása, hogy a megújulás folyamatos keresése mellé felzárkózott az újrakezdés kihívása. Hogyan értelmezzük ma a plébániát? – Serfőző Levente, Pálfai Zoltán, Kovács Zoltán és Tapodi Krisztián arra bátorítottak, hogy merjünk álmodni, továbblépni és újrakezdeni. Nem teológiai előadás, de nem is konkrét receptek adása volt a cél, hanem egy motiváló szemléletformálás, mely saját cselekvési tervek kidolgozására ösztönöz.

Serfőző Levente, a Kateketikai Iroda vezetője *Plébánia, „Ház” a házak között* címmel a forrás, a kezdetek tudatosítá-

Serfőző Levente, a Kateketikai Iroda vezetője (monitorfotó)

sára fókuszált, az egyház fiatalságának tapasztalatait és a II. vatikáni zsinat tanítását idézte fel. Eszerint a plébánia az az Isten által egybehívott közösség, ahol az Evangélium láthatóvá, megélhetővé lesz akkor, ha teremtményező alkotó és bátor a küldetése vállalásában. Ez jelöli ki az irányt, merre tovább: ima, együtt gondolkodás és együtt cselekvés – határozta meg az utat az előadó.

Pálfai Zoltán előadása – *Christus vivit?* – címmel Ferenc pápa apostoli buzdítását középpontba állítva szembesíteni próbált: mi az általános gyakorlat ifjúságpasztorációkban, oktatási intézményeinkben, és mi az a szemlélet, amit a Szentatya mutat nekünk. Az előadót az az aggodalom vezette, ha nem változtatunk, néhány éven belül ki fognak ürülni a templomaink. Mit mutat Ferenc pápa? Már beszédmodja is változást jelez. Nem a vezető, hanem az atya, az embereket kísérő testvér szólal meg személyes hangon, aki élteti a hit-élményt adó ifjúsági világrendezvényeket. Hirdeti a szinodális utat, melyben Isten népe együtt halad az úton, és arra hív meg, hogy „szeressük a valóságot” és innen merítsük lelkipásztori tapasztalatainkat.

Kovács Zoltán *A plébánia, mint az imádság műhelye* címmel saját gyakorlatát mutatta be. Lelkipásztori munkája célja, hogy segítse hívei számára az Istennel való találkozást. „Ehhez létre tudom hozni az alkalmat, meg tudom teremteni az atmoszférát, de a találkozás mindig Isten és ember között zajlik.” Elmondta, hittanosait, ministránsait gyakran viszi el Szegedre, Budapestre lelkigyakorlatra, hogy hiteles élményeket tudjanak szerezni. Sokszor sikerrel, időnként kudarccal. Sikerrel, amikor megvan az istenélmény. Aztán tovább építkeznek. Az első élményt további alkalomteremtéssel gazdagítja, például új imaformákat mutat be, és megszületik az igény a folytatásra és mások bevonására.

Tapodi Krisztián a táborokban történő közösségépítés lehetőségét járta körbe. A tábor áthidalja a plébánia és az iskola közti szakadékot. Szabad légkörében érték a sokféleség, teret ad a személyességnek és a képességek kibontakoztatásának.

ÉPÜLŐ, MEGÚJULÓ TEMPLOMOK AZ EGYHÁZMEGYÉBEN

A Szeged-Csanádi Egyházmegye a területén élő hívő közösség lelki gondozása mellett kiemelt figyelmet fordít az épített örökség védelmére: templomok, plébániaépületek állagának megóvására, felújítására. Az egyházmegye csaknem egymilliárd forint összértékű templomfelújítási projektje során nemcsak megszépülnek az épületek, hanem a fenntartási költségek is jelentősen csökkennek. 2016-ban a Vidékfejlesztési program keretében az egyházmegye pályázatot nyújtott be a „Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, több-

funkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés” elnevezésű felhívásra. Tizennégy település templomfelújítási pályázatát hagyta jóvá a Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága. A projekt benyújtása és a támogatási okiratok beérkezése között eltelt hosszú idő alatt jelentősen emelkedtek az építőanyag-árak, így a pályázat sikeres megvalósításához további források bevonására volt szükség. A programnak köszönhetően korszerűsödött a zombói Kisboldogasszony- és az ópusztaszeri Magyarok Nagyasszonya-templom. A megújult épületek átadására 2019 év végén, illetve 2020 októberében került sor.

2020 első negyedévére elkészült az Alföld egyik legszebb, barokk stílusú épülete Mindszenten. A templom teljes felújításához a projektben szereplő pályázati összeg mellett további százmillió forint célzott támogatásra volt szükség. Az 1870-ben épült kunágotai Szent Imre-templom felújítása is erre az időszakra esett. A 150 éves templom műszaki átadása 2020. november végén volt. Közben befejeződött az almáskamarási Szent Vendel-templom felújítása is.

Jelenleg két helyszínen zajlik a kivitelezés: Pitvaroson, Pusztamérgesen, és ha-

marosan megkezdődnek a felújítási munkálatok Királyhegyesen és Klárafalván is.

További három helyszínen – Sándorfalván, Mezőkovácsházán és Dombiratoson – már a szerződés előkészületei folynak. Az év végére várhatóan megújul Nagykamarás és Medgyesbodzás temploma is.

A fejlesztések Magyarország Kormányának mintegy 575 millió forintos, valamint a Szeged-Csanádi Egyházmegye 250 millió forintos támogatása segítségével valósul-

A 150 éves kunágotai Szent Imre-templom felújítás utáni műszaki átadása 2020. november végén volt

nak meg. A településenként változó, 10-15 százalékos önrészt a plébániák és az egyházmegye együttesen biztosítja.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye a mintegy 1 milliárd forint összértékű templom felújítási projektje során nemcsak megújulnak az épületek, hanem – a pályázati felhívásnak megfelelően – a fenntartási költségek is jelentősen csökkennek. Mindezek a megújuló energiahasznosító berendezések, az elektromos áramot termelő napelemes rendszerek telepítésével válnak elérhetővé.

Medgyesbodzás temploma is megújul

ÉPÍTENI CSAKIS SZERETETTEL – MÚLTFELTÁRÓ KIÁLLÍTÁS

Építeni csakis szeretettel címmel szerveztek kiállítást a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. Az 1938-as év eseményeit bemutató tárlaton fotók, a kort dokumentáló újságcikkek, filmfelvételek, emléktárgyak adtak képet arról, hogyan élte meg Dél-Magyarország a hármasszentévet.

A tárlatot megnyitó Kiss-Rigó László püspök azt fogalmazta meg, az emlékezés a múltra az az aktus, amivel az ember a feltartóztathatatlanul múló időt, a kronoszt tartalommal tölti ki, azaz kairosszá teszi. Tartalommal kitölteni az időt azt jelenti, hogy tudatosítjuk a múltbeli történeteket, és keressük, hogyan gazdagíthatjuk, erősíthetjük ezáltal a jövőt. Ezúttal múltunkból azt emeljük ki, amikor államalapító királyunk Mária oltalmába ajánlotta hazánkat. Visszatekintünk erre a felajánlásra, lelki és szellemi erőt merítünk királyunk hitéből. A kiállítást Serfőző Levente oktatási helynök mutatta be. A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve 2017-ben kezdtek bele a múltfeltáró munkába. A kutatás olyan gazdag eredménnyel járt, olyan eseményeket hozott elő a feledés homályából, melyek bátorságot adó és identitást erősítő valóssággal bírnak, ezért érezték szükségét, hogy tárlat keretében megismertessék a közönséggel.

Az egyházmegye azokban az években történelmet írt. A Glattfelder Gyula szentbeszédéből származó mottó – Építeni csakis szeretettel – húsz témában mutatta a Trianon után megtört nemzet élni akarását.

A becses tárgyak között volt a Szent Gellért Serleg. 1934-ben a Szegedi Katolikus Kör alapította a Szent Gellért Serlege vacsoráját, melyen országos közszereplőket kértek fel, hogy értékeljék a közéletet, és a keresztény nemzeti értékek mentén mutassanak irányt.

Külön tabló mutatta be a tárlaton azt az összefogást, melyben négy szegedi gimnázium tanárai, diáksága és szülői szervezete szövetkezett 1938-ban, hogy egy ifjúsági templom építését kezdeményezzék. Fényképek és dokumentumok mutatták a Szent István-templom építésének lépéseit. Az alapozása megtörtént, a kivitelezés elindult, a háború miatt azonban félbeszakadt, és soha nem fejeződött be.

Az emlékek azt mutatják, a szentév megünneplése erősítette a szórványban ragadt katolikus közösség hitét és egyházmegyei identitását. A feledésbe merült vagy kimondottan eltüntetett történelmi emlékek és események felidézése hirdette a hármas szentév egyetemes üzenetét, és egyben arra is ösztönzött, hogy őseink hitéből, nemzetszeretetéből mi magunk is erőt merítsünk – fogalmazott a kiállítás kezdeményezője, Serfőző Levente.

TÍZÉVES A KERESZTÉNY ROMA SZAKKOLLÉGIUMI HÁLÓZAT

A tizedik évforduló alkalmából tartottak ökumenikus istentiszteletet április 19-én Debrecenben, az Attila téri görögkatolikus főszékesegyházban. Az istentiszteletet Kocsis Fülöp érsek-metropolita vezette, majd Balog Zoltán református

püspök hirdetett ígét. Az eseményen részt vett Köllő Sándor atya, a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium lelki vezetője.

A Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat 2011 márciusában, tíz esztendővel ezelőtt jött létre. A jezsuita rend Budapesten, a görög katolikus egyház Miskolcon, a református egyház Debrecenben,

Köllő Sándor, a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium lelki vezetője

az evangélikus egyház pedig Nyíregyházán nyitotta meg szakkollégiumait a felsőoktatásban tanuló, elsősorban cigány származású hallgatók számára. A Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában 2012 szeptemberében Szegeden nyílt keresztény roma szakkollégium (SzoKeReSz).

Balog Zoltán püspök ígehirdetésében arra hívta fel a figyelmet, hogy nincs olyan élethelyzet, melyben Istennek ne lenne aktuális, időszerű üzenete.

– A mai világ nem szereti a hitvalló helyzeteket, az olyan embereket, akik nincsenek benne a „főszodorban”. A kereszténység történetében a hitvallás annyit jelent, mint kiállni és elköteleződni a hit mellett – emlékeztetett a református püspök, majd hozzáfűzte: mindehhez státusz és fundamentum kell ugyanúgy, mint a tízéves roma szakkollégium hálózatának létrejöttéhez és eredményes munkájához.

Balog Zoltán az évtizedes fennállását ünneplő szervezet jelentőségére utalva rámutatott arra is, hogy akik a kezdeményezést akkor elkezdték, most a járványhelyzettel sem törődve tartották meg online óráikat, a könyvbemutatókat és megemlékezéseket.

– Az oktatásban ismert alumni fogalmához hasonlóan ez a közösség is megkívánja, hogy ne széledjünk szét, maradjunk együtt, kövessük egymást. Egy igazi, erős roma középosztályra van szüksége az országnak, és mi azt gondol-

juk, hogy ennek a magja csak egy Krisztushoz elköteleződött embertömeg lehet. Ezért fontos, hogy együtt maradjunk, és ne hallgassunk, hanem tegyünk a szavainkkal bizonyosságot... Munka és tanulás, tanulás és munka. Ez nemcsak a romapolitikában jelenti az egyetlen utat a felemelkedéshez, hanem a szegénység és a leszakadás ellen is – nyomatékosított Balog Zoltán püspök.

A hálózat 2011-ben négy szakkollégiummal jött létre, ez mára nyolc egyházi és három egyetemi fenntartású roma szakkollégiummá nőtte ki magát. A programban akkor százan indultak el, most négyszázhetven a végzettek száma.

TÍZÉVES A SZENT ÁGOTA GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ

Alapítása 10. évfordulóját ünnepelte 2021-ben a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató, ennek alkalmából *10-esre fel!* címmel alkotói pályázatot hirdetnek. Arra kérték a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekeket, nevelőszüleit és a munkatársakat, hogy kreatív módon jelenítsék meg a 10-es számot. A szolgáltató 13 megyéjének 76 településéről összesen 394 pályamunka érkezett, a legjobbakból kiállítást szerveztek és díjazták a nyerteseket. A díjátadó rendezvényen jelen volt Kiss-Rigó László püspök és Fülöp Attila, az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkára is.

A püspök kiemelte: az egyházmegye sok területen vállalt közszolgálatot, a gyermek- és ifjúságvédelem azonban mind közül a legszebb és legnehezebb.

– Szerencsére itt olyan munkatársakkal dolgozhatunk együtt, akik elkötelezettek és szakmailag is kiválóak – tette hozzá.

Fülöp Attila államtitkár arról beszélt, hogy a Szent Ágota

Kiss-Rigó László püspök ajándékot ad át az egyik sikeres pályamű alkotójának

a gyermekvédelem rendszerváltásának résztvevője és alakítója volt. Kiemelte: mostanra sikerült leszámolni azzal, hogy ez a feladat állami monopólium legyen és azzal is, hogy csak gyerekfelügyeletről szóljon.

– A gyermekvédelem mintegy háromnegyede, a nevelőszülők pedig szinte 100 százalékban egyházi fenntartókhoz tartoznak. Mindenki azon dolgozik, hogy a 23 ezer érintett gyerek, ha kikerül a rendszerből, önálló életre legyen képes, ehhez pedig hozzájárul az a közösség is, melyet az egyház ad számukra – fogalmazott.

A pályázati felhívás nem tartalmazott semmilyen kötöttséget, bárki, bármilyen ötletét megvalósíthatta annak érdekében, hogy minél érzékletesebben fejezze ki a számmal az összetartozást, mindazt, amit számára jelent ehhez a közösséghez tartozni. A pályázat sikeres volt, már a beküldött pályamunkák számát illetően és az ötletesség, a kivitelezés sokszínűségét tekintve is. Ám ami igazán képes volt lenyűgözővé tenni az alkotásokat, az a belőlük áradó szeretet.

SZÁZNYOLCVAN FIATAL KAPTA MEG A BÉRMÁLÁS SZENTSÉGÉT

Azok, akik személyes kapcsolatban állnak Jézussal, az ő erejével, lelkületével tudnak küzdeni, élni – mondta Kiss-Rigó László püspök pünkösdszombaton a bérmálkozóknak és rokonaiknak. Az eső sem tántorította el a Szent Gellért Fórumban az ifjakat keresztségi fogadalmuk megújításától.

– A keresztények kétezer év óta összegyűlnek vasárnaponként magánházakban, katakombákban, börtönökben, templomokban, stadionokban, hogy a feltámadt Krisztust ünnepeljék, tőle erőt merítsenek – fogalmazott Kiss-Rigó László püspök.

– A Szentlelket az apostolok pünkösdkor kapták meg, de mindannyian megkapjuk a keresztelekor és a bérmálkozásban... Vannak olyan ajándékok, amelyeket szeretettel adunk és szeretettel kapunk. Ilyen a Szentlélek ajándéka is, amely Isten jelenléte bennünk, de nem erőszakkal tör ránk, nem a szabadságunkat csorbítja, hanem éppen ellenkezőleg: nemesíti, s ha élünk vele, akkor gyümölcsseit is élvezhetjük.

Emlékeztetett egy kétezer éves tapasztalatra: Krisztus megismerése után sokan lelkesen csatlakoznak a közösséghez, de azt követően komoly hányaduk szépen lassan lemorzsolódik.

– Csak gondoljunk arra, hogy ma Magyarországon papíron milyen számban keresztelkednek meg, utána hányan lesznek elsőáldozók, majd mennyien bér mátkoznak, s végül kik azok, akik a társadalomban is nyíltan vállalják, hogy ők Krisztus követői – mutatott rá arra, hogy ez a probléma ma is aktuális.

– Azok, akik személyes kapcsolatban állnak Jézussal, az ő erejével, lelkületével tudnak küzdeni, élni. Akik viszont csupán megszokásból követik, azok lemorzsolódnak, s nem tudjuk, mi lesz a sorsuk. A püspök bíz ik abban, hogy a bér mátkozók az előbbiekhez fognak tartozni, életük végéig kitartanak Krisztus mellett. Hozzátette, ez számukra, akik korábban bér mátkoztak, is egy olyan pillanat, amikor megújíthatják fiatal korukban tett fogadalmukat.

Kiss-Rigó László azt kívánta a bér mátkozóknak, hogy tudatosan fogadják a Szentlelket, és segítse őket abban, hogy hasznos, boldog életet élhessenek. Ezt vállalták a fiatalok, és megújították keresztségi fogadalmukat. A négy püspöki helynök, valamint a püspök párhuzamosan kente meg krizmával az érkezőket: közel száznyolcan új, keresztényként nagykorúvá vált hívővel erősödött az egyházmegye.

PAPI TALÁLKOZÓ ÉS OLAJSZENTELÉS GYULÁN

A koronavírus-járvány kirobbanása óta az egyházmegye lekipásztorai nem találkozhattak egymással személyesen. A június 16-án szervezett gyulai papi találkozó az eucharisztikus kongresszusra való felkészülés és a pandémia utáni

Fotó: Gémes Sándor

újrakezdés feladatai mellett nagyon várt alkalom volt a résztvevőknek a személyes viszontlátásra.

Közel húsz éve annak, hogy a Szeged-Csanádi Egyházmegye papsága évről-évre Gyulán rendezi meg éves találkozóját. Az esemény jó lehetőséget biztosít a közös imádság mellett az egyházmegye aktuális ügyeinek megvitatására. Az egyik ilyen ügy a koronavírus-járvány miatt 2020-ról 2021-re halasztott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus volt.

Kiss-Rigó László püspök kiemelte, a kongresszus a világegyház

Forró: Dévényi Endre

minden részéről érkező zarándokok találkozója. Közös adnak hálát Krisztusnak az áldozatáért, illetve azért az intézkedéséért, amivel lehetővé tette, hogy a kenyérben állandóan velünk legyen.

Az egyházmegye több éven keresztül készült, és mindent megtett annak érdekében, hogy a híveket, közösségeket, plébániákat felébressze a pandémia után, hogy ráhangolódjanak az eucharisztikus kongresszus programjaira, eseményeire. Ennek segítéseképpen az egyházmegye különböző pontjain, Szegeden, Békéscsabán, valamint Gyulán is amolyan „ébresztő” programokat szerveztek.

A gyulai papi találkozó arra is jó alkalom volt, hogy a koronavírus-járvány után a lelkipásztorok újra személyesen beszélgessenek egymással. Kovács József általános püspöki helynök elmondta, a pandémia alatt minden lelassult, de a legfontosabb lelkipásztori feladatokat elvégezték ez idő alatt is. A hívek viszonylag rövid ideig nem mehettek a templomba. Amióta újra lehet látogatni a templomokat, és nyilvános Istentiszteleteket végezni, azóta a hívek fele még nem tért vissza a templomokba, sok pad még üres. Kovács József hangsúlyozta, a katolikus hívek kötelessége az egészségük védelme. Emlékeztetett,

Isten ötödik parancsa a Tízparancsolatból, hogy „Ne ölj!” Ez vonatkozik arra is, hogy vigyáznunk kell az egészségünkre és mások egészségére is. Kiemelte, keresztény kötelessége minden katolikusnak, hogy beoltassa magát a koronavírus ellen.

A papi találkozót követően az olajszentelő szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta a Nádi Boldogasszony-templomban. A szentmisén a közös imádság mellett az egyházmegye papjai megújították a szenteléskor tett ígéreteiket. A tavalyi évhez hasonlóan az egyházmegye papságának képviselőivel az egyes szentségek kiszolgáltatása során használt olajokat – a krizmát, a keresztelendőök olaját és a betegek olaját – is megáldották.

A HELY, AHOL SZERETETTEL GYÓGYÍTANAK

Az ÁGOTA-táborra, a már több mint két évtizedes múltra visszatekintő szabadidős rendezvényre az idén az ország 16 megyéjéből érkeztek a Békés megyei Doboz-Szanazugba. A közösség legfontosabb programján mintegy ötszáz fő vett részt. „Tíznapos mennyország” – így említik egymás között a gyerekek a nyári tábor, amely mindmáig a legnagyobb lélekszámú és a legtöbb élményt

A gyerekek fogadása az ÁGOTA-táborban

adó találkozó, amelyet kifejezetten a családjukból kiemelt gyerekek és fiatalok számára szerveznek. Kothencz János, a szegedi székhelyű ÁGOTA Alapítvány alapítója szerint különleges táborról van szó.

– Élményprogramokba ágyazzuk a terápiás elemeket, így teremtünk lehetőséget saját értékeik tudatosítására és egymás mélyebb megismerésére.

A tábor végére erősebb önbizalommal tekinthetnek magukra a családjukból kiemelt gyerekek. Az oldott hangulat arra is szolgál, hogy felszabadítsa őket a lelki terhek súlya alól és azzá lehessenek itt, legalább tíz napra, akik valójá-

ban: önfeledt, boldog gyermekek és fiatalok – mondta az évről évre visszatérő rendezvény megálmodója.

Kiss-Rigó László püspök a megnyitón kiemelte: egy év kihagyás után szerveződött meg az idei tábor, így még nagyobb a találkozás okozta öröm, mint máskor. – A szeretet sugárzik az alapítvány által szervezett táborokból. Ne felejtjük el, hogy minél több szeretetet kapunk, annál többet adunk – ezt tapasztalhatjuk meg minden évben itt a megnyitón, amit köszönök vendégek nevében – tette hozzá.

– Az ÁGOTA-tábor célja az, hogy az együtt töltött tíz nap után más minőségben gondoljanak saját magukra, a helyzetükre a gyerekek – folytatta a program

ismertetését Kothencz János. Az alapító, aki maga is állami gondoskodásban nőtt fel, misszióként tekint az idén negyedszázados rendezvényre.

– Lakásotthonokban és nevelőszülőknél élő gyerekek jöttek ide, akiknek egy közös nevezőjük van: a családból kiemeltség. A tábor ideje alatt erőfeszítéseket teszünk a feszültségeik feloldására, hogy aztán ki merjék mon-

Mindenki élvezte a játékos vetélkedőket

dani, ami bennük van. Erre az oldottságra épülve kezdődik el a terapeutikus munka, ami csoportokban zajlik, a bizalom, az értékek és normák valamint a jövőkép témájának feldolgozásával – mondja a gyermekvédelmi szakértő. A témafelvezetés, majd a klienscsoportos foglalkozások arra vezetik rá a táborozó gyerekeket és fiatalokat, hogy a mindennapokban megélt nehézségeket milyen sokrétűen lehet kezelni.

– A terapeutikus utat együtt járjuk végig, az élményprogramok és a csoportos foglalkozások egymás hatását erősítik. Mi egymás ajándékaivá válunk a tíz nap alatt. Így történik meg az a csoda, amit az ÁGOTA-táborok varázslatának szoktak tartani – zárta gondolatait a táborvezető.

TUDATOSAN VÁLLALJUK ÉRTÉKEINKET!

Az Európában uralkodó trenddel ellentétben mi nem kívánjuk megváltoztatni identitásunkat, és tudatosan erősítjük a kereszténységhez tartozó értékeket – hangsúlyozta Kiss-Rigó László püspök Gyulán, a Nádi Boldogasszony-temp-lom búcsúján augusztus 15-én. A főpásztor kiemelte: mindenki, aki magyar-nak vagy európainak vallja magát, az kulturális értelemben keresztény is.

Szűz Mária személye végig kíséri az egész magyar történelmet – hangzott el a Nádi Boldogasszony búcsún. Kiss-Rigó László püspök kiemelte, Mária jelen van többek között a képzőművészetben és az irodalomban, ezért hozzátartozik a nemzeti identitásunkhoz.

– Ma egy kicsit más a módi a kontinens egyes részein, de Európában még az ateista is keresztény. Akármit teszünk, a gyökereinkhez hozzátartozik a kereszt-ténység. Aki európainak vallja magát, dönthet ugyan arról, hogy milyen vi-lágnézetet képvisel, de az objektív adottság, hogy egy keresztény értékrenden alapuló társadalomban él. Lehet ezt ta-gadni, vagy tudatlannak mutatkozni, de attól még ez a helyzet. Aki magyar, az is valamilyen módon keresztény, kulturá-lis értelemben mindenképpen – szögez-te le a gyulai búcsún Kiss-Rigó László. A püspök azt mondta, Európában harc folyik. Racionálisan nem lehet megma-gyarázni, hogy miért zajlik az értékek feladása, miért hódít teret a nihilizmus és a liberális demokrácia, mely a tiltás diktatúrája.

– Mi Magyarországon pont ezekben a napokban tudatosítottuk, hogy más-képp gondolkodunk. Nem kívánjuk megváltoztatni identitásunkat, és valljuk, tudatosan erősítjük az ehhez tar-tozó értékeket, mint a család, a házasság vagy a becsületes munka – mondta a püspök.

Kiss-Rigó László püspök szentbeszédét tartja a gyulai búcsún

A búcsúi szentmisére több településről érkeztek zarándokok, Békéscsabáról többen gyalog tették meg az utat. A szentmise körmenettel zárult, mely által a búcsúsok hírül adták Krisztus jelenlétét.

ÁTADTÁK A HITTANÁROK ÉLETMŰDÍJÁT

Idén két hittanár, Böginé Barna Veronika és Karsai Gyöngyi vehette át a tanévzáró ünnepségen a Szeged-Csanádi Egyházmegye Pro Catechesi-díját. Egésznapos rendezénysorozattal búcsúztatták a tanévet a Szeged-Csanádi Egyházmegye hitoktatói, amelynek díszvendége Zsuffa Tünde író, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kommunikációs igazgatója volt. Beszédében a szeptember 5–12. között Budapesten zajló, katolikus világeseményen való aktív részvételre buzdított minden résztvevőt.

– A kongresszus számomra maga a hit és a hazaszeretet. A magyar nemzet és a Kárpát-medencei magyarság egymásra találása. A lehetőség, hogy megmutassuk, hogy nem véletlenül neveztek bennünket már a középkorban a kereszténység védőbástyájának, majd pedig 1938-ban Pacelli bíboros a kereszténység utolsó védőbástyájának – fogalmazott.

Hangsúlyozta, a legfontosabb, hogy őseink örökségét ne hagyjuk elveszni.

– Abban bízom, ha sokan leszünk Budapesten, akkor a külföldnek, amely állandóan arról ír, hogy mennyire megosztottak vagyunk és micsoda gyűlölet-hadjárat folyik Ma-

Karsai Gyöngyi és Böginé Barna Veronika kapták 2021-ben a hittanári életműdíjat

gyarországon, be tudjuk bizonyítani, hogy ez nem így van. Újra elő tudjuk idézni az emlékeket, ahogy húsz évvel ezelőtt beszéltek rólunk, mikor még erős hitünket és nagy vendégszeretetünket méltatták – mondta az író, aki

egy évtizeden keresztül tevékenykedett a bécsi magyar nagykövetség sajtó-főnökeként.

A tanévzáró ünnepség szentmisével zárult, amelyet Kiss-Rigó László püspök celebrált. A szentmisét követően Serfőző Levente, az egyházmegye oktatási helynöke átadta a Pro Catechesi-díjakat, amellyel évről évre a hitoktatásban és a közösségi élet szervezésében nyújtott kimagasló szolgálatot ismeri el az egyházmegye. Ebben a tanévben két hitoktatót méltattak a kitüntetéssel. Böginé Barna Veronikát, aki előbb a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye területén, 2006 óta Domaszéken, két esztendeje pedig az alsóvárosi plébánián is hitoktatóként tevékenykedik. Rajta kívül Karsai Gyöngyit, aki előbb Sarkadon, jelenleg Gyulán tevékenykedik fáradhatatlanul az ifjúságért hittanárként.

EGYHÁZMEGYEI HÍVEK A NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSON

A Szeged-Csanádi Egyházmegyeből közel négyezren vettek részt az eseményeken. Döntő többségük a nyitó és a zárószentmisén jelent meg, Szegedről és Békéscsabáról szervezett vonat indult. A Forráspontra öt busznyi fiatal utazott az ifjúságpasztorációs iroda szervezésében. A Szent Gelért Szeminárium növendékei Serfőző Levente prefektus és Veréb László spirituális kíséretében töltötték el az egyhetet Budapesten, a Közpon-ti Szeminárium vendégszeretét élvezve. Serfőző Levente elmondta, meghatározó élményekkel térnek haza.

– A kispapok közül néhányan

először vettek részt világszintű találkozón. Megéltük ennek örömét, de az elmélyülés nehézségével is szembesültünk. Minden ilyen nagy tömeget megmozgató, nagy gazdagságot kínáló eseménynél, ahogy a mottó is mondja, vissza kell

Szegedi papok és kispapok a NEK-en

Foró: Trautwein Éva

*Jézust fogadjuk a szívünkbe – deszki elsőáldozók
a Hősök terén Cseh Miklós hitoktatóval*

térni a forráshoz, az Eucharisztia köré. Aki tud figyelni a lényegre, az élő Jézusra, az mindenhez tud kapcsolódni – összegzi tapasztalatát az oktatási püspöki helynök. Serfőző Levente már előre gondolkodik: a szentségimádás iskolájához hasonlóan ősszel el kívánják indítani az evangelizációs iskolát a küldetésre fókuszálva.

– A világ sötét éjszakát él át. Isten kizárása életünkben minden-

ben visszhangzik. De a sötét éjszaka Isten tervében része lehet a növekedésnek. Nekünk embereknek az a feladatunk, hogy megtaláljuk a biztos pontokat, melyek segítenek a továbblépésben. Hangos a világ, de vannak alkalmak, és ez a kongresszus is ilyen, amikor hallatni tudjuk hangunkat.

A nyitó szentmisén két plébánia elsőáldozóival is alkalom nyílt beszélgetni. Cseh Miklós hitoktató Deszkről hozta el a hittanosokat, Thorday Attila atya pedig Újszegedről. A deszki elsőáldozók ötödikesek. Maya, Panna és Kende a tűző napon várakozik az egyforma fehér ruhába öltözött gyerekek között. „Kivártuk az egy évet, hogy egy ilyen nagy eseményen lehessünk elsőáldozók” – magyarázza Maya, akit szülei, nagyszülei és testvére is elkísért Budapestre. „Nagyon izgulok” – mondja Panna és mellette ülő Kende is egyetért vele. Kendét megnyugtatja, hogy a „hittanbácsi” mellettük ül, és magyarázza nekik a történeteket. „Az Eucharisztia számomra nehezen felfogható, de azt tudom, hogy Jézust fogjuk a szívünkbe fogadni. Én mindig szoktam vele beszélgetni, és a segítségét is kérem, leginkább dolgozatok előtt” – mosolyog Panna.

Miklós azt fogalmazza meg, „az, hogy itt lehetünk, győzelmi érzést kelt bennem. Sokszor kellett nekifutni a regisztrációnak, és a felkészülés is hosszú volt a gyerekekkel. Az egyéves halasztás alatt ki kellett tartanunk, és aztán újra bele kellett vágni mindenbe. Érzem a bizalmat mind a gyerekek, mind a szülők ré-

széről. Járványhelyzetben, nehézségeket leküzdve jutottunk el ide. De érzem a bizalmat a szülők és gyerekek részéről Isten felé is, hogy elfogadják és átérzik, szükségünk van Isten segítségére, aki tud is nekünk segíteni...”

AHOL A GONDOSKODÁS SZOLGÁLAT – EGYHÁZMEGYEI INTÉZMÉNY A NEK-EN

Fotóanyaggal vett részt az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kísérő programjában a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója. Az *Ezerarcú szeretet* elnevezésű kiállítás a katolikus egyház karitatív tevékenységét, annak történelmi előzményeit és napi gyakorlatát volt hivatott bemutatni.

Képzőművészeti alkotások, dokumentumok: régi újságcikkek, plakátok, hanganyagok, filmek és fotósorozatok mutatják be világegyházi és hazai vonatkozásaiban az egyházi szolgálatot, a gondoskodás fontosságát, szerepét. Köztük ott van a gyermekvédelmi gondoskodásban nevelkedőkről gondoskodó Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató és a vele szorosan együttműködő civil szervezet, az ÁGOTA Alapítvány tevékenységét bemutató, húsz fényképből álló sorozat is. A keresztyén ihletettséggű Ágota közösség missziója az, hogy a családjukat nélkülöző gyerekek életébe szeretettel lépjen be és személyre szabott gondoskodásba ágyazottan közvetítse számukra érthető és élhető módon az evangélium üzenetét. Mivel a rájuk bízott gyermekeket lakásotthonokban és nevelőszülői családokban nevelik, ezért rétegpasztorációs feladatot látnak el.

Podmaniczki Imre atya áldása

Babits Mihály

EUCCHARISTIA

Az Úr nem ment el, itt maradt.
Öbelőle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Istent esszük, mint az ő

törzsek borzongó lagzikon
ették-itták királyaik
húsát-vérét, hogy óriás
halott királyok ereje

szállna mellükbe – de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A gyenge bárány nem totem.

A Megváltó nem törzsvezér.
Ereje több, ereje más:
ő óriásabb óriás!
ki két karjával általér

minden családot s törzseket.
Egyik karja az igazság,
másik karja a Szeretet...
Mit ér nekünk a Test, a Vér,

ha szellemében szellemünk
nem részes és úgy vesszük Őt
magunkhoz, mint ama vadak
a tetemet vagy totemet?

Áradj belénk hát, óh örök
igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket
amikkel törzs és vér leköt,

hogyan szellem és ne hús tegyen
magyarrá, s nőjünk ég felé,
testvér-népek közt, mint a fák,
kiket mennyből táplál a Nap.

Forrás: wikipedia

Szent VI. Pál pápa

Giuseppe Battista Montini vatikáni helyettes államtitkárként, az Apostoli Szentszék protokollfőnökeként járt Magyarországon az 1938-as eucharisztikus kongresszuson

BIZALOM-ÉNEK

11. zsoltár: A karvezetőnek. Dávid zsoltára.

Az Úrban bízom én. Hogyan mondhatjátok nekem:
»Menekülj a hegyekbe, mint a veréb!

Mert íme a bűnösök kifeszítették az íjat,
a húrra illesztették nyilaikat,
hogy lenyilazzák a sötétben az egyenes szívűeket.

Ha semmibe sem veszik végzéseidet,
mit tehet akkor az igaz?»

Szent templomában van az Úr,
áll az egekben az Úr trónusa.
A szegényre tekint a szeme,
az emberek fiait vizsgálja pillantása.

Megvizsgálja az Úr az igazat s az istentelent;
Saját lelkét gyűlöli, aki szereti a gonoszságot.

Parazsat és kénkövet hullat a bűnösökre,
és szélvihar lesz kelyhük osztályrésze.

Mert igaz az Úr s az igazságot kedveli,
az igazak láthatják majd arcát.

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
28	29	30	31	1 <i>Hugó</i>	2 <i>Áron</i>	3 <i>Buda, Richárd</i> Nagyböjt 5. vasárnapja
4 <i>Izidor</i> Szent Vince	5 <i>Vince</i>	6 <i>Vilmos, Biborka</i>	7 <i>Herman</i>	8 <i>Dénes</i>	9 <i>Erhard</i>	10 <i>Zsolt</i> Virág- vasárnap
11 <i>Leó, Szaniszló</i>	12 <i>Gyula</i>	13 <i>Ida</i>	14 <i>Tibor</i> Nagy- csütörtök	15 <i>Anasztázia, Tas</i> Nagypéntek	16 <i>Csongor</i> Nagy- szombat	17 <i>Rudolf</i> Húsvét- vasárnap
18 <i>Andrea, Ilma</i> Húsvéthétfő	19 <i>Emma</i>	20 <i>Tivadar</i>	21 <i>Konrád</i>	22 <i>Csilla, Noémi</i>	23 <i>Béla</i> Szent Adalbert	24 <i>György</i> Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
25 <i>Márk</i> Szent Márk evangélista	26 <i>Ervin</i>	27 <i>Zita</i>	28 <i>Valéria</i>	29 <i>Péter</i> Sienai Szent Katalin, Európa társ- védőszentje	30 <i>Katalin, Kitti</i> Szent V. Pius pápa	1

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
30 <i>Janka, Zsanett</i> Szent Johanna	31 <i>Angéla, Petronella</i>	27	28	29	30	1 <i>Fülöp, Jakab</i> Húsvét 3. vasárnapja (A munka ünnepe, Szent József, a munkás)
2 <i>Zsigmond</i> Szent Atanáz	3 <i>Tímea, Irma</i> Szent Fülöp és Jakab apostolok	4 <i>Mónika, Flórián</i> Szent Flórián	5 <i>Györgyi, Adrián</i>	6 <i>Ivett, Frida</i>	7 <i>Gizella</i> Boldog Gizella	8 <i>Mibály</i> Húsvét 4. vasárnapja
9 <i>Gergely</i> A tömeg- tájékoztatás világnapja	10 <i>Ármin, Pálma</i>	11 <i>Ferenc</i> Boldog Salkaházi Sára	12 <i>Pongrác</i> Szent Pongrác	13 <i>Szervác, Imola</i> Fatimai Boldogságos Szűz Mária, Szent Szervác	14 <i>Bonifác</i> Szent Bonifác	15 <i>Zsófia, Szonja</i> Húsvét 5. vasárnapja
16 <i>Mózes, Botond</i> Nepomuki Szent János	17 <i>Paszka</i> Boldog Scheffler János	18 <i>Alexandra, Erik</i>	19 <i>Ivó, Milán</i>	20 <i>Bernát, Felícia</i>	21 <i>Konstantin</i> Borbola Szent András	22 <i>Júlia, Rita</i> Húsvét 6. vasárnapja
23 <i>Dezső</i> Boldog Apor Vilmos	24 <i>Eszter, Eliza</i>	25 <i>Orbán</i> Tiszteletre- méltó Szent Béda, VII. Gergely pápa	26 <i>Fülöp, Evelin</i> Néri Szent Fülöp	27 <i>Hella</i>	28 <i>Emil, Csanád</i>	29 <i>Magdolna</i> Urunk mennybe- menetelének ünnepe

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
30	31	1 Tünde	2 Anita, Kármén	3 Klotild, Cecília	4 Bulcsú	5 Fatime Pünkösd- vasárnap
6 Norbert Pünkösd- hétfő (Boldogságos Szűz Mária, az Egyház Anyja)	7 Róbert	8 Medárd Szent Medárd, Prágai Szent Ágnes	9 Félix A mi Urunk, Jézus Krisztus az örök főpap	10 Margit, Gréta	11 Barnabás Szent Barnabás apostol	12 Villő Szent- háromság vasárnapja
13 Antal, Anett Páduai Szent Antal	14 Vazul	15 Jolán, Vid Árpád-házi Boldog Jolán	16 Jusztin	17 Laura, Alida	18 Arnold, Levente	19 Gyárfás Úrnapja (Évközi 12. vasárnap)
20 Rafael	21 Alajos, Leila Gonzága Szent Alajos	22 Paulina Morus Szent Tamás	23 Zoltán	24 Iván, Héra Jézus Szíve (Keresztelő Szent János születése)	25 Vilmos Szűz Mária Szeplőtelen Szíve	26 János, Pál Évközi 13. vasárnap
27 László, Sámson Szent László király	28 Levente, Iren	29 Péter, Pál Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepe	30 Pál A római egyház első szent vértanúi	1	2	3

Kamocsa Gábor

A KERESZTÉNYÜLDÖZÉS KORUNK EGYIK LEGÉGETŐBB EMBERI JOGI KÉRDÉSE

„Egy olyan világban, ahol a modern zsarnokság különféle formái el akarják nyomni a vallásszabadságot, vagy megpróbálják szubkultúrává redukálni, amelynek nincs joga beleszólni a közügyekbe, vagy a vallást a gyűlölet és a brutalitás ürügyeként használják, elengedhetetlen, hogy a különböző vallások követői közösen emeljenek szót a békéért, a toleranciáért, mások méltóságának és jogainak tiszteletben tartásáért.” (Ferenc pápa)¹

Megdöbrentő tény, hogy a mai világban a keresztények jelentős része pusztán a Jézus Krisztusba vetett hite miatt számos módon szenved üldöztetést. Az olyan nyílt megnyilvánulási formákon kívül, mint a bebörtönzés, támadás, kivégzés vagy más vallásra való áttérés kényszerítése, az üldözés burkoltabb módon is megvalósulhat az iskolai vagy

¹ http://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2015/september/documents/papa-francesco_20150926_usa-liberta-religiosa.html

munkahelyi hátrányos megkülönböztetés, illetve a szabadságjogok elnyomása vagy korlátozása által.²

AGGASZTÓ A VALLÁSSZABADSÁG HELYZETE A VILÁGBAN

A Szükséget Szenvedő Egyház (Aid to the Church in Need) pápai jogú nemzetközi katolikus segélyszervezet kétévente adja ki jelentését a vallásszabadság helyzetéről a világban *Religious Freedom in the World Report* címen. 2021 áprilisában már 15. alkalommal adták

A kereszténység a világban a legüldözöttebb vallás

közre a jelentést³, amelynek legfőbb megállapítása, hogy a világ népességének kétharmada olyan országban él, ahol valamilyen formában megsértik a vallásszabadságot. A Föld összes országát vizsgáló áttekintésből kiderül, hogy a 196 ország közel harmadában nagyon súlyosan sérül a szabad vallásgyakorláshoz való alapvető emberi jog. A dokumentum arra is egyértelműen rávilágít, hogy a kereszténység a világban a legüldözöttebb vallás.

A Föld népességének fele abban a 26 országban él, ahol a legnagyobb mértékű a vallásszabadság megsértése. Mind a 26 ország Afrikában vagy Ázsiában található. Afrikában elsősorban a dzsihádisták fegyveres csoportok és a törzsi konfliktusok állnak a vallási üldözés mögött Malitól Mozambikig. Ázsiában egyrészt a marxista diktatúrák és a katonai rezsimek korlátozzák a vallásszabadságot, de sok országra jellemző, hogy a vallási többség elnyomja a kisebbséget.

Annak ellenére, hogy a nyugati kormányok elismerik, hogy a világvallások iskolákban történő tanítása csökkenti a radikalizálódást, és növeli a vallások

² <https://www.persecution.org/understand-persecution/>

³ <https://acninternational.org/religiousfreedomreport/home/>

elfogadását a fiatalok körében, egyre több ország szüntette meg a vallásos oktatást. Ezzel szemben a vallásközi párbeszéd terén jelentős előrelépések történtek az elmúlt években, amelynek új lendületet adott a Vatikán. Emlékezetes az a történelmi jelentőségű pillanat, amikor Ferenc pápa és a szunnita iszlám legfőbb vallási központjának vezetője, Ahmad et-Tajjeb főimám 2019. február 4-én az Abu-Dzabiban megrendezett vallásközi találkozón közös nyilatkozatot írt alá a világ békéje és a közös együttélés előmozdítása érdekében.

MIÉRT ÜLDÖZIK A KERESZTÉNYEKET?

Egyes országokban a vallásszabadságot teljesen sárba tiporják az autokrata kormányok, amelyek a vallási közösségeket az állam ellenségének tekintik. Ez a helyzet Észak-Koreában vagy Eritreában. Bizonyos térségekben pedig szélsőséges terrorista csoportok – mint például az Iszlám Állam vagy a Boko Haram – tartják rettegésben a hívő közösségeket. A Közel-Keleten vagy Nigériában az ilyen iszlamista alakulatok támadásokat intéznek a templomok ellen, megölik azokat, akiket „hitetlennek” tartanak, vagy nőket rabolnak el csupán azért, mert keresztények, de sok esetben még a saját vallásuk híveit sem kímélik.

Az üldözés egy másik kiváltó oka lehet a többség által kultúraidegennek tartott kisebbségi vallásokkal szembeni gyűlölet. Indiában például a hindu nacionalisták szerint aki indiai, az egyúttal hindu is, így a más vallásokhoz tartozókat – így többek között a keresztényeket is – állandó bántalmazások érik. Sok országban az állami vallás miatt nem gyakorolhatják nyíltan a hitüket a keresztények, akik alsóbbrendű állampolgároknak számítanak. Pakisztánban, ahol a jogrendszer az iszlám jogra (saría) épül, akár halálbüntetéssel is sújthatók az „istenkáromló” keresztények.

A Közel-Keleten és Afrikában az iszlamista alakulatok megtámadják a templomokat

ÖTVEN ORSZÁG, AHOL A LEGNEHEZEBB KERESZTÉNYNEK LENNI

Az Open Doors nevű nemzetközi keresztény jogvédő szervezet World Watch List címen évente közli annak az 50 országnak a listáját, ahol a keresztényeket a leginkább üldözik. A 2020-as évről szóló, 2021 januárjában közreadott jelentésükben⁴ megállapították, hogy a járványhelyzet közepette a keresztényüldözés mértékét és intenzitását tekintve is nőtt az előző évekhez képest. A lista 29 éves története során első alkalommal fordult elő az, hogy mind az 50 országban magas, a listát vezető 12 országban pedig nagyon magas szintű volt a keresztényüldözés mértéke.

A jelentés szerint világszerte több mint 340 millió keresztény szenved üldöztest, vagy a diszkrimináció különböző formáinak van kitéve a hite miatt. Közülük 309 millióan az Open Doors listáján található 50 országban élnek. Mindez azt jelenti, hogy a világon átlagosan minden nyolcadik keresztény szenved

az üldözés vagy a diszkrimináció valamilyen formája miatt. Ázsiában a legrosszabb a helyzet, ahol a keresztények 40%-át érinti az üldözés. A listát 20. éve vezető Észak-Korea 400 ezres keresztény közösségéből 2020-ban a becslések szerint 50–70 ezer embert ítéltettek börtönre vagy munkatáborba csupán a hite miatt, de a kivégzések is gyakoriak a kommunista országban.

Afrikában a keresztények a szélsőséges iszlamista csoportok támadásainak vannak kitéve

Míg 2019-ben 2983 embert öltek meg keresztény hite miatt, 2020-ban már 4761-en estek áldozatul a listán lévő országokban – ez mintegy 60%-os növekedés. Az erőszakos cselekmények döntő többsége Afrikában (91%) és Ázsiában (8%) történt. Azon hat ország közül, ahol a keresztények elleni nyílt erőszak

⁴ <https://www.opendoors.org/en-US/persecution/persecution-trends/>

a legmagasabb szintű, öt a szubszaharai Afrikában (Fekete-Afrika) található. Az Open Doors becslései szerint Afrikában az előző évhez képest 30%-kal nőtt a keresztények elleni közvetlen erőszak, elsősorban a szélsőséges iszlamista fegyveres csoportoknak köszönhetően. Csak Nigériában – amely a lista 9. helyén található – 3800 keresztény meggyilkolásáról vannak adatok, amelyeket olyan terrorista szervezetek követtek el, mint a Boko Haram.

Mindemellett, a listán szereplő országokban 4277 volt azok száma, akiket tárgyalás nélkül letartóztattak, elítéltek vagy börtönbe zártak keresztény hitük miatt, és 4488 templomot vagy más egyházi épületet ért támadás. Jellemző, hogy a világjárvány a diszkrimináció új formáinak adott teret: több országban, például a lista 10. helyén lévő Indiában a keresztényeket szándékosan kizárták a segélyekből. Ázsia és Afrika egyes országaiban a keresztény egészségügyi dolgozók nem kapták meg a járvány elleni védekezéshez szükséges védőfelszerelést, sőt a keresztényeket alaptalanul megvádolták a vírus terjesztésével.

A szomorú adatok mellett azonban van néhány reményteltő fejlemény is. Szudán 2020-as új alkotmányából kikerült a saría (iszlám jog) mint elsődleges jogforrás, és az alkotmány biztosítja a vallásszabadságot. Az ország keresztény és muszlim vezetői közös nyilatkozatban kötelezték magukat a vallásszabadság előmozdítására. Ezzel Szudán a korábbi 7. helyről a 13. pozícióba került a listán, amely a fejlődés ellenére rávilágít arra, hogy van még teendő a keresztények életkörülményeinek javítása terén. Srí Lanka lekerült az 50-es listáról, és a korábbi 30. helyezésén 22 pozíciót javítva az 52. helyen szerepel.

SZOLIDARITÁS ÉS TUDATOSÍTÁS

Számos olyan kezdeményezés született az elmúlt években, amelyek célja, hogy a vallásüldözés jelenségét tudatosítsa, illetve az üldözöttek támogatására biztasson. A „vörös szerda” elnevezésű kampányt a Szükséget Szenvedő Egyház és a Christian Solidarity Worldwide (CSW) nemzetközi keresztény jogvédő szervezet indította útjára 2016-ban Londonban. Az évente megrendezett esemény célja, hogy felhívja a figyelmet azoknak a helyzetére, akiket a vallási meggyőződésük miatt üldöznek és elnyomnak. E napon a vértanúk színét öltik magukra templomok, illetve nevezetes középületek szerte a világon, és a katolikus

*A Szent Ágoston-templom kivilágítása
Skóciában a „vörös szerdán”*

hívók is vörös ruhába öltöznek, felvonulásokat és imaalkalmakat tartanak mindazokért, akiket hitük miatt üldözés ér.⁵

Az amerikai For the Martyrs keresztény jogvédő szervezet 2020-ban Kaliforniában tartotta az első „menet a vértanúkért” elnevezésű felvonulását az üldözött keresztények iránti szolidaritás kifejezéseként. Céljuk, hogy a keresztényüldözés kérdése előtérbe kerüljön az emberi jogokért folytatott küzdelemben, hiszen a problémát a média, de gyakran még a hívő közösség is figyelmen kívül hagyja. Meggyőződésük, hogy az üldözött egyház szenvedéseinek tudatosításával egyre többet lehet tenni a szenvedők megsegítése érdekében.⁶

Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ)

2019. májusi közgyűlésén a vallásüldözés áldozatainak emléknapijává nyilvánították augusztus 22-ét. Ugyanezen év szeptemberében Donald Trump akkori amerikai elnök vezetésével a vallásszabadság védelméről szóló tanácskozást szerveztek az ENSZ-közgyűlés keretében. A találkozó nyomán jött létre az Egyesült Államok kezdeményezésére a Vallásgyakorlás Szabadságának Nemzetközi Szövetsége, amelyhez Magyarország első európai uniós országgént csatlakozott. A szövetség politikai erejét kihasználva próbál érvényt szerezni a szabad vallásgyakorlás jogának szerte a világon.

⁵ <https://acnuk.org/our-campaigns/redwednesday/>

⁶ <https://forthemartyrs.com/>

Tóth Marcell

HÁLÁSAK AZ ÜLDÖZÖTT KERESZTÉNYEK AZ EGYHÁZ- MEGYE ÉS AZ ORSZÁG SEGÍTSÉGÉÉRT

A híradót nézve, az internet portáljait, blogjait olvasgatva nap mint nap hallhatunk arról, hogy a világ több tucatnyi országában üldözik a keresztényeket. Napjainkban – különböző becslések szerint – százmilliótól háromszáznegyvenmillióig teszik azok számát, akiket támadnak az állam képviselői vagy más vallású polgártársaik hitük miatt. Joggal tehetjük fel a kérdést: mit tesz Magyarország, a magyarok közössége, a Szeged-Csanádi Egyházmegye az üldözöttekért?

Röviden megválaszolva: mindenki a saját lehetőségeit figyelembe véve segít. Hosszabb időt fektetve a válasz átgondolására azonban már a tetteket és az eredményeket is sorolhatjuk. Összeállításunkban szót ejtünk arról, hogy a magyar kormány milyen módon igyekszik cselekedni, a Szeged-Csanádi Egyházmegye harmadik világnak adott segítségéről pedig Kiss-Rigó László püspök nyilatkozott munkatársunknak. Az egyházmegyének köszönhetően érkezhetett Magyarországra tanulni Amanso Brendan Chika atya, jelenleg kisteleki káplán, aki arról beszélt, hogy miként segíthetünk azoknak a nigériai keresztényeknek, akik az állam kevésbé szerencsés régióiban élve a szélsőséges iszlamisták terrorjától szenvednek.

MAGYARORSZÁG SEGÍT

Világszinten komoly vitát váltott ki 2015-ben, hogy hol, hogyan kell segíteni azokon, akik különböző okokból önként, vagy kényszerből elindultak Afrikából, a Közel-Keletről, s határokon átlépve Európa nyugati felét célozták meg. Előttünk vannak azok a pillanatok – e sorok írója szegediként és zszurnalisztaként is meg tapasztalta –, amikor naponta ezrek érkeztek a zöld határon át, s a vonulók komoly hányada iszlám vallású, fiatal férfi volt. A röszei pusztaságban, az irányt mutató vasúti sínek és a régi 5-ös út közelében különböző segélyszervezetek, köztük a történelmi egyházakhoz köthetőek, próbálták ellátni az érkezőket, majd 2015. szeptember 14-én koraeste lezárták egy vagonnal az utolsó pontot, ahol még be lehetett jutni. A műszaki határázarat jogi határázár egészítette ki, ennek ellenére két nappal később bekövetkezett a „röszei csata”, a támadó illegális határátlépők pajzsként a gyerekeket és nőket tolták maguk

elé, de végül nem sikerült bejutniuk. A határázár azóta is áll, de Afrika és a Közel-Kelet problémái megmaradtak, így a vita sem ült el arról, hogy Európába beengedéssel vagy más módon kell cselekedni a rászorulóknak érdekében. A magyar kormány álláspontja egyértelmű volt: a rendelkezésre álló eszközökkel azt kell segíteni, hogy szülőföldjükön legyen jobb az életük, hogy ne érezzék úgy, hogy illegális és sokszor életveszélyes úton kell megpróbálkozniuk az öreg kontinensre eljutni.

2016-ban alakult meg az Üldözött Keresztények Megsegítéséért Felelős Helyettes Államtitkárság, amely az Emberi Erőforrások Minisztériumának keretein belül működött kezdetben, majd 2018-tól a Miniszterelnökség alá tartozik az Üldözött Keresztények Megsegítéséért és a Hungary Helps Program Megvalósításáért Felelős Államtitkárság né-

Foró: Máthé Zoltán / MTI

Ázbej Tristan az Országgyűlés plenáris ülésén 2021. október 19-én

ven – mindkét formában Azbej Tristan államtitkár irányítása alatt. A Hungary Helps program keretében több milliárd forint támogatást juttattak el az üldözött keresztényeknek, valamint felhívták a világ és Európa figyelmét arra, hogy több százmillió Krisztus-hívő nem tudja szabadon gyakorolni a vallását, sőt sok ember élete forog veszélyben a hite miatt.

Szíriába csak a program első három évében közel 3,5 milliárd forint támogatást juttattak el. Ebből az összegből iskolákat építettek újjá, láttak el teljes felszereléssel, valamint adtak pénzt működtetésükre Aleppóban és Damaszkuszban. Lehetővé tették, hogy felépüljön a Szent Pál Otthon, ahol a keresztény menekültek juthattak átmeneti szálláshoz. Kórházak éves működését fedező támogatást nyújtottak, lakóépületek helyreállítását segítették, s még további célokra is jutott pénzösszeg. Irakban több mint ezer lakóházat, óvodát, templomot állítottak helyre, több általános iskolát építettek, képzési központot hoztak létre, de egy erbíli kórházat is elláttak fél évre gyógyszerekkel – több mint kétmilliárd forintot költöttek három év alatt a közel-keleti államban élők megsegítésére. Libanonban a munkahelyteremtést, a családok együttmaradását, egy árvaházat támogattak, iskolát hoztak létre, valamint 31 középkori templom újjáépítéséhez adtak több mint egymilliárd forintot. Jordánia is nyertesévé vált a Hungary Helps Programnak, hiszen százmilliók jutottak a menekültek ellátására, valamint az egyháznak. Több mint 300-300 millió forintot juttattak el Nigériába és Kongóba, az előbbiben a Boko Haram által pusztított oktatás és egészségügy talpra állásához nyújtottak mentő kezet, az utóbbiban pedig dr. Hardi Richárd misszionárius és szemorvos szemészeti központját segítették, amely évi 25 ezer beteget lát el, de itt is költöttek a nyomornegyedben élőkre, valamint egy-egy iskolára, árvaházra. A felsorolt országok többségében indítottak élelmezési programot, amelyből a különböző súlyos veszélyeknek kitett keresztény közösségeknek juttattak élelmiszert. Ezen kívül segítenek Mozambikban, Ghánában, Beninben és még számtalan más országban. Aktívak azonban hozzánk közelebb eső területen, a Balkánon is: támogatták egy migránsok által elpusztított kápolna helyreállítását Görögországban, Boszniában misszió működését, Koszovóban egy ifjúsági központ helyreállítását.

A Hungary Helps program részeként azzal is segítenek, hogy lehetővé teszik fiatal keresztényeknek a Magyarországon tanulást, akik az itt elsajátított tudást később hazájukban hasznosíthatják. Több mint háromezren kaptak már ösztöndíjat, száz fő már be is fejezte a tanulmányait. A jövő libanoni régészei, iraki kőolajmérnökei, nigériai egészségügyi szakemberei tanulnak nálunk. Az utóbbiak közé tartozik az a két egyetemi hallgató lány, akik a program közösségi oldalán található rövid videóban szerepeltek. Egyikük arról mesélt, hogy több osztálytársát meggyilkolták, házukat felgyújtották Észak-Nigériában, de ilyen kihívások után végre Magyarországon járhat egyetemre. Társa azt emelte ki, hogy a Szegedi Tudományegyetemen betegápolónak tanul, s a képzés elvégzése után hazatérne, mert így szülőföldjének sokat segíthet majd. Az afrikai állam egészségügye ugyanis komoly problémákkal küzd, ők viszont a Magyarországon megszerzett tudásukat újabb ápolónőknek adhatják tovább, ezzel emelve az ottani ellátás színvonalát. Mindketten hangsúlyozták, a program reményt ad számukra, nem hitték volna, hogy elnyerhetnek egy ilyen ösztöndíjat. Kérték, hogy folytassák ezt a munkát, s azt üzenték a magyar embereknek, az itteni keresztényeknek, hogy soha ne veszítsék el hitüket, bízzanak Istenben. Az előbbiben már bizakodhatnak, a kormány 5,4 milliárd forint többletforrást biztosított a program céljaira a 2022-es évre.

Trinity és Rebecca, az előbb bemutatott két diáklány csak két fő abból a mintegy negyedmillió emberből, akiknek valamilyen segítséget nyújtott a Hungary Helps. A program sikerét mutatja, hogy II. Efrém Ignác szír ortodox pátriárka Ferenc pápa előtt méltatta azt.

AZ EGYHÁZMEGYE SZEGEDTŐL SZÍRIÁIG JELEN VAN

– Az evangéliumból eredő kötelességünk segíteni más keresztényeken – hangsúlyozta Kiss-Rigó László püspök. Leszögezte, hogy a távoli területek mellett a Kárpát-medence magyar katolikus közösségeit is igyekeznek támogatni, a Karitászműködésről kezdve egyes erdélyi templomépítésekig. „A szeretet otthon kezdődik” – idézte Teréz anyát. Jó kapcsolatot építettek ki a katori egyházmegyével. Az egykor nagyszámú római katolikus lakta térségben az egyház visszaszorult, gondolkodnak azon, hogy óvoda alapításában segítik az Adriánál

előket. Azonban a világ távolabbi pontjain élő keresztényeknek még nagyobb szükségük van karitatív tettekre. A püspök hangsúlyozta, hogy nincsenek terveik a tekintetben, hogy a jövőben hol, hogyan segítenek. Minden segítségkérést meghallgatnak a Szeged-Csanádi Egyházmegyében, s azután pedig saját, a világ egészét nézve szerény lehetőségeiket kihasználva próbálnak minél többet tenni.

2016 májusában Szíriában járt Kiss-Rigó László, ahova az egyházmegye híveinek adományát vitte: a püspök egyetlen levelére két hét alatt tizenegymillió forintot adtak össze Kharab Maqiyya település maronita közösségének, akik a keresztények mellett más vallás rászoruló híveit is segítik. Öt éve a sajtónak és most beszélgetésünk során is kiemelte: a szíriaiak nemcsak minden fillérért hálásak, hanem külön kérték, hogy személyesen vigye el az adományt, hiszen ezzel láthatóvá válik a szolidaritás. A látogatás napjai alatt találkozott Mario Zenari vatikáni nunciussal, Afram al-Malúlival, a szíriai ortodox keresztény egyház vikáriusával, Samuel Rizkkel, az ENSZ fejlesztési programjának szíriai igazgatójával, valamint Ahmed Bahreddín al-Haszún szíriai főmuftival, az iszlám szunnita közösségének helyi vallási vezetőjével.

– Biztosan vannak olyanok, akiknek az élete veszélyben forog, vagy egzisztenciális okokból távoznuk kell, de azok, akikkel

Kiss-Rigó László püspök találkozója Ahmed Bahreddín al-Haszún szíriai főmuftival 2016-ban

beszéltem, a keresztény közösség tagjai szülőföldjükön szeretnének maradni. Brüsszel finanszírozza az illegális migrációt, de nem cselekszik az otthonukat elhagyni nem akarók érdekében – a magyar kormánnyal ellentétben, amely valóban segítséget nyújt – fejtette ki álláspontját a püspök. Látogatásából visszatérve beszélt arról is, hogy a kórházak és az orvosok hiánya súlyos nehézségeket okoz Szíriában, szakemberek képzésével azonban tudunk tenni a helyzet javításáért.

Az egyházmegye ebben is példát mutat, évről évre segítik a különböző államokból érkező, rászoruló tanulókat. Többek között nigériai orvostanhallgatók tanulmányait támogatják: előfordult, hogy a szülőföldjükön zajló polgárháborús helyzet miatt tucatnyi tanuló ösztöndíját biztosították, mert hazájukból nem érkezett meg a várt pénzösszeg. Ma is több egyetemistának adnak ösztöndíjat – közöttük van a Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar egyik afganisztáni hallgatója.

Indiában sem először segítenek: aktuálisan egy kollégium építését támogatják egy verbita rendi püspök irányította Dzsabuai (Jhabua) egyházmegyében – az együttműködés kialakításában segített Benvin Sebastian, a Pápai Missziós Művek magyarországi igazgatója. Hozzátette, ezen felül minden évben gyűjtenek a missziók javára.

– A nigériai seminaristák ingyen tanulhatnak nálunk, teljes körű ellátást biztosítunk a részükre. Itt megtanulnak magyarul, majd teológiát hallgatnak. Ezt követően, ha püspökük akarja, hazamennek, vagy máshol szolgálnak, illetve maradhatnak Magyarországon is – magyarázta a püspök. Az első két érkező 2020-ban fejezte be tanulmányait, Kiss-Rigó László szerint pozitívan hatottak a szemináriumra. Mindketten saját kérésükre az egyházmegyében maradtak: Amanso Brendan Chika, mint írtuk, Kisteleken káplán, Nnadi Onyedikachi Benjamin atya pedig Békéscsabán szolgál. A küldő és a fogadó egyházmegye megállapodása alapján három évig biztosan Magyarországon lesznek, ezt követően pedig akár véglegesen is átveszi őket a Szeged-Csanádi Egyházmegye, már állampolgársági kérelmüket is elindították. Most újabb két fő érkezett a helyükre, ők jelenleg a magyar nyelvvel ismerkednek.

Amanso Brendan Chika Nigériában a plébánosa példamutató szolgálatát látva döntött a papi hivatás mellett. Hosszú út vezetett odáig, hogy ma Kisteleken legyen káplán. A kissemináriumot Nigériában végezte, majd egy évig lelki szemináriumba járt, ezt követően egy fél évig filozófiát hallgatott. Végül a püspöke Magyarországra küldte tanulni.

– Szó szerint mindent megkaptam a Szeged-Csanádi Egyházmegyétől. Segítettek a tanulmányaimat, elláttak minket étellel, könyvvel, zsebpénzzel. Nagyon jó tanárok oktatták a magyar nyelvet. Úgy gondoskodtak rólunk, hogy érezzük,

mi is közéjük tartozunk. Az első naptól azt mondták: „ti – Benjamin atya és én – a Szeged-Csanádi Egyházmegye kispapjai vagytok” – hangsúlyozta. 2020-ban szentelték pappá Nnadi Onyedikachi Benjaminnal együtt.

Hazájuk – egyes felmérések szerint – a világ legveszélyesebb helye a keresztények számára. Brendan az ország déli részéről szár-

*Amanso Brendan Chika 2020-ban
a kisteleki Szent István-templomban tartotta újmiséjét*

mazik, ahol a lakosság többsége keresztény, ezért szabadon tudják a vallásukat gyakorolni. Az állam északi felén viszont rosszabb a helyzet, a Boko Haram terrorszervezet és a fuláni törzs szélsőségesei fenyegetik a Krisztusban hívők életét. Az ő lakóhelyén is vannak nehézségek, Amanso Brendan Chika szerint azonban az őket fenyegető muszlimokkal együtt élni kénytelen nigériai keresztényeknek nagyobb szükségük van a jótékony támogatásra. Hangsúlyozta, hogy fontos az anyagi segítség, de elengedhetetlen a lelki támogatás is: kérte, hogy imádkozzunk azokért, akik nem gyakorolhatják szabadon a vallásukat, akiknek a hitük miatt veszélyben forog az életük.

Jacopo da Todi

STABAT MATER

Állt az anya keservében
sirva a kereszt tövében,
amelyen függött Fia,
kinek megtört s jajjal-tellett
lelkét kemény kardnak kellett
kinzón általjárnia.

Óh mily búsan, sujtva állt ott
amaz asszonyok-közt-áldott,
ki Téged szült, Egyszülött!
Mily nagy gyásza volt sirása
mikor látta szent Fiát a
szívtépő kinok között!

Van-e oly szem mely nem sirna
Krisztus anyjával s e kinra
hidegen pillantana?
aki könnyek nélkül nézze,
hogymerül a szenvedésbe
fia mellett az anya?

Látta Jézust, hogy fajtája
vétkéért mit vett magára
és korbáccsal vereték.
S látta édes fiát végül
haldokolni vigasz nélkül,
míg kiadta életét.

Kutja égi szeretetnek,
engedd érzem sebednek
mérgét: hadd sirjak veled!
Engedd hogy a szívem égjen
Krisztus isten szerelmében,
s ő szeressen engemet!

Óh szentséges anya, tedd meg,
a Keresztrefeszítettnek
nyomd szívembe sebeit!
Oszd meg, kérem, kinját vélem,
kinek érdem nélkül értem
tetszett annyit türni itt!

Jámborul hadd sirjak véled
és szenvedjek migcsak élek
 Avval ki keresztre szállt!
Álljak a keresztt tövében!
Szivem szived keservében
 társad lenni ugy sovárg!

Szüzek szüze! légy szivedben
hozzám jó és nem kegyetlen!
 Oszd meg vélem könnyedet!
Add hogy sirván Krisztus sirján
sebeit szivembe írnam
 s bánatodban részt vegyek!

Fiad sebe sebesítsen!
Szent kereszttje részegítsen
 és vérének itala,
hogy pokol tüzén ne égjek!
S az ítélet napján, kérlek,
 te légy védőm, szüzanya!

Ha majd el kell mennem innen,
engedj győzelemre mennem
 anyád által Krisztusom!
És ha testem meghal, adjad
hogy lelkem dicsőn fogadja
 a pálmás paradicsom!

Benedek Elek

A CSILLAGSZEMŰ JUHÁSZ

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon túl, az Óperenciás-tengeren innét, volt egyszer egy király. Szörnyű hatalmas volt ez a király, féltek a népek tőle, ha messziről látták, reszkettek tőle, mint a nyárfalevél. Ha ez a király egyet tüsszentett, kengyelfutók s lovas legények vitték híret az egész országban, s aki nem mondta: „Adj’ isten egészségére!”, halál fia volt. Nem is akadt az egész országban, csak egy ember, ki nem mondta, hogy adj’ isten egészségére. Ez a csillagszemű juhász volt.

Nosza, megfogták a király emberei a csillagszemű juhászt, vitték a király színe elé, s jelentették:

– Ihol, felséges királyom, ez a csillagszemű juhász nem akarja mondani, hogy adj’ isten egészségére.

Hej, szörnyű haragra lobbant a király!

– Mit, te nem monddod, hogy adj’ isten egészségemre?!

– Dehogy nem mondom, felséges királyom, bizony mondom, hogy: adj’ isten egészségemre.

– Nem az egészségemre, hanem az egészségére.

– Hiszen mondtam, felséges királyom, egészségemre.

Megrántja az udvarmester a juhász subáját, súgja neki:

– Te számár, monddad, hogy adj’ isten egészségére.

– De már azt nem mondom – mondotta a juhász –, amíg a király őfelsége a lányát nekem nem adja.

Ott volt a királykisasszony a szobában, megtetszett neki a csillagszemű juhász, jószívvel a felesége is lett volna, de nem mert szólani. Hanem a királynak sem kellett egyéb, csak ezt hallja, mindjárt bekiáltotta a katonáit:

– Vigyétek ezt a legényt, s vessétek a fehér medve tömlöcébe!

Leviszik a legényt a tömlöcbe, hát ott fel s alá jár a fehér medve nagy morogva,

három napja nem evett, egy falást sem adtak neki, hogy jól kiéhezzék, hadd szaggassa széjjel a juhászt. Ahogy a juhász belépett, felállott a két hátsó lábára, nagyot bődült.

– No most, csillagszemű juhász, vége az életednek!

De halljatok csudát, mikor a medve meglátta a juhász csillagszemét, egyszeriben megjuhászodott, lefeküdt a földre, meg sem mozdult. A csillagszemű juhász pedig egész éjjel dúdolt, füttyölt, s mikor reggel eljött az udvarmester, szeme-szája tátva maradt, azt hitte, hogy csontját sem találja a juhásznak, s hát, ím, ott állott előtte elevenen, kutyabaja sem volt. Fölvezetik a juhászt a királyhoz, s jelentik:

– Felséges királyom, él a juhász.

– Jól van, jól – mondja a király –, de azért megijedtél, úgy-e? Hát most mondd-e, hogy adj’ isten egészségére?

Felelte a juhász:

– Nem, amíg a leányát nekem nem adja, ha tíz halálba megyek is.

– No, hát vessétek tíz halálba! – rikkantott a király.

Vitték a legényt a tömlöcbe, amelyikbe tíz óriás sündisznó volt elzárva. De bezzeg ezek nem szelídültek meg a szemétől, mert egyszerre tíz sündisznónak nem nézhetett a szemébe. No, hanem volt a csillagszemű juhásznak egy szépen szóló furulyája, azt a subája alól eléhúzta, elkezdett furulyázni, kezdette andalgósan, folytatta szaporázva, S hát, uramteremtőm, táncra kerekednek a sündisznók, járták elébb lassan, azután sebesebben, addig járták, míg el nem dültek, azután lefeküdtek, s aludtak, mint a bunda.

Megy le reggel az udvarmester, összecsapja a kezét:

– Hát te élsz? – kérdi a csillagszemű juhásztól.

– Nem is halok meg – mondja a juhász –, míg a király leánya a feleségem nem lesz.

Fölvezetik a király színe elé.

– No, te legény – mondja a király –, most már tíz halál torkában voltál, még most sem mondd, hogy adj’ isten egészségére?

– Nem én, felséges királyom, ha még száz halálba visznek is, míg a leányát nekem nem adja.

– Hát akkor vigyétek száz halálba! – ordított a király nagy haraggal, s vitték a csillagszemű juhászt le abba a tömlöcbe, amelynek a közepén volt egy kút, annak a belseje ki volt rakva száz kaszával, a fenekén pedig égett egy mécses. Akit abba beledobtak, az onnét élve ki nem került soha.

„Hej, szegény fejem – gondolta magában a juhász –, ennek már fele sem tréfa!” Szól a katonáknak, hogy menjenek egy kicsit ki a tömlöcből addig, míg gondolkodik, hogy mondja-e, adj’ isten egészségére.

Kimennek a katonák, s a juhász nagy hirtelen a fokosát beleszúrja a kút köblébe, a fokosra ráakasztja a tarisznáját, aztán rá a subáját, a suba nyakára az árvalányhajas kalapiját, s azzal szépen meghúzódik a tömlőc sarkában. Bejönnek a katonák s kérdik:

– No, meggondoltad-e?

– Meggondoltam – mondja a juhász –, de mégsem mondom, hogy adj’ isten egészségére.

– No bizony, ha nem mondd, belé is taszítunk a kútba.

A katonák azt hitték, hogy a juhász már ott áll a kút mellett, a subáját, a fokosát, a mindenét beletaszították a kútba, s mikor látták, hogy a kút fenekén a mécses kialudt, szentül azt hitték, hogy meghalt a juhász.

Jön le reggel az udvarmester, hadd lássa ő is, igazán elpusztult-e a csillagszemű juhász. Hát halljatok ide, ott ült a kút mellett, furulyázott. Felviszik a király elé, s mondja neki a király:

– No, te legény, mostan száz halálban voltál, mondd-e, hogy adj’ isten egészségére?

– Nem én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

– Abból nem lesz semmi – mondta a király, pedig nem tudom, mit adott volna azért, ha a juhász azt mondja egyszer, hogy adj’ isten egészségére! „Hiszen – gondolta a király –, majd kevesebb is meglegszel te.”

Befogatott a bársonyos hintájába, maga mellé ültette a csillagszemű juhászt, s úgy hajtattott az ezüsterdőbe. Mondta neki:

– Látod-e ezt az ezüsterdőt, te juhász? Neked adom, ha azt mondd, hogy adj’ isten egészségére.

Tetszett a juhásznak az erdő, de most is azt mondta:

– Addig nem, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

Aztán az erdőből kihajtatott a király, s messziről ragyogott feléjük az aranyvár.

– Látod-e azt az aranyvárat, juhász? Neked adom, ha azt mondod, adj’ isten egészségére.

– Nem mondom, felséges királyom, míg nekem nem adja a leányát.

Mentek tovább, s értek a gyémánttóhoz.

– No, te juhász – mondta a király –, neked adom az ezüsterdőt, az arany várat s a gyémánttavat, csak egyszer mondd, adj’ isten egészségére.

– Nem mondom én, felséges királyom, míg a leányát nekem nem adja.

– Hát jól van, te betyár, neked adom a leányomat, de aztán mondd is, hogy adj’ isten egészségére!

Na, hazamennek, s a király mindjárt kihirdetteti az egész országban, hogy férjhez adja a leányát a csillagszemű juhászhoz, jöjjön, aki jöhet a vendégségbe, lesz étel-ital elegendő, különösen, ha hoznak magukkal.

Hiszen lett lakodalom, hét országra szóló. Ott ült a csillagszemű juhász a király mellett, ettek-ittak, vígan voltak. Egyszer aztán hozzák a jó tormás húst, nagyot prüsszent erre a király, s hadarja egymás után a csillagszemű juhász:

– Adj’ isten egészségére, adj’ isten egészségére, adj’ isten egészségére! – mondta valami százszor.

– Jaj, jaj, ne mondd tovább, inkább neked adom az egész országomat.

Ott egyszeriben meg is koronázták a juhászt, ő lett a király, de bezzeg jó sorsa lett ezután a népnek. Szerették is ezt a királyt. Ha prüsszentett, egy szívvel, lélekkel kiáltotta mindenki: „Adj’ isten egészségére!”

Aki nem hiszi, járjon a végire, s ezt a mesét adj’ isten egészségére!

GALILEAI FÉRFIAK

Ga - li - le - a - i fér - fi - ak, mért néztek az ég - be?

Mért, hogy for - ró könny fa - kad fér - fi - ak sze - mé - be?

Jé - zus Krisz - tus visz - sza - jön, Jé - zus Krisz - tus él.

Galileai férfiak, mért hogy tétlen álltok?
 Vár a Kelet és Nyugat, Krisztus bízta rátok.
 Hirdessétek mindenütt: Jézus Krisztus él.

Galileai férfiak, milyen jelre vártok?
 Várjatok még tíz napig, Lelkét küldi rátok.
 Nem hagy árván, nem hagy el: Jézus Krisztus él.

Galileai férfiak, ha majd jön az óra,
 élőket és holtakat hív majd számadóra:
 a nagy Bíró visszajön, Jézus Krisztus él.

Wass Albert

ÜNNEPVÁRÁS

Erdők, rétek, mezők:
terítsetek eléje szőnyeget!

Amikor erre jön:
virágok, nyíljakok előttte ki.
Pacsirták: énekeljetek!
Patakok: csengjetek, nevessetek!
Galambok: búgjatok!
A nagy mező dallal legyen tele,
és napsugárral, fénnel, szerelemmel,
csak tavasz legyen akkor és kacagás,
szemeinkben ne lásson könnyeket...
Erdők, rétek, mezők:
terítsetek eléje szőnyeget!

Én majd csak nézni fogom Őt,
és imádkozva szüntelen.
Ha rám se néz, ha meg se lát,
megcsókolom a lábai nyomát:
nekem ez lesz a legszebb ünnepem!

Csiszér Áron

FÖLD ALÁ TEMETETT MÚLT: ÁRPÁD-KORI TEMPLOMOK BÉKÉSBEN

Bár a látszat csal, a mai Békés megye területe mégsem számít fehér foltnak a térképen, ha azt vizsgáljuk, hogyan áll a térség az Árpád-korban épült templomokkal. A föld színe felett a Vésztő-Mágoron található Csolt monostor romjai és a Tótkomlóshoz közeli Nagykopáncs apró templomának falrészlete mutat látható nyomokat, de a mélyben nem kevés olyan épületmaradvány húzódik, melyről alig néhányan tudnak. A mai megye területét felölelő, átfogó kép megalkotásában Szatmári Imre régész, a megyei múzeum korábbi igazgatója és Halmágyi Miklós levéltáros közreműködött.

A távolban, a magyar–román határ túloldalán még látszik az antik templom tornya, a Fekete-Körös túlsó partján az urbanizált juhász kerékpárját tolvaj, hordozható magnóján manelét, vagyis román pop-folk zenét hallgat, miközben birkáit terelgeti. Ha innen továbbállva, magyar területen haladva elhagyjuk a dénesmajori Csigás-erdőt, és nyugati irányban leereszkedünk a folyó töltéséről, hamarosan rátérhetünk arra a széles erdei útra, mely az egykori Keszi településre vezet. A ma is Keszi erdőnek nevezett területen egykor jelentős település állt, melyet már egy 1232-es oklevél is említ. A tölgyesek és más őshonos fafajok azt az időszakot idézik, amikor Keszit fejlett településként tartották számon. Szatmári Imre elmondása szerint itt a régészek nemcsak falukezdeményekre, hanem

kifejlődött, nagy területű településre bukkantak, a felszínen előforduló edénytöredékek mennyisége jelentős. Ma egy ligetes erdőrész áll az egykori falu helyén, és semmi sem utal arra, hogy az Árpád korban itt jelentős élet zajlott.

Szinte kivétel nélkül így van ez Szatmári Imre szerint a mai Békés megye területén egykor létezett, közel sem kevés,

mintegy 240 Árpád-kori építésű, vagy 1301 előtti előzménnyel rendelkező templommal. Jelentős részük egy ma is létező település alatt pihen, míg mások felett szántóföldek húzódnak. Létezésük pontos helyét, amennyire lehet, a régész szakma inkább titkolja, mert a kincskeresők túl sok pusztítást végeznének, noha pénzben kifejezhető érték nem igazán található ezek helyén. A szántóföldi talajművelés is több templom alapját pusztította már el teljesen és visszavonhatatlanul. Falusi lakóházakat éppen ezért még annyit sem ismerünk, mint templomot, hiszen azok alapozása még sekélyebb volt.

Szatmári Imre hangsúlyozta, az Árpád-kori lelőhelyekre nagy számuk mellett a területi szétszórtság és nagyságbeli változatosság volt a jellemző. Ekkor a kicsi, szállásszerű megtelepedésre utaló lelőhelyek, az ennél valamivel nagyobb, illetve az igen nagy, falura emlékeztető kiterjedésű telepek egyaránt előfordultak. Az utóbbi két kategóriába tartozók területén gyakorta templomhelyre utaló jelenséggel is találkozhatunk.

Aki persze olyan épületeket képzel maga elé, mint a jáki templom, annak nyilvánvalóan csalódnia kell. Békésben az Árpád-kori templomok döntő többsége mai szemmel nézve nagyon kicsi volt. Szatmári Imre hangsúlyozta, alapozásuk általában döngölt földből készült, faluk pedig téglából. Tetejük valószínűleg nád lehetett. Építőanyagként néhány esetben köveket is használtak. A templom egy kicsiny, mai szoba méretű templomhajóból, és egy még kisebb

A ma már nem létező, egykor jelentős, Gyula határában található Keszti település helyén ma erdő áll

szentély részből állt. A temető a templomkertben volt, gyakran árokkal vették körül. Érdekes, hogy a Békés megyei középkori falusi templomokat torony nélkül építették. Legalábbis az eddig feltárt templomoknál nem volt toronyra utaló alapozás.

Azt minden iskolás megtanulja, hogy Szent István idején tíz falunak egy templomot kellett építenie. Ez az elv persze nem feltétlenül érvényesült a mai Békés megye területén, a közigazgatás megszervezése e tekintetben itt némi késést szenvedett. A megye egyik része a Szent Gellért alapította Csanádi, keleti fele pedig a Váradi püspökséghez tartozott, emellett pedig Zaránd, Arad, de még Heves is birtokolt ma Békéshez tartozó területeket. Szatmári Imre arra is felhívta a figyelmet, hogy az Árpád-kori településszerkezet teljesen más, sokkal lazább volt, mint a késő középkorban, és nehéz régészetileg pontosan meghatározni az Árpád-kori falu fogalmát. Ebből következően azt is nehéz megmondani, hogy az István király által elrendelt templomépítés mennyiben és milyen ütemezésben teljesült. Az ő uralkodása idején már biztosan épültek templomok, de nem tudjuk, jutott-e ekkor minden tíz falura egy-egy templom vagy nem. Valószínűleg még nem. A Gyula környékén feltárt Árpád-kori templomok elhelyezkedése viszont azt mutatja, hogy ha a XI. század közepére még nem is, de a XII. századra már egymástól három–öt kilométer távolsá-

gokban bizonyíthatóan álltak falusi templomok.

Ezek közül ma a leglátványosabb a Tótkomlóshoz tartozó Nagykopáncs temploma. A XI. században Mezőkopáncs néven ismerték a települést, melynek a XIII. században már biztosan állt a román stílusú, de a gótika egyes elemeit is megmutató temploma. A történészek szerint a templom funkciója a török korban szűnhetett meg. A romokat

Foró: Szabó Zoltán

Az Árpád-kori falrészleteket is tartalmazó kopáncsi templom kis mérete ellenére is impozáns látványt nyújt

1935-ben rekonstruálták, majd 1998-ban a tetőszerkezetet is helyre kellett állítani, mert leégett.

Kisebb templom állt Muronyban is, ennek nemcsak régészeti, hanem oklevélben említett bizonyítéka is van. Halmágyi Miklós elmondta, a XIII. század végén a Csák nembéli Márk nagyúr elrabolta Szák nembéli Süttöi Andrást. Andrásnak váltságdíjat kellett fizetni a szabadságáért. Hogy fizetni tudjon, kölcsönt vett föl Egyed fia Sándortól, a jenői várnagytól. András kiszabadult ugyan Márk fogságából, de a kölcsönt nem tudta visszafizetni. Ezért Murony nevű birtokát átengedte hitelezőjének, Egyed fia Sándornak.

A budai káptalan egyik tagja körüljárta a birtokot, összeírta a határpontokat. A határjárás nevesíti Gerlát, Kamutot, szól egy Balaton nevű rétről is, és megemlít egy templomot, melyet Szent Miklós tiszteletére szenteltek. Az 1295-re keltezett oklevél nem eredetiben maradt ránk, hanem 1423-ból való átiratban. Szentpétery Imre oklevéltani sajátosságok alapján hamisnak tartja a magát 1295-re keltező iratot. A benne megemlített helynevek azonban létezhetnek a 13. században. A régészek egy 10 méter hosszú templomot is feltártak Murony vidékén. A kor legjelentősebb templomai monostorokhoz kapcsolódhattak. A plébánia-templomokon kívül a megye területén két Árpád-kori alapítású nemzetségi monostorról tudunk biztosat: az egyik a Vésztő melletti Mágori-dombon, a másik, szintén háromhajós, kéttornyú épület a Gerla melletti erdőben állt. Egy 1259 körül kelt oklevél már megemlíti a gerlai apátot: Szilágysomlyó mellett volt birtoka, bizonyos Kerestelek. Az Árpád-kori források fennmaradási körülményeire érdekes példa, hogy a gerlai apátot említő XIII. századi szöveg csak jó két évszázaddal későbbi átiratban maradt ránk.

Dusnoki-Draskovich József tudós levéltáros elmélete szerint a gerlai apátsággal lehet azonos Iulamonustra, ahol Anjou Károly magyar király 1313-ban kiváltságlevelet adott ki a rozgonyi csatában elesett Ivánka apja, Kis Kozma számára. Más vélemény szerint Iulamonustra Gyulán állhatott, a XIV. századi törökzugi templom helyén. Akárhogy is volt, Károly király mindenképpen járt megyénkben, a Fehér Körös vidékén.

Vésztő közelében, a mágori dombon ma is bárki megnézheti a Csolt-monostor romjait, csak a téli időszakban van zárva a népi írókat, a tájhoz köthető régi

mesterségeket és a kőkortól lakottnak számító terület régészeti leleteit egyaránt bemutató emlékhely. Az itteni templomot Juhász Irén ásatásai, publikációi alapján ismerhetjük. A XII. század végén az apátságnak kéttornyú, három hajós, több mint 36 méter hosszú temploma volt.

Az ősidők óta lakott dombon, mely jól láthatóan kiemelkedett a gyakran vízborította, mocsaras tájból, olyan díszítményekkel ellátott épületek álltak, melyekhez hasonlóak az ország más részein csak királyi építkezéseken, vagy azok környékén találhatók. Az Alföldön a Csolt monostor művészettörténeti jelen-

tősége különösen kiemelkedő.

Halmágyi Miklós arra hívta fel a figyelmet, hogy a Csolt-monostor első írásos említését a Várad Regestrumban találjuk. 1222-ben, egy perben az alpereseknek társakat kellett fölvonultatniuk, akik hajlandók voltak esküt tenni az ő ügyük mellett: az esküt letenni kész személyek közt találjuk Lodust, a Csolt monostor apátját.

A 14. században további forrá-

sok említik a Csolt monostort. 1341-ből tudunk például egy Csoltmonostori (Cholthmonustura) Mártonos fia Gellértről. 1733-ban Békés vármegye összeírta a területén létezett, elpusztult templomokat. A jegyzék szerint még álltak a hajdani monostor templomának tornyai. Csolt monostora itt Mágor név alatt szerepelt. A tornyok 1786-ban dőltek le.

Halmágyi Miklós szerint érdemes megemlékeznünk Szerepmonostoráról is, hiszen ma is megtekinthetők a maradványai. A nép Csonka-toronnak nevezi a romot. Szerep napjainkban Hajdú-Bihar megye déli részén fekszik, egy 1322-ben kelt oklevél azonban Békés megyébe helyezi. Biharugra monostorának helyén ma a település református temploma áll. A mai épület a régi templom falának részét is magában foglalja. A Békés megyei monostorok számát

Fotó: Dévényi Endre

Vérsztő határában a nagy hatalmú Csolt nemzetség monostorának romjai ma is láthatók

növeli Izsómonostora, talán Tordamonostora is – bár felmerül, hogy Bihartordával azonos – továbbá Szentetornya közelében állt Tökemonostora és Dombegyháza környékén Vizesmonostora.

Békés megye sokak szemében fehér foltként szerepel a térképen, ha az Árpád-kori épületeket, templomokat vizsgáljuk, mindez azonban – mint az Szatmári Imre összegzéséből is kiderül – közel sem igaz.

A kétszáznegyvenes szám, ami a korban létező templomokat takarja, nem nevezhető kevésnek. Más kérdés, hogy nyomukra ma már leginkább semmi nem utal, helyüket ma már semmi nem jelöli, falaikból semmi nem maradt. Ennek oka az, hogy az egyébként is szegényes épületek tégláit, köveit az építőanyagban szegény alföldi vidéken lakók igyekeztek maradéktalanul újra felhasználni. Már a törökök is több alföldi falu templomának építőanyagát hordták Gyulára, Szarvasra például török fürdő építéséhez. A török idején végleg elpusztult – addig akár több száz éven át virágzó – középkori falvak többségének a helye sem ismert ma már. Legtöbbnek a területe szántóföld, és csak a régészeti topográfiának köszönhető, hogy a helyüket azonosítani lehet. Egyébként csupán a határnevek őrzik egyiknek, másiknak az emlékét.

A kérdésben Halmágyi Miklós levéltáros is hasonló álláspontot képvisel. Hangsúlyozta, a Dunántúl, a Felvidék, Erdély és a Felső-Tisza vidék több megmaradt középkori templomnak örvendhet, mint Békés megye, de nekünk is meg kell becsülnünk azokat a régi szent helyeket, amelyeket az írott forrásokból és a régészeti feltárásokból ismerünk. Arra hívta fel a figyelmet, hogy jóval több Békés megyei Árpád-kori templomról és monostorról beszélhetünk, mint amennyiről a szélesebb magyar közönség tudomással bír. A régészettel ellentétben a levéltári kutatások további jelentős perspektívát kínálhatnak. Az oklevelekben ugyanis érdekes adatokat találhatunk Békés megye Árpád-kori történetéről, beleértve a templomokat is.

A kutatás kapcsán könnyebbséget jelent azonban, hogy az Országos Levéltár munkatársai a birtokukban lévő középkori okleveleket digitalizálták, és hozzáférhetővé tették az interneten, a Hungaricana adatbázisban.

Békés megye Árpád-kori történelméről egyik legfontosabb forrásunk a Váradi Regestrum. Ebben a gyűjteményben Nagyváradon, Szent László sírja köze-

leben 1208 és 1235 között tárgyalt jogi eseteket írtak össze. Ezek egy része tüzesvas-próba. Eredeti kézirata nem maradt ránk a regesztrumnak, de Fráter György 1550-ben nyomtatásban is megjelentette, ez a változat maradt fenn, számos békési helynevet megőrizve.

Szatmári Imre szerint még sok templomhelyet és temetőt fel lehetne tární, de ahogy az idő telik, egyre több pusztul el végleg a mezőgazdasági művelés következtében. A kutatás hiányának több oka is van: a feltárás költséges, emellett időigényes, és nincs hozzá megfelelő szakember sem. A jövő kilátásai szomorúak: előbb-utóbb nem lesz, amit kutatni, feltárni lehetne, a régészeti lelőhelyek ugyanis folyamatosan pusztulnak, és idővel végleg megsemmisülnek. Ha mégis lenne pénz feltárásokra, előzetesen meg kellene azokat a szempontokat, kérdéseket határozni, amelyekre választ remélhetnénk, kutatási programot állíthatnánk fel, és ezekhez a célokhoz kellene választani feltárandó lelőhelyeket, a még meglévőkből.

Dsida Jenő

ÚT A KÁLVÁRIÁRA

Reszkető, enyhe fény sugárzik.
Egy felhő lassudan megyen.
A lélek fáj, a fény sugárzik.
Valaki ballag a hegyen,
hús homlokáról fény sugárzik
s szemét lehúnyja – úgy legyen!

Elszállt szerelem illatától
kövér és fűszeres a lég.
Halott szerelem illatából
soha, de sohasem elég.
Bomló szerelem illatából
sejti a szív, hogy itt a vég.

A seb szép csöndesen begyógyult,
– ó, angyalok, bús, kék szeme –
a seb már nem sajog, begyógyult,
– ó, halkán búgó, mély zene! –
a seb már régesrég begyógyult
és mintha mégis vérzene.

Valaki lépked, felfelé tart.
Bozót közt víg madársereg.
Valaki lassan felfelé tart.
Tövistről vérharmat csepeg.
Valaki fel, a csúcs felé tart,
hogy önmagát feszítse meg.

Marton Árpád

KULTÚR-KÖRÖK 2021

*Kulturális élet a vírus árnyékában
a Dél-Alföldön*

Kulturális intézményeink és a közönség egyaránt megsínylette a járvány újabb hullámai miatt elrendelt kényszerintézkedéseket. Alighogy elkezdődött, a 2020/2021-es színházi évad máris félbeszakadt, és a színházak legfőljebb az online térben, úgynevezett streamelt előadások révén maradhattak kapcsolatban közönségükkel országszerte. Hasonló kényszerpihenő várt a zenei élet résztvevőire, és a kiállítási naptárakat is alaposan átírta a járványhelyzet. Aligha csoda, hogy a késő tavasszal bejelentett enyhítések hatásaképpen a kulturális élet területén is felfokozott befogadói várakozások tanúi lehetünk.

Ami a színházi életet illeti: egyházmegyénk két saját társulattal rendelkező, állandó teátruma, a Szegedi Nemzeti Színház és a Békéscsabai Jókai Színház egyaránt igyekezett bepótolni mindazt, amivel a közönség adósa maradt a félbeszakadt évadban. Szegeden mindhárom tagozat igyekezett kárpótolni közönségét az elmaradásokért. A prózát Csehov klasszikusa, a Sirály mellett Peter Shaffer Black Comedy című vígjátéka és a dán meseíró, Andersen alakja köré szőtt groteszk fikció, Martin McDonagh Nagyon, nagyon sötét dolog című komédiája képviselte. Tagozatközi együttműködéssel került színre Presser Gábor és Sztevanovity Dusan örökzöld musicalje, A padlás. A Szegedi Kortárs Balett a The Black Paintings / Blue című két koreográfiából szerkesztett esttel jelentkezett. Az operatagozat az ifjabb énekesnemzedék ígéretes tehetségeivel mutatta be Puccini Bohéméletét és Henry Purcell barokk klasszikusát, a Dido és Aeneast, amely a kortárs Tom Johnson Négyhangú operájával oszto-

zott a Kisszínház színpadán. Az évad további tervei között egyebek közt Bartók Concertójára készült koreográfia, Hitchcock-parafrázis, Mozart Szöktetés a szerájból és Don Giovanni, Donizetti Stuart Mária című operája, a Leonce és Léna zenés változata és a Marica grófnő szerepel.

A Békéscsabai Jókai Színház olyan irodalmi klasszikusok mellett, mint Tamási Áron Énekes madár című színműve és Szabó Magda Az ajtó című regényének színpadi adaptációja, színre vitte a musical-klasszikus Zorbát, és saját ősbemutatót is tartott Drakula legendájáról. A folytatásban a Made in Hungária című zenés játékot, a Viktória című nagyoperettet, a Furcsa pár című színdarabot és az Árgyélus királyfi című zenés mesejátékot kínálják.

A szimfonikus szezont szeptemberben teljes hangversenyév reményében kezdtek meg Szegeden is, Békéscsabán is. A Szegedi Szimfonikus Zenekar ebben az évadban a romantika szellemében állította össze műsorkínálatát, amelynek gerincét Brahms, Grieg, Verdi, Liszt, Weber, Mendelssohn és Dvořák szerzeményei képezik. A Békés Megyei Szimfonikus Zenekar a több évtizedes hagyományoknak megfelelően a Békéstarhosi Zenei Napokon adott ünnepi gála-hangversennyel nyitotta meg koncertévadát.

Sikeresen, és a televíziós közvetítésnek köszönhetően országos figyelemtől övezetten zajlott le Szegeden az operaénekesek jövődő nemzedékének legrangosabb hazai megmérettetése, a XI. Simándy József énekverseny. Októberben a XXII. Szegedi Nemzetközi Gitárfesztivál is a szokásos színvonalon, nemzetközi fellépőgárdával örvendeztette meg e bensőséges hangszer szerelmeseit.

Alapításának kilencvenedik évfordulóját ünnepelte az idén a Szegedi Szabadtéri Játékok. A székesegyház és az azt övező Dóm tér 1930-as átadását követő esztendőben jelentek meg első ízben az egyházi-egyetemi tér ölelésében Thália papjai és papnői, hogy a színház lélekemelő varázslatával teljesítsék ki Klebelsberg Kuno gróf, kultuszminiszter kulturális koncepcióját, amelynek a Dóm tér örök időkre szóló kifejeződése. Noha az épülő Fogadalmi templom előtt salzburgi mintára megrendezendő szabadtéri fesztivál elképzelését elsőként Juhász Gyula vetette papírra, hazánk legnagyobb csillagtetős színháza nem jöhetett volna a kultuszminiszter pártfogása nélkül.

Különös, de az első előadást, Vojnovich Géza Magyar Passióját a Nemzeti Színházból a dómszínpadra adaptáló korszakos rendező és színházesztéta, Hevesi Sándor kezdetben kételkedett a kezdeményezés életképességében. A lelkesedés és a siker azonban egy év kihagyás után, 1933-ban csakugyan megalapozta a nyári színjátszás szegedi hagyományait. Hont Ferenc progresszív rendezésében a Játékok egyik állandó repertoárdarabja, Az ember tragédiája lelt otthonra az ár-

kádok ölelésében. A korszak színművészetében úttörőnek számító vetített díszleteket a később világhírré jutott szegedi grafikusművész, Buday György tervezte. Madách drámai költeménye a további évtizedekben olyan rendezőóriások látomásában jelent meg a Téren, mint Major Tamás, Vámos László és Szinetár Miklós.

A Szabadtéri klasszikus népszínházi kínálatában már ekkor megjelent az opera, a daljáték és a próza. Utóbbi Herczeg Ferenc Bizáncának, a hatvanas években egyebek mellett Ilyés Mózesének, Ibsen Peer Gyntjének vagy Shakespeare Lear királyának, Rómeó és Júliájának szerzett többbezzres nézőközönséget a csillagok alatt. Az örök operasláger Aida, Turandot, A trubadúr vagy Carmen mellett már a háború előtti korszakban megjelent a téren a két el-

*Az ember tragédiája, 1960
Ádám: Básti Lajos, Éva: Lukács Margit*

maradhatatlan daljáték, Kodály Háy Jánosa és Kacsoh János vitéze. 1935-ben maga Pietro Mascagni vezényelte a Dóm tornyai előtt Parasztbecsület című operáját, és a legszebb reményekkel festette le a Játékok jövődjét.

Az 1959-es újraindítás Erkel két legnépszerűbb operája, a Bánk bán és a Hunyadi számára is otthont teremtett a nyáresti kínálatban. A műfaji kínálat – nem kis részben Balázs Béla 1946-ban jegyzett cikkének szellemében – a második korszakban egészült ki a néptánc nemzetközi kitekintésű seregszemplével, a hatvanas-hetvenes években pedig a legelső orosz és hazai balettegyüttesek képviselték a táncszínház műfaját. Az István, a király 1984-es szegedi bemutatása a musical-játszás élvonalbeli hazai színhelyévé avatta a szegedi fesztivált. Az intézmény kiállítással és két színpada közt megoszló programkínálattal ünnepelte jubileumát: míg a Dóm téren nagyszabású musical-előadások – Jézus Krisztus Szupersztár, West Side Story, Puskás, Apáca-show – és a Magyar Állami Népi Együttes várták a kikapcsolódni vágyó közönséget, Újszegeden egyebek közt Molière-komédiának és Mozart-vígoperának tapaszthatott a nagydíjazott.

A Gyulai Várszínház – bár ke-
rek évfordulót nem ünnepelt – az
egész Kárpát-medencére kiterje-
dő, gyümölcsöző partnerkapcso-
latainak köszönhetően a legnemesebb hagyományait folytató műsorkínálattal
bonyolította le idei évadát: Az ember tragédiája, a Hegedűs a háztetőn, Goldoni
komédiája, a Két úr szolgája, Ibsen drámája, A nép ellensége és Örkeny Tóték
című groteszk színműve éppúgy szerepelt a kínálatban, mint Donizetti Sze-
relmi bájtal című vígoperája vagy Rost Andrea és a Hot Jazz Band crossover
koncertje, a Halmos Béla Nemzetközi Népzenei és Világzenei Találkozó vagy
a hagyományos bluesfesztivál.

A vírus okozta kényszerpihenő után újból megnyithatta kapuit a látogatók előtt
az eredeti ragyogását visszanyert szegedi Kultúrpalota, hivatalos nevén Móra

Egy látványos jelenet a Jézus Krisztus Szupersztár szegedi előadásáról

Nagy Gábor Elfelejtett portré című olajfestménye is látható volt a Reök-palotában

Ferenc Múzeum. Az egykor Reizner, Tömörkény és Móra igazgatta kiállítóhely megújult természettudományi kiállítás-sal, interaktív Móra-émlékszobával és a ma is közszeretettnek örvendő Erzsébet királyné, azaz Sisi alakját megidéző tárlattal igyekezett kedvében járni a látogatóknak.

A világjárvány némiképp átírta a többi kiállítóhely terveit is. A Vásárhelyi Őszi Tárlat 2020-as 67. szezonjának díjátadó-jára például csupán májusban kerülhetett sor. A Reök-palota Nagy Gábor Kossuth-díjas festőművész Átkelések című nagyvű kiállítása mellett helyt adott a 41. Szegedi Nyári Tárlatnak és a Magyar Alkotóművészek Országos Szövetségéhez tartozó

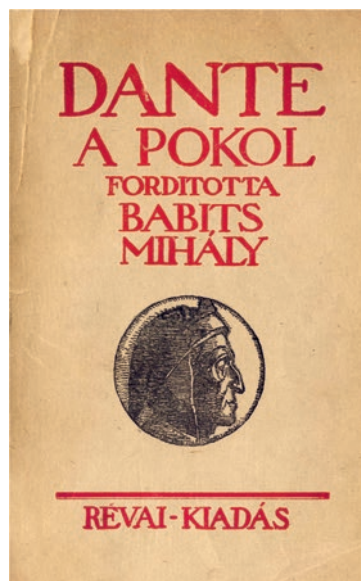
művészek Horizont című csoportos kiállításának is. A Szentesi Koszta József Múzeum és az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark egyaránt az eredetünk iránt mutatkozó, fokozott érdeklődésnek igyekezett megfelelni. Szentesen az Attila örökösei, Szentes határában – A hunoktól az Árpád-házig című időszaki kiállítás a Magyar Természettudományi Múzeum vándorkiállítását és a szentesi illetve Csongrád-Csanád megyei hun, gepida, avar és honfoglalás-kori leletanyagot mutatta be, míg az államalapítás helyszínén – a Trianon- és 1. világháborús emléktárlatok mellett – a Puszták aranya című kiállítás nyújtott betekintést a honfoglaló magyarság valamint az avarság régészeti hagyatékába, átfogó képet nyújtva a Kárpát-medencében megtelepedett kora középkori nomád népek öltözékéről, életmódjáról, hitvilágáról, fegyverzetéről és harcmódoráról.

Száz esztendeje, 1921-ben lelt otthonra Szegeden az 1581-ben, Báthory István erdélyi fejedelem által alapított kolozsvári egyetem. A centenáriumi köszöntő tudományos ülések, ismeretterjesztő séták és kiállítások nem csupán a modern Szeged szellemi életének első számú katalizátoraként mutatták be a nagy múltú

intézményt, de a Szegedre telepítést hathatós pártfogásával előmozdító Klebelsberg Kuno szellemi hagyatékának egyik legfontosabb letéteményeseként is, mint aki a kulturális fölemelkedésben látta a sorcsapásoktól sújtott nemzet fölemelkedésének, magára találásának egyetlen lehetőségét. A centenáriumi évben ismét az 1937-ben szegedi kutatásaiért Nobel-díjjal kitüntetett Szent-Györgyi Albert nevét vette föl az egyetem orvostudományi kara.

A művelt Nyugat valamennyi szellemi központjához hasonlóan a Dél-Alföldön is megemlékeztek a modern európai szellemiség egyik nagy alapvetője, Dante Alighieri (1265–1321) halálának hétszázadik évfordulójáról. Habár a 700. évforduló pontos napja szeptember 14-e, Olaszországban hivatalosan március 25-ét nyilvánították Dante-nappá, tekintettel arra, hogy az Isteni színjátékban Dante 1300. március 25-én kezdi el túlvilági útját. A szegedi kiállítás elsősorban a könyvtár különleges, régi gyűjteményére fókuszált, amelyben előkelő helyet foglal el az Isteni színjáték 1564-es, eredeti olasz nyelvű, illusztrált példánya, a Sessa fivérek velencei kiadása. A későbbi századok kiadástörténetének ismertetése után a kiállítás bepillantást nyújtott a szerzővel kapcsolatos kutatásokba, rámutatva a hazai, ezen belül a szegedi eredményekre is. Az ünneplésre nem csupán a szegedi egyetemen zajló italianisztikai kutatások és a Somogyi-könyvtár gyűjteményében fellelhető értékes könyvészeti emlékek adtak okot, de az a tény is, hogy Babits Mihály szegedi tanársága idején készítette el az Isteni színjáték első magyar fordításának jelentékeny hányadát.

Az őszi zárt téri kulturális kínálatának élén a Zsigmond Vilmos Nemzetközi Filmfesztivál csalogatta a mozgóképek híveit a szegedi Belvárosi Moziba. Októberben az őszi lombok színekavalkádjához méltó bőségben kínált eseményeket a XXV. Egyetemi Őszi Kulturális Fesztivál. A klasszikus zenei, jazz és világzenei koncertek, táncházak, fotókiállítások, színházpedagógiai programok, szobaszínházi előadások sokasága mellett tudományos tanácskozások, könyvbemutatók,

A Babits által fordított Isteni színjáték első kötetének borítója

Fotó: Gémes Sándor

filmpremierek és kerekasztal-beszélgetések bizonyították az egyetem nélkülözhetetlen hozzájárulását a megyeszékhely és a teljes régió szellemi pezsgéséhez.

2021 októberében ismét a klasszikus zene katedrálisává válhatott a szegedi székesegyház. A Szent Gellért Fesztivál immár Yoon Kuk Lee művészeti vezetésével ugyan, de a Robert Christian Bachmann által lefektetett elvek mentén invitálta lelki töltekezésre a zenekedvelő közönséget. *„Korábban többnyire nemzetközi művészeket hívtunk el a fesztiválra, akikről azt gondoltuk, hogy a szegedi közönség izgalmasnak talál. Miközben a magyar előadókat kerestem, szembesültem azzal, hogy nagyon sok kiváló magyar zenész még sosem lépett fel Szegeden. A 2021-es fesztivál szervezése közben az egyik fő szempont tehát éppen az volt, hogy olyan magyar szólistákat sorakoztassak fel, mint Baráth Emőke, Molnár Levente, Várjon Dénes, Horti Lilla, Kelemen Barnabás és vonósnégyese, Kokas Katalin, Kokas Dóra és Palojtay János”* – avatta be olvasóinkat az idei műsorszerkesztés koncepciójába a művészeti vezető. Az idei szezon újdonsága, hogy a Szent Gellért Akadémia Zenekara helyett ezúttal napjaink egyik leginkább figyelemreméltó hazai komolyzenei együttese, az Anima Musicae Kamarazenekar biztosította a zenekari koncertek magas színvonalát.

A Szent Gellért Fesztivál mellett az egyházmegye ismét társszervezője volt a püspöki palota udvarán megrendezett nyáresti kamarahangversenyeknek és a Filharmónia Magyarországgal közösen lebonyolított orgonakoncerteknek, míg a Szent Gellért Fórum arénaszínpada látványos hungarikum-gálának adott otthont.

Reviczky Gyula

FELTÁMADÁS

Fakadnak már a virágok,
Kiderül az ég,
És a föld most készül ülni
Drága ünnepét.
Sziveinkben, mint a földön,
Ma öröm legyen,
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Akik tanait gyűlölték,
Meg nem ölheték.
Nem rejthette sír magába
Égi szellemét.
Mert égből eredt s nem is volt
Születése sem...
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Kettős ünneplés azóta
Minden kikelet!
A mennyországé s a földé...
Ünnepeljetek!
Adjatok hálát, hogy ismét
Új világ terem,
S feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Aki tudja, mint töré fel
Sírját a dicső;
Aki látja, hogy a földön
Minden újra nő;
Gondoljon feltámadásra,
Mely örök leszen...
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Adjatok hálát s virágot,
Tömjént hozzatok.
Hallelujah! hallelujah!
Zengje ajkatok.
Mert feltámadtok ti is még
Valamennyien,
Mint az istenember egykor:
Győzedelmesen.

Forrás: wikipedia

Szent II. János Pál pápa

Pápaként kétszer tett apostoli látogatást Magyarországon.

Először 1991. augusztus 16–20. között, másodszor 1996. szeptember 6–7-én.

A FOGSÁG UTÁNI KÖZÖSSÉG BIZALOMÉNEKE

129. zsoltár: Zarándok-ének

Gyakran támadtak ellenem ifjúkorom óta,
– vallja meg most Izrael, –

gyakran támadtak ellenem ifjúkorom óta,
mégsem bírtak velem!

Hátamon szántottak mint szántóvetők,
hosszú barázdákat hasítottak,

de igazságos az Úr:
nyakát szegte a bűnösöknek.

Jöjjenek zavarba mind és szégyenüljenek meg,
mindazok, akik gyűlölik Sion.

Olyanok legyenek, mint a fű a háztetőn,
amely elszárad, még mielőtt kitépik,

amellyel az arató nem tölti meg kezét,
sem ölet a marokszedő,

amely miatt nem mondják az arra járók:
»Az Úr áldása legyen rajtatok,
megáldunk titeket az Úr nevében!«

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
27	28	29	30	1 <i>Tihamér, Annamária</i>	2 <i>Ottó</i> Szűz Mária látogatása Erzsébetnél (<i>Sarlós Boldog- asszony</i>)	3 <i>Kornél, Soma</i> Évközi 14. vasárnap (Szent Tamás apostol)
4 <i>Ulrik</i> Portugáliai Szent Erzsébet	5 <i>Emese, Sarolta</i>	6 <i>Csaba</i> Goretti Szent Mária	7 <i>Apollónia</i>	8 <i>Ellák</i>	9 <i>Lukrécia</i>	10 <i>Amália</i> Évközi 15. vasárnap
11 <i>Nóra, Lili</i> Szent Bene- dek apát, Európa fő védőszentje	12 <i>Izabella, Dalma</i>	13 <i>Jenő</i>	14 <i>Őrs, Stella</i> Lellisi Szent Kamill	15 <i>Henrik, Roland</i> Szent Bonaventura	16 <i>Valter</i> Kármel- hegyi Boldog- asszony	17 <i>Endre, Elek</i> Évközi 16. vasárnap
18 <i>Frigyes</i> Szent Hedvig	19 <i>Emilia</i>	20 <i>Illés</i>	21 <i>Dániel, Daniella</i>	22 <i>Magdolna</i> Szent Mária Magdolna	23 <i>Lenke</i> Szent Brigitta, Európa társ- védőszentje	24 <i>Kinga, Kincső</i> Évközi 17. vasárnap (Árpád-házi Szent Kinga)
25 <i>Kristóf, Jakab</i> Szent Jakab apostol	26 <i>Anna, Anikó</i> Szent Joakim és Szent Anna	27 <i>Olga, Liliána</i>	28 <i>Szabolcs</i>	29 <i>Márta, Flóra</i> Szent Márta	30 <i>Judit, Xénia</i>	31 <i>Oszkár</i> Évközi 18. vasárnap (Loyolai Szent Ignác)

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
1 <i>Boglárka</i> Liguori Szent Alfonz	2 <i>Lehel</i>	3 <i>Hermína</i>	4 <i>Domonkos, Dominika</i> Vianney Szent János	5 <i>Krisztina</i> Havas Boldog- asszony	6 <i>Berta, Bettina</i> Urunk színe- változása	7 <i>Ibolya</i> Évközi 19. vasárnap (Szent II. Sixtus pápa)
8 <i>László</i> Szent Domonkos	9 <i>Emőd</i> Szent Terézia Benedikta (Edith Stein), Európa társ- védőszentje	10 <i>Lőrinc</i> Szent Lőrinc	11 <i>Zsuzsanna, Tiborc</i> Szent Klára	12 <i>Klára</i>	13 <i>Ipoly</i>	14 <i>Marcell</i> Évközi 20. vasárnap (Szent Maximilián Kolbe)
15 <i>Mária</i> <i>Szűz Mária</i> <i>Mennybe- vétele</i> <i>(Nagy- boldog- asszony)</i>	16 <i>Ábrahám</i>	17 <i>Jácint</i>	18 <i>Ilona</i>	19 <i>Huba</i> Szent Emília	20 <i>István, Vajk</i> Szent István király, Magyar- ország fő- védőszentje	21 <i>Sámuel, Hajna</i> Évközi 21. vasárnap Szent X. Piusz pápa
22 <i>Menyért</i> Boldogságos Szűz Mária, a Világ Királynője)	23 <i>Bence</i> Limai Szent Róza	24 <i>Bertalan</i> Szent Bertalan apostol	25 <i>Lajos, Patricia</i> Szent Lajos, Kalazanci Szent József	26 <i>Izsó</i>	27 <i>Gáspár</i> Szent Mónika	28 <i>Ágoston</i> Évközi 22. vasárnap (Szent Ágoston)
29 <i>Beatrix, Erna</i> Keresztelő Szent János vértanúsága	30 <i>Rózsa</i>	31 <i>Erika, Bella</i>	1	2	3	4

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
29	30	31	1 <i>Egon, Egyed</i>	2 <i>Rebeka, Dorina</i>	3 <i>Hilda, Gergely</i> Nagy Szent Gergely pápa	4 <i>Rozália</i> Évközi 23. vasárnap
5 <i>Viktor, Lőrinc</i> Kalkuttai Szent Teréz	6 <i>Zakariás</i>	7 <i>Regina</i> Szent Márk, István és Menyhért kassai vértanúk	8 <i>Mária, Adrienn</i> Szűz Mária születése (<i>Kisboldog- asszony</i>)	9 <i>Ádám</i>	10 <i>Nikolett, Hunor</i>	11 <i>Teodóra</i> Évközi 24. vasárnap
12 <i>Mária</i> Szűz Mária Szent Neve	13 <i>Kornél</i> Aranyszájú Szent János	14 <i>Szeréna, Roxána</i> A Szent Kereszt fel- magasztalása	15 <i>Enikő, Melitta</i> A fájdalmas Szűzanya	16 <i>Edit</i>	17 <i>Zsófia</i> Bellarmin Szent Róbert	18 <i>Diána</i> Évközi 25. vasárnap
19 <i>Vilhelmina</i>	20 <i>Friderika</i>	21 <i>Máté, Mirella</i> Szent Máté apostol és evangélista	22 <i>Móric</i>	23 <i>Tekla</i> Pietrelcina Szent Pio	24 <i>Gellért, Mercédesz Szent Gellért, egyház- megyénk védőszentje</i>	25 <i>Eufrozina, Kende</i> Évközi 26. vasárnap
26 <i>Jusztina, Pál</i> Elvándorlók és mene- kültek világnapja	27 <i>Adalbert</i> Páli Szent Vince	28 <i>Vencel</i> Szent Vencel	29 <i>Mihály</i> Szent Mihály, Szent Gábor és Szent Rafaél főangyalok	30 <i>Jeromos</i> Szent Jeromos	1	2

Miklós Péter

„KÜLÖNÖS, SZENT, NAGY TITOK!”

Az Oltáriszentség kultuszának évszázadai különös tekintettel a Szeged-Csanádi Egyházmegyére

A Katolikus Egyház Katekizmusa a következőket tanítja az Oltáriszentségről. *„Jézus mondta: »Én vagyok az élő kenyér, aki a mennyből szállottam alá. Aki eszik ebből a kenyérből, örökké fog élni (...). Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, (...) Bennem marad és Én öbenne.« (Jn 6,51.54.56) Az Eucharisztia az Egyház életének szíve és csúcspontja, mert benne Krisztus Egyházát és annak minden tagját társítja a dicséret és hálaadás áldozatához, melyet Ő egyszer s mindenkorra följánlott Atyjának a kereszten; ezen áldozat által árasztja ki az üdvösség kegyelmeit testére, ami az Egyház. Az Eucharisztia ünneplése mindig magában foglalja: Isten Igéjének hirdetését, a hálaadást az Atyaistennek minden jótéteményéért, elsősorban Fiának ajándékozásáért, a kenyér és a bor konszekrációját és a részesedést a liturgikus lakomában az Úr teste és vére vétele által. Mindezek az elemek egy és ugyanazt a kultikus cselekményt alkotják. Az Eucharisztia Krisztus húsvétjának emlékezete: azaz az üdvösség Krisztus élete, halála és föltámadása által beteljesített művéé, a műé, mely a liturgikus cselekmény által jelenvalóvá válik. Krisztus, az Újszövetség örök Főpapja, a pap szolgálata által maga ajánlja föl az eucharisztikus áldozatot. Ugyanakkor, mert valóságosan jelen van a kenyér és a bor színe alatt, Ő maga az eucharisztikus áldozat. Egyedül az érvényesen fölszentelt papok vezethetik az Eucharisziát, s konszekrálhatják a kenyeret és a bort, hogy az Úr testévé és vérévé váljanak.”*

Az alábbiakban az eucharisztikus kultusz két évezredének néhány fejezetét tekintjük át röviden. Az Oltáriszentség tiszteletének a magyar néphagyományban – különös tekintettel a kevésbé ismert Szent Vér-kultuszra – és a katolikus költészetben megfigyelhető jelenségei mellett figyelmet szentelve az 1938-as magyarországi hármas szentév csanádi egyházmegyei vonatkozásaira is.

A katolicizmus kultuszának középpontjában lévő Eucharisztia a római egyház teológiai tanítása szerint Krisztus valóságos teste és vére, s mind a szentostyában, mind a szentmisén átváltoztatott vérben osztatlanul jelen van az Istenség. A Szent Vér tiszteletének Magyarországon évszázados hagyományai vannak: különösen nagy korszaka volt az 1200-as és az 1500-as évek közötti időszak. Jézus Krisztus testének, vagyis az Eucharishtiában megjelenő Istennek – és ezzel párhuzamosan a vérenek – a tisztelete a különböző történeti korszakokban eltérő volt. A keleti kereszténységben – így például a hazánkban is jelenlévő, jó-részt szerb, román és görög származású ortodox, illetve a főleg ruszin, román és magyar eredetű görög katolikus felekezet hívei – két szín alatt áldoznak, vagyis a Szent Liturgia alkalmával Krisztussal a kenyér és a bor színében találkoznak. A latin szertartású nyugati egyházban ezzel szemben – noha napjainkban már nem ritka a két szín alatti áldozás sem – többnyire a szentostya biztosítja a találkozás élményét.

A Szent Vér középkori magyarországi tiszteletének több forrása és nyugat-európai előzménye, illetve párhuzama van. Mindegyik összefügg a keresztes hadjáratokkal. Az 1100-as évektől – a Szentföld keresztény kézre kerülésétől és a katolikus jeruzsálemi királyság megalapítástól kezdve – ugyanis több Jézus vére-ereklye (elsősorban véres textíliák, illetve alvadt vércseppek) kerültek Európába. De ezen kívül számos vérrel verejtékező Krisztus-ábrázolás, illetve kereszt létezését jegyezte fel a keresztény hagyomány, valamint a francia és angol kultúrkörben elterjedt Szent Grál-legendavilág is hozzájárult a Szent Vér tiszteletéhez.

A középkori Magyarországon tíz Szent Vér-kultuszhelyet tart számon jelenleg az egyháztörténeti kutatás. Ezek közé tartozik például Győr, Kassa, Szeged, Ludbreg és Bata. Ez utóbbi hely évszázadokon keresztül a magyar Szent Vér-kultusz központja volt, hiszen számos főúr tett gazdag adományt a helyi bencés monostortemplomnak, eucharisztikus ünnepeken – elsősorban az Oltáriszentségre emlékeztető Úrnapján – pedig díszes körmenettel ünnepelték ott a vérevel az emberiség megváltását biztosító Jézus Krisztust.

A Szent Vér katolikus kultuszának új lendületet adott a protestantizmus megjelenése, amelynek irányzatai nem vallják Krisztus valóságos jelenlétét a kenyér-

ben és a borban. Erre való reagálásként a barokk katolicizmus egyik nagyon komoly törekvése az Eucharisziában jelenlévő Krisztust állította középpontjába. Egyébként már a tizenharmadik században megjelentek olyan nézetek a nyugati kereszténységben, amelyek tagadták azt, hogy az ostya és a bor Krisztus valóságos testévé és vérévé változik a szentmise során az áldozópap szavainak és rituális mozdulatainak hatására. Részben ezekre a mozgalmakra válaszolva jelentek meg az akkori katolikus irodalomban Európa-szerte olyan történetek, amelyek szerint az ostya, amikor a szentmise egy részén megtörik, vérezni kezdett, illetve a szentmise során valóságos hússá vált.

A Szent Vér, mint a megváltás vére – s ezáltal az üdvösség és az örök élet ígéretének a szimbóluma – van jelen napjainkban a katolikus gondolkodásban. Ennek szerepére a tizenharmadik századi nagy misztikus, teológus és egyháztanító Aquinói Szent Tamás eucharisztikus himnuszát érdemes idézni, amely Jézust „kegyes pelikánhoz” hasonlította, aki saját húsaival és vérével táplálja a gyermekeit: a pelikánmadár ugyanis, ha nem jut el eleséghez, csőrével testét fölsértve, saját húsát adja utódainak. Mint Aquinói Szent Tamás, az „angyali doktor” (doctor angelicus) megfogalmazta Imádlak és áldalak (Adoro te devote) kezdetű költeményében (Babits Mihály gyönyörű fordításában): *„Kegyes Pelikánom, Uram Jézusom! / Szennyes vagyok, szennyem véreddel mosom. / Elég volna egy csepp, hogyha hullna rá. / Világ minden bűnét meggyógyítaná.”*

Egy, Polner Zoltán költő és néprajzkutató által 1975-ben a Csongrád-Csanád megyei Bakson gyűjtött archaikus népi imádság ugyancsak a Szent Vér értékére és védelmező erejére hívja föl a figyelmet úgy, hogy közben érződik: az adatközlő tisztában van vele, hogy

A baksi Jézus Szíve-templom. A Csongrád-Csanád megyei kistelepülésen a Szent Vérez kapcsolódó népi szövegeket is följegyzett a kutatás

Jézus Krisztus egyszerre valóságos ember és valóságos Isten, vagyis hogy a történeti Jézus ember volt, míg a hit Krisztusa Isten. Mint mondta: Jézust egy „oszlophoz kötötték, / vasláncsal láncolták, / valahol csak egy csöpp vére elcsöppent, / az angyalok fölszödték, / köhelybe tölték, / paradicsomba vitték, / Krisztus Urunk elébe tölték, / Krisztus Urunk pedig azt mondta: / aki ennél a három csöpp vérnél erősebb, / az ártson neköm.”

A katolikus egyházi évben külön ünnepe van az Eucharisztániának: Úrnapja (latinul *Festum Eucharistiae*), amely a boldog emlékezetű szegedi néprajztudós és művészettörténész Bálint Sándor szerint „a szegedi eredetű Lányi-kódexben szentvérnapi, a Szentháromság vasárnapját követő csütörtökre eső parancsolt ünnep. Az Egyház a nagyheti gyász miatt nem ünnepelhette méltóképpen az Utolsó Vacsora misztériumát, az Oltáriszentség szerzését. Bár csütörtök ősidőktől fogva egészen napjainkig az Oltáriszentség emlékezetére rendelt nap, mégis sokáig hiányzott a Kenyér és Bor kiváltságos ünnepe. Kialakulását a kalendáriumi megfontolások mellett az Oltáriszentség sajátos középkori kultusza ihleti. Ugyanis a szentostya megszentelő erejéhez, gonosz és ártalmas dolgokat elűző hatalmához már a kora középkorban számos jámbor képzet és szokás, olykor babona fűződött, amelyeket az Egyház is részben helyeselt, részben túrni volt kénytelen. Másfelől a középkor utolsó századaiban felbukkanó eretnekségek éppen az átlényegülés misztériumát vették tagadásba, amelyekre az Egyház az eucharisztikus hit ünnepélyes megvallásával felelt.”

Az úrnapi eucharisztikus körmenet során az Oltáriszentséget a pap díszes körmeneti sátor alatt körbehordozta a templom körül, illetve a település közterületein, gyakran a földekre, mezőkre is kilátogatva: ezzel kérve áldást az emberek életére, munkájára, mindennapjaira. A hívek gyakran vittek ezekre az alkalmakra virágot, amelyet vagy az Oltáriszentséget óvó sátor oszloprúdjaiba tettek, vagy megáldattak az Eucharisziával. Ezeket aztán szentelményként használták. Tápén a beteg feje alá tették, hogy jól tudjon pihenni. Szeged-Alsóvároson a halotti párna alá került a koporsóba. Földeákon a tető alá tették, hogy ne csapjon villám a házba, míg Óbecsén a lakóépület bejáratához fontak belőle kis koszorút, hogy elkerülje az ott élőket a baj.

A katolikus tanítás szerint tehát az Oltáriszentségben – a pap szavai és mozdulatai révén Krisztus testévé és vérévé átváltoztatott szentostya és/vagy bor

anyagában – Jézus Krisztus valóságosan, elválaszthatatlanul és oszthatatlanul jelen van. Az Eucharisztia, mint a katolicizmus egyik nagy hittitka sok költőt ihletett meg a középkortól kezdve egészen a huszadik századig: Aquinói Szent Tamástól Babits Mihályig.

A tizenharmadik századi teológus, filozófus, prédikátor és költő, a domonkos rendi szerzetes, Aquinói Szent Tamás az Oltáriszentségről szóló himnuszában az Eucharishtiában rejlő hittitokra, annak fölfoghatatlanságára, valamint az Istennel való közvetlen találkozás élményére mutat rá a következő szavakkal (Babits Mihály fordításában). „*És a kenyeret testté / igézte az Ige-test / s a bor lett Krisztus vérévé: / magyarázni ne keresd! / Hit dolga és igaz szívé, / hogy erősen tartsa ezt. // Azért kell e nagy szentséget / leborulva áldani / és a régi Szövetséget / új rítussal váltani: / pótolják a rest érzéket / a merész hit szárnyai!*”

Ugyancsak Aquinói Szent Tamás, a nagy misztikus, egyháztanító és a skolasztikus teológia összegzője írja – az Oltáriszentségre, mint az örök élet reményére és annak krisztusi ígéretére utalva – egyik (Sík Sándor által fordított) úrnapi himnuszában: „*Ó üdvösséges Áldozat, / ki eget nyitsz néped előtt: / ellenség hoz reánk hadat, / küldj segítséget, adj erőt! // Egy-háromságos Istenünk, / örök dicsőség teneked, / ki a hazában minekünk / adsz határtalan életet.*”

Babits Mihály, az 1938 május végén megrendezett budapesti Eucharisztikus Világkongresszus után, a Nyugat azon év júniusi számában megjelent *Eucharistia* című versében az Oltáriszentség révén az emberek között örökké jelenlévő és élő Istent írja le költői eszközökkel, ugyanakkor az Eucharisztia vételének,

Melkizedek ábrázolása a szegedi dóm falfestményén (Muhits Sándor alkotása). Melkizedek Sáleem – a későbbi Jeruzsálem – ószövetségi papkirálya volt, aki kenyeret és bort áldozott Istennek, ezzel az eucharisztikus áldozat előképét adta

mint szimbolikus szent étkezésnek a mozzanatát állítja szembe az ősi vallások és kultuszok szakrális emberáldozatával és emberevéásával, amit a vallástudomány anthropophagiának nevez. *„Az Úr nem ment el, itt maradt. / Őbelőle táplálkozunk. / Óh különös, szent, nagy titok! / Az Istent esszük, mint az ős // törzsek borzongó lagzikon / ették-itták királyaik / húsát-vérét, hogy óriás / halott királyok ereje // szállna mellükbe – de a mi / királyunk, Krisztus, nem halott! / A mi királyunk eleven! / A gyenge bárány nem totem.”*

A huszadik századi magyar költészet kiemelkedő alakja, a vállaltan hívő katolikus Pilinszky János *Parafrázis* című versében az Oltáriszentségben jelenlévő Isten és az anyagbázártan létező, bűnös ember közötti ellentétre utal, miközben kiemeli a krisztusi áldozat lényegét: a világért és mindenkiért való önzetlen önfeláldozást. *„Mindenki táplálékaként, / ahogy már írva van, / adom, mint élő eledelt, / a világnak magam. // Mert minden élő egyedül / az elevenre éhes, / lehet a legjobb szeretőd, / végül is összevérez. // Csak hányódom hát ágyamon / és beléreszketek, / hogy kikkel is zabáltatom / a szívverésemet.”*

Fokról-fokra című szövegében – az eucharisztikus Istennel való találkozás folyamatát leírva – az ember és az Isten kapcsolatát a pusztulás és a születés metaforájával szemlélteti. *„Ahogy a semmi kisimítja / az agónia árkait, / miként a vidék hófuvás után / lecsillapul, hazatalál, / valahogy úgy alakul, rendeződik / fokról-fokra ember és Isten, / pusztulás és születés párbeszéde.”*

A katolikus lapok – a Vigilia és az Új ember – munkatársaként is alkotó, néhány éve elhunyt Vasadi Péter *Az Oltáriszentség* című versében a hallgatás és a megszólalás kettőségét párhuzamul véve ír az Eucharishtiáról. *„Ez az, Ami van. / Minden más létezik csak. / Ez itt a csönd, megszólalás előtt / és az Ige a csönd után. / Most Benne egy csönd és megszólalás: / vagyis a Test.”* Költeményének utolsó sorai a Krisztus testében rejlő örök reménységet fogalmazzák meg. *„Vagyunk, vagyunk, kimondhatatlanul. / Tengersíki szenvedés tükrén / följött a Nap.”* Az Eucharisztia tiszteletének sajátos formája és reprezentatív társadalmi megnyilvánulása a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusok világa, amelyek közül az ötvenkettedikre Budapesten került sor tavaly szeptemberben. Az eucharisztikus mozgalom középpontjában a katolikus teológiai tanítás szerint az Oltáriszentségben egységesen és oszthatatlanul jelen lévő Jézus Krisztus áll.

Az első Eucharisztikus Világkongresszust a franciaországi Lille-ben rendezték 1881-ben. Az Oltáriszentség Istenének tiszteletére szervezett rendezvénysorozatnak nagy lendületet adott Szent X. Piusz pápasága. A 1903 és 1914 között pontifikáló Szentatya első egyházfői enciklikájában a következőket fogalmazta meg: „*Egész pápaságunk célkitűzése, hogy mindent megújítsunk Krisztusban azért, hogy Krisztus legyen minden mindenben.*” Ennek jegyében szorgalmazta Szent X. Piusz a gyakori, lehetőleg naponkénti szentáldozást és azt, hogy a gyermekek minél hamarabb részesülhessenek az elsőáldozás során Krisztus testében.

A magyar katolikus egyház 1938-ban hármasszentévet ünnepelt. Egyrészt Szent István király halálának 900. évfordulójáról emlékeztek meg, másrészt az Eucharisztikus Világkongresszus eseményeivel ünnepelték Jézus Krisztust, de a magyar katolicizmus emlékezett arra is, hogy az államalapító uralkodó halála előtt, szintén kilencszáz évvel korábban, Szűz Mária oltalmába ajánlotta hazánkat. A budapesti világkongresszus mintegy félmillió résztvevőjéhez XI. Piusz pápa rádión keresztül szólt, személyes követe pedig apostoli legátusként Eugenio Pacelli bíboros-államtitkár, a későbbi XII. Piusz pápa volt.

A korabeli sajtótudósítások alapján tudjuk: Szegedről, a Csanádi Egyházmegye székhelyéről mintegy háromezer hívő zárandokolt az 1938. május 25. és 29. között tartott budapesti Eucharisztikus Világkongresszusra. Az egyházmegye hangsúlyt fektetett arra, hogy minél több gyermek eljusson az eseményre, külön ügyelve, hogy azok a szegény fiatalok is jelen lehessenek, akik az utazás költségeit nem tudják előteremteni. A szegedi plébániák közül az alsóvárosinak

Eugenio Pacelli bíboros, pápai legátus XI. Piusz pápa apostoli áldását adja az budapesti Eucharisztikus Világkongresszus résztvevőire

a hívei voltak a legaktívabbak: közülük mintegy hatszázan voltak jelen az eucharisztikus zárandoklaton. Szeged városának hivatalos küldöttségét Imecs György főispán és Pálffy József polgármester vezette, de jelen volt Shvoy Kálmán, a város parlamenti képviselője is.

Az előkészületekben tevékenyen részt vett Glattfelder Gyula csanádi püspök, aki a kongresszus művészeti bizottságának elnöke volt, Sík Sándor piarista paptanár, a szegedi egyetem professzora pedig az eucharisztikus egyházi népelemek egységesítését végezte el. Glattfeldernek nagy szerep jutott a kongresszus május 27-i tömegrendezvényén, hiszen ő mutatott be misét a százötven ezer férfi részvételével a Hősök terén tartott éjszakai szentségimádáson.

Sík Sándor

SZENT ISTVÁN HIMNUSZ

István király ünnepének
Örvendezzünk keresztények.
Isten adta e napot,
Fel a szívvel magyarok:

Szent királyunk, árva néped
Hódolattal jó elébed.
Légy velünk, légy velünk!
Országodról el ne vedd
A te áldott jobb kezed.

Országunknak építője,
Ronthatatlan Szegletköre
Építetted e hazát.
Krisztus küldte koronád.

Szent királyunk, megfogadjuk:
Örökséged el nem hagyjuk.
Esküszünk, esküszünk:
Mindörökké az vezet:
Halhatatlan Jobb kezed.

Dicsőséges koronádat
Máriának felajánltad.
Ő vigyáz azóta ránk,
Nagyasszonyunk, Szűzanyánk.

Szent királyunk, esdve kérünk,
Kérd a mennyben most is értünk
Máriát, Máriát.
Útja vesztett népedet
Vigye hozzá szent kezed.

Erényeid fénye, lángja
Szétragyogott hét országra.
A te áldott nyomodon
Szentek földje lett e hon.

Szent királyunk felsír hozzád
Tépett szívű Magyarország:
Légy velünk, légy velünk,
Régi, jámbor népedet
Támassza fel szent kezed.

Kérjük édes Istenünket,
Kinek súlyos karja büntet,
Ám ha hozzád fordulunk,
Újra védő jó urunk:

Szent királyunk érdeméért,
Rajtunk tartott szent kezéért
Megbocsát, megbocsát
S minden régi jót megáld:
Szentistváni szép hazát.

(Az Ó dicsőséges szent Jobbkéz dallamára).

Varga Domokos

AZ ÖREG KOVÁCS

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy szegény kovács. Annyi gyereke volt, mint rostán a lik, még egy szemmel annál is több. Ez a szegény öreg eljárt az erdőre fát szedegetni. Amint szedi, szedegeti, találkozik egy tündérrel. Kérdi tőle a tündér:

– Nem tudnál-e nekem egy jó erős szolgát keresni a faluban?

Ígérte, hogy elmegy, és majd hív valakit. De hazafelé ballagtában gondolt egyet. Neki is jó lesz az a munka, ha már ilyen sok gyerekkel áldotta meg az Isten. A tündérek biztos jól fizetnek.

Odahaza aztán azt is elmondta a feleségének, hogy elmegy szolgálni a tündérekhez. Egy évre rá jön majd csak haza. Hoz legalább egy kis pénzt a házhoz. A felesége bele is egyezett. Csak menjen az ura és keressen. Hát az öreg kovács elbúcsúzott a családjától, és elindult. Találkozott az erdőben a tündérrel. Mondta neki, hogy ő jött, ő fog hozzájuk elszegődni.

– Gyöngye vagy te ehhez! Nagyobb erőre van itt szükség, fiatalabb emberre – mondta a tündér. De az öreg csak bizonygatta, hogy ő nagyon erős. Na jó, megfogadta a tündér egy évre, háromszáz forintért. Elindultak együtt. Hát amint mennek az úton, felhúz a tündér egy szál fát gyökerestül, és mondja a kovácsnak, hogy egy ilyet ő is hozzon haza. Nézelődik a szegény öreg szemre-főre, hogy tudna ő egy ilyen fát felhúzni. Nem bírja ő azt! Hát gondol egyet, s elkezd tekerni egy gúzszt, de jó hosszút. Kérdi a tündér, mit csinál.

– Én csak egy gúzszt, de jó hosszút, amivel összeköthetem az egész erdőt.

– Minek az?

– Hát haza akarom vinni az erdőt!

– Miért vinnéd haza?

– Hát csak nem járkálok el egy-egy fáért!

Megörült a tündér, hogy ilyen erős szolgát kapott. Mondta neki:

– Ne töltsd most az időt, mert sietek. Gyere csak velem!

Hazaérnek, ledobja a tündér a fát az udvaron, s bemegy a kováccsal a házba.

Kérdik a társai:

– Mit akarsz ezzel az öreg bácsival?

– Megfogadtam szolgálni. Nem baj, hogy öreg, mert ereje, az aztán van neki! Éppen a mi házukba való! Ilyen szolgánk nem is volt még.

Megörült a többi tündér is, hogy ilyen jó erős embert kaptak. Megvacsoráztatták, és mondták neki, hogy most lefekhet, csak holnap kezdik a munkát. A szegény kovács dugig belakott – nem úgy, mint otthon –, s aludt rá egy jót. Reggel ahogy fölkel, nekilátott söprögetni. Ahogy ott söpröget, odaszól neki a tündér, aki felfogadta, hogy hozzon egy vödör vizet ebéd főzéshez. Megy az öreg a vödörért, kérdi, merre van. Mutatja az egyik tündér, hogy ott van, ni. Hát ott állt egy legalább kétszáz literes nagy vaskád. Még üresen se bírta volna megmozdítani az öreg.

Kért egy kapát és egy ásót, kiment a kúthoz. Kérdi tőle a tündér, mit csinál.

– Beviszem a kutat, mert én avval a kis bögrével nem járkálok ki vízért!

– Be ne hozd, mert még eláraszt bennünket a víz!

Kapja a tündér a vaskádat, és beviszi inkább ő maga a vizet. Mondja a többi-nek:

– Ez az öreg kovács be akarta hozni az egész kutat.

– No, akkor ez túlon túl erős, vigyázni kell vele!

Mondták neki azt is, hogy hozzon szalmát a kazalból. De hát szégyellt volna az öreg olyan keveset hozni be, amennyit elbírt. Tekert inkább egy csoda hosszú szalmakötelet, és kezdte a kazlat össze-vissza körülkötöztetni. Megy oda a tündér.

– Mit csinálsz?

– Beviszem mind a szalmát, én nem járkálok ki ilyen kevésért.

– Az Istenért, be ne hozd az egész kazlat! Majd én viszek be inkább, amennyi kell. Ezzel fölszúrta a villára majdnem a kazal felét, és vitte be.

Elmondja bent a többinek, hogy most meg a kazlat is be akarta hozni az öreg. Csóválják is a fejüket. Még ilyet! Egyszer még őket is agyonveri, amilyen ereje van. El is határozták, hogy elküldik az öreget a háztól. Kifizetik az eddigi bé-

rét, aztán hadd menjen haza. Csakhogy az öreg kovács megmakacsolta magát. Ő nem megy haza. Ő egy évre szerződött, s el nem megy előbb.

Akkor megbeszélték egymás között, hogy megölik az öreget. Felszedik a deszkát a padláson, odahordanak nagy marha köveket, és rádobálják őket éjjel az öregre. Hanem az öreg kovács kifülete, mit beszélgetnek. Volt a tündérek kamrájában egy halott ember, fölállítva a fal mellé. Gondolt egyet, s odatette éjjelre a halottat a maga ágyára, ő meg odaállt a halott helyére. Éjfél felé halotta ám, hogy dobálják a köveket az ágyára. Utána még be is mentek a tündérek szépen, csöndesen, hogy megnézzék, meghalt-e csakugyan. Látták, hogy ott fekszik holtan, mert azt hitték, hogy ő az. Akkor felmentek az emeletre, és örömükben mulatozni kezdtek. Az öreg meg visszavitte a halottat a helyére, lefeküdt az ágyára, s jól aludt reggelig.

Mennek be reggel a tündérek, hogy vigyék ki őt is a kamrába, a másik halott mellé. Hát az öreg félkönyékre dőlve fekszik az ágyon, és pipázik. Meglepődnek nagyon. Megkérdik tőle, milyen helye volt az éjjel, hogy aludt.

– Hát a helyem, az jó lett volna, ha nem söprögetitek éjjel a padlást, aztán a sok szemét mind ide nem potyog.

No, most még jobban megijedtek a tündérek. Elhatározták egyik este, hogy jó nagy dorongokkal verik agyon álmában az öreget. Csakhogy ő ezt is kifülete. A halottat fektette oda az ágyára, ő meg a halott helyére állt. Hát éjfélkor hallja ám, hogy zihog-zuhog az ágy, ütik a halottat. Mikor már jól elverték, megnézik, él-e még. Látják, hogy nincs benne egy szikrányi élet se. Jól kifáradtak a tündérek is ebben a nagy munkában. Felmentek megint az emeletre, ott mulattak örömükben. Az öreg kovács a halottat újra a helyére vitte, ő meg lefeküdt a maga ágyára, s aludt jóízűen.

Mennek be reggel a tündérek, hát látják, hogy az öreg megint a fél könyökére támaszkodva pipál. Kérdik tőle ijedten, milyen helye volt, hogy aludt.

– Hát a helyem, az jó lett volna, ha nem csipdes annyi bolha.

Most még jobban féltek, hogy mérgében egyszer megöli őket. Ha már agyonverni sem tudják, csak meg kell valahogy szabadulniuk tőle, akármit kér is érte. Ha egy zsák aranyat kér, még azt is meg kell adni neki. Így beszéltek egymás közt a tündérek, de olyan erős volt a hangjuk, hogy még a suttogásukat

is meghallotta az öreg. Bemennek hozzá másnap, s ígérnek neki sok pénzt, ha elmegy tőlük. De az öreg csak makacskodik, hogy ő egy évre szegődött, azt még leszolgálja. Így aztán végtére csak kialkussza az egy zsák aranyat. Kimérik neki az utolsó aranyig, hogy vigye el.

De hát hogy vinné, mikor meg se bírja emelni? Mondja is ám, hogy egyetlen zsákkal ő nem szégyenkezik, jöjjön egy tündér, vigye el neki. Hát jól van. Csak már egyszer tűnjön el. Elöl ment az öreg kovács, a tündér meg utána. Hát ahogy a tündér szuszogott a teher alatt, úgy ugrált előtte a kovács. Ha beszívta a levegőt, hátraugrott az öreg, ha kilélegezte, előre ugrott, olyan erősen szuszogott a tündér. Kérdi az öreget:

– Mit ugrálsz itt előttem?

– Azért ugrálok, mert félek, hogy elszaladsz a pénzzel.

Közben hazaértek. Nyomorúságos kis viskóban lakott az öreg kovács, pici ajtajú, ablakú, alacsony házikóban. A tündér majd beverte a homlokát a szemöldökfába, ahogy a zsák arannyal a vállán bement utána. Jó, leteszi a zsákot az egyik sarokba, aztán leül egy székre, mert nagyon el van fáradva. De az öreg jobb szeretné, ha már elmenne, nehogy észbe kapjon, hogy neki, nyomorultnak, mégse lehet olyan nagy ereje, hatalma. Kimegy a feleségéhez a konyhába.

– Asszony, nyiss be egy idő múlva, aztán kiáltsd be, hogy gyűjjön gyorsan, apjuk, mert szakad le a padlásgerenda a sok felfüstölt tündérhús alatt!

Hát úgy is lett. Kisvártatva szalad be az asszony:

– Gyűjjön gyorsan, apjuk. Gyorsan, gyorsan!

– Mért? Mi baj van?

– Jaj, szakad le a padlásgerenda a sok felfüstölt tündérhús alatt!

Felugrik a kovács, szalad kifelé. No de a tündérnek se kellett több! Úgy megijedt, hogy azt se nézte, hol az ajtó, hanem csak rohant, kidöntötte a falat, és elszaladt. Így aztán megszabadultak a tündértől az öreg kovácsék, s ottmaradt a sok pénz. A szegény kovácsból gazdag kovács lett, életük fogytáig volt nekik mit a tejbe aprítani.

MAGASZTALJA LELKEM AZ ÉN URAMAT

Ma-gasz-tal-ja lel-kem az én U-ra-mat,
 ör-ven-dez-ve é-lek szár-nya-i a-latt,
 szol-gá-ló-ja let-tem, le-pil-lan-tott rám,
 a-lá-zat-tal zen-gi di-csé-re-tét szám.

Ami velem történt, nem volt soha még,
 boldognak mond engem minden nemzedék,
 nagyot művelt rajtam hatalmas keze,
 jóságában százszorszent az ő neve.

Dicsőség az Úrnak, áldjuk az Atyát,
 Fiút és a Lelket századokon át,
 tudom, hogy mit adtál, töviskoronát,
 áldott légy ma érte, s minden koron át.

Trauttwein Éva

NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS – A PÁRBESZÉD JEGYÉBEN

Öt éven át imádkoztunk a megújulásért, készülve a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra. Gazdagság, sokszínűség, bőség szavakkal írható le a kongresszus hét napja, mely szerencsés ötvözete volt teológiai benyomásoknak, szentmiséknek, szentségimádásnak, katekéziseknek, tanúságtételeknek, szabadtéri dzsemborinak és kulturális kísérőprogramoknak.

Az egy hét a nagy számokról szólt, holott a járvány miatt a kongresszus látogatottsága elmaradt a várttól, nemzetközisége a megszokottól. A világeseményre több mint kétezer településről érkeztek hívek. A nyitó szentmise 20 000, a záró mise 200 000 résztvevője, a családi nap és a KATTÁRS rendezvényének húszezer látogatója, a Kossuth téri szentmisét követő gyertyás eucharisztikus körmenet 200 ezer körüli résztvevője, az 1200 elsőáldozó, a Forráspont mintegy 12 000 fiatalja, a Hungexpo 6000 fős stabil hallgatósága mindenképpen mutatja az érdeklődést, és megerősíti, hogy a NEK az ifjúsági világtalálkozó mellett a katolikus egyház legnépesebb rendezvénye. Egyben biztosak lehetünk, mi magyarok sokan voltunk együtt, és a magyar egyház nagyon sokat kapott a kongresszustól.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyéből közel négyezren vettek részt a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson, döntő többségük a nyitó és a záró szentmisén, amelyekre Szegedről és Békéscsabáról szervezett vonat indult. A Forráspontra öt busznyi fiatal utazott az ifjúságpasztorációs iroda szervezésében.

A NEK kulcsszavai a nyitottság, párbeszéd, testvériség, ökumené, sokszínűség – ezek hangsúlyai vissza-visszatértek a megszólásokban, Erdő Péter bíboros prímás, az ortodox kereszténységet képviselő I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka, Hilarion Alfejev volokolamszki metropolita, a moszkvai patriarchátus képviselője és Youssef Absi melkita pátriárka beszédében ugyanúgy, mint a zsidóságot képviselő Frölich Róbert országos főrabbi és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának tizenkét tagegyháza nevében felszólaló Steinbach József református püspök beszédében. A NEK közvetítette a katolicizmus egyetemességét, a szándékot, hogy az Úr asztala körül a testvériség jegyében gyűlünk össze.

Budapesten az előadók, a vendég főpásztorok és papok révén jelen volt világegyház, de legfőképpen a Magyar Katolikus Egyház adott egymásnak találkozót. Püspökök, papok, szerzetesek és hívők sokaságának örömteli találkozása volt a kongresszus.

Kulturális rendezvények, fórumok, Szent István Könyvhét, missziós színpad budapesti közlekedési csomópontokon, szentségimádás több helyszínen – mind-mind a gazdagodás forrásai voltak, melyeket a járvány, a bizonytalanságok és változások után óriási érdeklődéssel és lelkes részvétellel valószínűsítettük meg – minden várakozásunkat felülmúlta.

AZ ÚR VELETEK MARAD, BARÁTOTOK LESZ – ELSŐÁLDÓZÁS A NYITÓ MISÉN

2021. szeptember 5-én szentmisével nyitották meg Budapesten az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust. A világeseményen 1200 gyerek ünnepel-

*Az Úr asztala körül a testvériség jegyében:
mintegy 1200 elsőáldozó a NEK nyitó miséjén*

te elsőáldozását. „Az Úr betér szívetek hajlékába, és veletek marad, olyan barátotok lesz, aki soha nem árul el benneteket” – köszöntötte őket Angelo Bagnasco bíboros.

Elsőáldozók az ország minden részéből, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye katolikus iskoláinak diákjai, szemináriumok papnövendé-

kei, több mint háromszáz pap, száz püspök, állami vezetők, a közélet jeles képviselői és hívők sokasága ünnepelt együtt a Hősök terén, közel húszezer ember. A készüllet óráiban zenés-táncos műsor várta a résztvevőket, a színpadon tanúságtételek hangzottak el. Magyarország, Mária országa címmel Káel Csaba rendezésében a Kárpát-medence magyarságát és keresztény hagyományait bemutató előadással lépett színpadra a Magyar Nemzeti Táncegyüttes.

A szentmise főcelebránsa és szónoka Angelo Bagnasco bíboros, az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnöke volt. Erdő Péter bíboros köszöntötte az egybegyűlteket. Kiemelten köszöntötte Hilarion Alfejev volokalamszki metropolitát, a moszkvai patriarkátus képviselőjét: „Adja Isten, hogy Kelet és Nyugat keresztényei együtt imádkozzanak és dolgozzanak, hogy hiteles legyen tanúságtételünk az egész világ előtt.”

Angelo Bagnasco így szólt az elsőáldozókhoz: „Ti vagytok az egyház tavasza. Mi, felnőttek, a szeretet üzenetét hozzuk számotokra. Amikor magatokhoz veszitek Jézust az Oltáriszentségben, az Úr betér szívetek hajlékába, és veletek marad, olyan barátotok lesz, aki soha nem árul el benneteket.”

A bíboros arról beszélt a gyerekeknek, hogy a hit nem tiltások sorozatát jelent, hanem egy hatalmas „igen” az öröme, még akkor is, ha elkötelezettséget kíván. A hit nem ellensége az észnek, hanem kutatja a dolgok értelmét, és az észnek is szüksége van a hitre ahhoz, hogy önmaga lehessen. „Mi, felnőttek, aggodalommal figyelünk benneteket, hogy az igazság és a jó útján indultok-e

el? Vállaljatok-e a szeretet küzdelemmel járó útját? A dolgok hamar elkopnak, az emberek megöregszenek. Tudnotok kell, az élet nem attól szép, hogy nincsenek benne megpróbáltatások, nehézségek, tévedések, de nem is akkor, ha sikerekkel lesz tele, ha fontos emberek lesztek, hanem akkor, ha hasznosak lesztek. Az egyháznak szüksége van rátok, a fiatalságotokra, a lelkesedésekre. Nektek viszont szükségetek van Jézusra.”

Udvardy György érsek vezetésével az elsőáldozók megújították keresztségi fogadalmukat; mintegy 1200 gyermek erősítette meg Krisztus melletti elkötelezettségét a világesemény szentmiséjén, melyen a katolikus iskolák összkará, közel 800 gyerek énekelt együtt.

TALÁLKOZÁS A VILÁGEGYHÁZZAL A HUNGEXPÓN

Afrika, Ázsia, Észak- és Dél-Amerika – olyan távoli országok életébe tekinthettünk be a Hungexpón megszólaló előadók által, melyek hírei nagyon ritkán jutnak el Európába. Az üldözött, az újraépítő, utat kereső egyház hírmondói voltak jelen egy héten át a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus vendégeiként a vásárcsopontban.

A Hungexpo imaalkalmi, katekézisei, tanúságtételei, szentmiséi és zenei szolgálata a világegyházra nyitották rá a tekintetet. Mintegy negyven országból, öt kontinensről érkezett hatvan előadó állította középpontba az Eucharisziát a hatezer fős stabil hallgatóság jelenlétében. Ki teológiai megközelítéssel, ki személyes vallomással adott betekintést hazája egyházának életébe. Az előadók lelkiismereti, lelkipásztori, emberi tapasztalata gazdagságot jelentett, amiből éveken át táplálkozhatunk. Az előadások azt tudatosították, hogy

Foró: Merényi Zita / Magyar Kurír

A békéért, az igazságosabb viszonyokért valamennyiünknek tenni kell

nem maradhatunk csak a magunk szűk világában. Ahogy Joseph-Marie Ndi-Okalla kameruni püspök fogalmazott: „nagy kihívás, hogy a lokalitás mellett képesek leszünk-e globális szinten gondolkodni, megértjük-e hogy a békéért, az igazságosabb viszonyokért valamennyiünknek tenni kell.”

Számos főpásztor szólalt meg, köztük Louis Raphaël Sako bíboros, bagdadi érsek, káld katolikus pátriárka Irakból, Robert Sarah guineai bíboros, José Serofoa Palma cebui érsek, Baltazar Enrique Porras Cardozo venezuelai, Gérald Lacroix québeci, John Onaiyekan nigériai bíboros. Az előadók között volt több nagyhatású közösség képviselője, mint Georg Schwarz, a Cenacolo közösség,

Johannes Hartl, az Imádság Háza, a brazil Moysés Azevedo, a Katolikus Shalom Közösség alapítója. Baltazar Porras venezuelai bíboros az Actio Catholica munkáját mutatta be.

Meghallgathattuk Áder János köztársasági elnök tanúságtételét, melyben azt hangsúlyozta, Isten keresése, befogadása nem lehet passzív, hanem cselekvő aktivitást vár el. Jeleket mindannyian kapunk, csak rajtunk múlik, hogy a véletlent vagy Isten keze munkáját látjuk benne. „Az én tanú-

Isten cselekvő magatartást vár tőlünk

ságom, hogy ha az isteni törvények szerint élsz, jól sáfárgatsz a talentumokkal, és szívedben, lelkedben, cselekedeteidben is keresed Istent, akkor meg is találod.”

MAGYARORSZÁG HÍD KELET ÉS NYUGAT KÖZÖTT – NEK AZ EGYSÉG JEGYÉBEN

„Mai világunknak égetően szüksége van az egységes kereszténység tanúságtételére. Hivatásunknak érezzük, hogy híd legyünk Kelet és Nyugat között, a különböző kulturális és vallási világok, a nemzetek között” – Erdő Péter bíboros szerint földrajzi fekvésünk, történelmi és emberi kapcsolataink országunkat ideális találkozáshellyé teszik. Magyarország a felekezet és vallás-

közi párbeszéd helye lehet. Ennek lehettünk tanúi az eucharisztikus kongresszuson.

Nem volt még olyan eucharisztikus kongresszus, amelyen keleti és nyugati püspökök ilyen nagy számban találkoztak egymással. Keleti szertartású katolikus pátriárkák jöttek el, itt volt Bartholomaiosz konstantinápolyi pátriárka, előadást tartott a Moszkvai Patriarkátus képviselője, Hilarion metropolita. Budapesten tartották tanácskozásukat az európai keleti katolikus püspökök, és többnyelvű bizánci rítusú Szent Liturgiát mutattak be a budapesti Szent István-bazilikában I. József (Youssef Absi) szír melkita görögkatolikus pátriárka főcelebrálásával.

I. Bartholomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka három napot töltött hazánkban. A Kossuth téren bemutatott szentmisén megfogalmazta, „sosem szabad megfeledkeznünk a közös múlttal rendelkező eredeti szövetségről. A sajátosságok ellenére a Kelet és a Nyugat szervesen összekapcsolódik a kereszténység egységében. Történetük során sokkal több ponton kötődnek egymáshoz, mint ahány ponton konfliktusban vagy vitában állnak egymással”. I. Bartholomaiosz jelenlétében tették le a Magyarországi Ortodox Exarchátus temploma és a Dialógus Központ alapkövét, mely „a párbeszéd, a kultúra, a hit és eszmecsere helye lesz” – mondta I. Bartholomaiosz.

A keleti keresztények képviselőinek látogatása felhívta

a figyelmet arra, hogy Európa határán, a Közel-Keleten nagyon súlyos helyzetben vannak a keresztény közösségek. Szükségük van segítségre. Magyarország valódi segítséget és a szolidaritás ökumenéjét tudja számukra nyújtani. Azzal, hogy eljöttek ide, a jelenlétükkel is kifejezték hálájukat.

Fotó: Merényi Zita / Magyar Kurír

Kelet és Nyugat: Számos ponton kötődünk egymáshoz

AZ EVANGÉLIUM KÉPES MEGSZÓLÍTANI A FIATALOKAT

2018-ban kétezer, 2019-ben közel ötezer, 2021-ben pedig közel 12 ezer fiatal vett részt a Forrásponton. Erős személyes és közösségi tapasztalatokra van szüksége a fiatal generációnak, hogy tagjai felvállalják mindennapi életük helyszínein hívő létüket. Ennek módját találta meg a Forráspont, formában és tartalomban egyaránt. A közös imádság, dicsőítés, személyes történetek az

ő igényükre adott választ, az ő nyelvükön szólt, ebben közvetített evangéliumi tartalmakat.

A Forráspont egy este az Eucharisztia körül. Egy vidám, lazább hangulat indítja el a Jézussal való találkozást, s lelki utazásra hív, melyben a tartalmak folyamatosan mélyülnek el. Egyszerre az egyén belső találkozásának élménye

és egyszerre közösségi élmény. A fiatalok lelki életének meghatározó formája a dicsőítés. A dalok megnyitják szívüket, érzékennyé teszik őket a találkozásra Jézussal és egymással. Ezt segíti a külső környezet, melyet gazdag látványtechnika alakít ki.

Az idei Forráspontot a Papp László Sportarénában tartották. A program Kovács Ákos koncertjével kezdődött. Az este a meglepetésvendége Lackfi János költő volt, aki egy szuperhősös történet formájában mesélte el a fiataloknak Jézus életét.

Proszenyák Róbert, egy 48 éves családapa évtizedekkel korábbi történetét osztotta meg a hallgatósággal, egy halálközeli élményt, amely alapjaiban változtatta meg az életét, ez indította el megtérés útján.

A német származású Sophia Kuby, a European Dignity Watch, élet- és családbarát civil szervezet alapítója 18 évesen tért meg, az őt elindító élmény az Eucharisziához kötődik. Ebből bontakozott ki elkötelezett élete. Sophia Kuby a Ge-

Fotó: Lambert Artília / Magyar Kurír

Köszönjük Neked a létezést, a megváltás kegyelmét!

neration Benedikt pápához hű, katolikus nemzetközi média-hálózat szóvivőjeként hidat kíván építeni a katolikus egyház és a média között, azért, hogy a pápához és az egyházhoz támogatón viszonyuló fiatalok nyilvánosan is kifejthessék meggyőződésüket.

A két tanúságtétel megszólította a fiatalokat, azt mutatta meg nekik, hogy egy mély élmény el tudja indítani a belső átformálódást, de annak kibontakoztatásáért naponta meg kell küzdeni.

Az este csúcspontja a szentségimádás volt. Palánki Ferenc püspök, az MKPK ifjúsági referense vezetésével egy feldíszített oltárra helyezték az Eucharisziát, a szentség köré gyűltek a Forráspont est előadói, és elmélyült imában fordultak Istenhez: „Köszönjük Neked a létezést, a megváltás kegyelmét; a hit, a remény, a szeretet, az öröm és az örök élet ajándékát!”

SOKSZÍNŰ AZ EGYHÁZ, ÉS AZ ÉLET MINDEN TERÜLETÉN MELLETTÜNK VAN

Verőfény, tiszta kék ég, évszázados fák – a Margitsziget varázslatos környezetébe hívott találkozni az egyház a NEK hetében. Egy olyan rendezvényt álmódott az MKPK Caritas in Veritate Bizottsága és a Családok Jézusban Közösség, mely tanúságot tesz arról, hogy az egyház jelen van az ember életének minden fontos – örömteli és nehéz – pontján, hogy a hit mindennapi élet. Sokszínűség és gazdagság jelzőkkel írható le a margitszigeti nap, mely egyszerre volt a NEK Családi Nap és a Katolikus Társadalmi Napok eseménye, s így kétszeresen is a középpontba állította a családot, ahogy Székely János püspök, a Caritas in Veritate Bizottság elnöke fogalmazott, a család titkát is ünnepeltük. Több tízezer ember tett tanúságot ezen a napon arról, hogy hívőként közösségben éli az

Foró: Lambert Artila / Magyar Kurír

Fiatalok ezrei ünnepelték a Jézussal való találkozást

Az Egyház jelen van az ember életének minden fontos pontján

javaslatai és erőfeszítései a kisebbségek, a szegények, a hajléktalanok problémáinak megoldására. Az MKPK által 2013-ban elindított rendezvény jövő évi helyszínét Veres András, az MKPK elnöke hirdette ki: Szeged ad otthont 2022-ben a programsorozatnak. Serfőző Levente, a Szeged-Csanádi Egyházmegye oktatási helynöke vette át „Az Egyház társadalmi tanításának kompendiumá”-t.

A rendezők olyan programnak szánták, amit közel érezhetnek magukhoz hívő és nem hívő emberek egyaránt, és amelyen keresztül jobban megérthető, miről szól az eucharisztikus kongresszus nyolc napja. Az Alsó-Nagyréten párhuzamosan futó programok minden korosztályt és érdeklődést kielégítettek. Élvezhettük a zenét, hallgathattunk beszélgetéseket, dolgozhattak a kezek, volt mozgás, nevetés, de elmélyült ima és szemlélődés is.

Ezt a gazdaságot nagy összefogással mutatták be – a szociális intézményeket, a karitást, a börtönmissziót, a cigánypasztorációt. A szerzetesközösségek több mint hetven sátorba hívták az érdeklődőket, huszonötben a megszentelt élet képviselőivel találkozhattunk.

Két színpadon zenei programok és pódiumbeszélgetések zajlottak. Áttekinteni is nehéz a kínálatot. A Kaláka, Szalóki Ági, a Misztrál mellett az Eucharist, az Egri Érseki Fiúkórus, az Irish Coffee – az egész napot áthatotta a muzsika. A fellépők – Csókay András, Hodász András, Oberfrank Pál, Lackfi János – személyes hitükről, a Jézussal való találkozásukról vallottak.

életét, egységét Krisztusban. Hiszi, hogy a jelenlétével vonzó példát mutat fel Isten, az egyház, a házasság és a család mellett.

De KATTÁRS is volt, mely most is felsorakoztatta azt a sok-sok szervezetet, mely naponta dolgozik sokszor észrevétlenül a peremhelyzetekben, megmutatva, hogy a katolikus egyháznak vannak megoldási

A gyerekek tobzódhattak a programokban. Volt tér a mozgásra, a legósátorban hétszáz gyermek dolgozott, hogy harminchatezer darab legóból elkészítse Ferenc pápa arcképét. Volt szabadulószoba, rengeteg kézműveskedés, szinte minden sátorban lehetett készíteni valamit.

Egy-egy csendesebb zugban megbújó sátor imára, segítő beszélgetésre hívott. Volt az imasátorban egyéni és a vezetett ima, de közbenjáró imát is kérhattünk. Óriási volt az igény a szentgyónásra. Nyolc gyóntatási helyet terveztek, de végül húsz atya volt „bevetésen”, és közelítő számítással mintegy 850 szentgyónás történt. Több sátorban mutatkoztak meg a családlelkiségek, így az Alpha Alapítvány ismertette a Házaskurzus programját, az END Katolikus Házastársi Mozgalom tanúságtételekkel és vetítéssel mutatkozott be, ott volt a MÉCS, a Házás Hétvége és a Schönstatt Mozgalom is.

Életünk fény és árnyék, az egyház a nehézségekben is mellettünk áll. Ezt mutatta meg többek között a Csak Egyet Szolgálat és a Sant'Egidio (Szent Egyed) közösség, a Katolikus Szeretetszolgálat, a Katolikus Karitás, a ferences kisnővérek és a Marista Iskola-testvérek.

A Szólj be a papnak! sátorban Kiss Ulrich jezsuita atya és Sayfo Omar, az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézetének kutatója a kereszténység és az iszlám viszonyával foglalkozott

A rendezvény végén a családok Székely János püspök vezetésével többszáz méteres

Fotó: Merényi Zita / Magyar Kurír

A közösségi találkozás megerősítő élményével

menetben átvonultak a Kossuth térre, ahol szentmisével majd az eucharisztikus körmenettel folytatódott a NEK.

Akik részesei voltak a margitszigeti forgatagnak, a közösségi összetartozás megerősítő élményével, a jövőbe vetett bizalom átható érzésével folytathatják életüket.

ELMONDJUK A VILÁGNAK KRISZTUS JELENLÉTÉNEK CSODÁJÁT

Az eucharisztikus kongresszus lezárása előtt együtt ünnepelhettünk a nemzet főterén, a Parlament előtt, ahol most egyszerre volt jelen a Szent Korona és legbecsebb ereklyénk, a Szent Jobb. Főpásztorok, papok százai sok ezer hívővel együtt vonultak át a belvároson a Hősök terére. Az eucharisztikus gyertyás körmenet átimádkozta a várost, a két tér erre az estére szakrális térré változott. A Kossuth téren szentmisére felállították a missziós keresztet, a budapesti Városmisszió és a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus jelképét. A keresztet, amelybe befoglalták a magyar és magyar kötődésű szentek és boldogok ereklyéit a Kárpát-medencéből és a közeli régiókból: Szent István és Szent Gellért korától napjainkig több mint 70 000 kilométert tett meg az elmúlt évek során.

Foró: Merényi Zita / Magyar Kurír

Járta hazánk és a szomszédos országok városait, imádságra, bűnbánatra, a szentek példájának megismerésére hívta a közösségeket. A vatikáni apostoli palotából indult Ferenc pápa áldásával, és a Hősök terén fejezi be missziós útját, a kongresszus záró miséjén a Szentatyával.

A bíboros beszédében a kereszt üzenetéről elmélkedett.

Forrassz egygé békességben...

Elmondta, azért választottuk a kongresszus jelképének a missziós keresztet, hogy a felkészülés évei alatt megtaláljuk válaszainkat arra, hogyan tudjuk megjeleníteni keresztény reményünket városunk utcáin, munkahelyükön, és hogyan tudjuk átélni templomainkban napról napra. „Krisztus keresztje, megváltó szeretete és feltámadása ugyanis a remény jele számunkra. A Mester testét rászegezték, vérént kiontották, de harmadnap feltámadt a halálból. Ezért égnek a gyertyák, ezért hangzanak el újra és újra a szavak családi otthonokban, fényes templomokban, börtönökben és munkatáborokban, titokban és nyilvánosan.

Mi, papok pedig ezért vagyunk. Ezért indulunk ma a szentmise után az Oltáriszentséggel gyertyás körmenetre, hogy elmondjuk a városnak és a világnak Krisztus jelenlétének csodáját, és kérjük az Ő áldását mindannyiunkra.”

A szentmise után elindult a menet, követve az Oltáriszentséget hordozó, virágdíszes autót. A hangszórókon keresztül rövid elmélkedések, imádságok hangzottak el magyar és több idegen nyelven is. A több tízezer zárandok folyamatosan együtt énekelt a kórossal. Amikor felcsendült a kongresszus himnuszának refrénje: *Krisztus kenyér s bor színében Úr s Király a föld felett, / Forrassz egygyé békességben minden népet s nemzetet!* – sok ezer mécses emelkedett a magasba. A Hősök terén Erdő Péter bíboros szentségi áldásával ért véget az esemény.

FERENC PÁPA ÚTMUTATÓ TANÍTÁSA A MAGYARSÁGNAK

Mindössze egy fél napot kaptunk Ferenc pápától, de ebben a rövid időben olyan útmutatást adott nekünk, melyből hosszú időn át táplálkozhatunk. Beszédében merített a magyar valóságból, a múltunkból, úgy szólt hozzánk magyarokhoz, mint aki ismeri az életünket, és így adott iránymutatást az egész magyar egyháznak.

A látogatás meghatározó találkozások alkalma volt. A Szentatya testvéri hangulatban, több mint fél órát töltött együtt főpásztorainkkal, tanácskozott Magyarország közjogi méltóságaival, fogadta a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának és Magyarország zsidó közösségeinek képviselőit.

A Hősök terét és a környező utcákat több százezer ember töltötte meg, és ünnepelte együtt a pápával a kongresszus záró miséjét.

Statio Orbis – az egyetemes egyház gyűlt össze Krisztus

Fotó: Merényi Zita / Magyar Kurír

Hosszú időn át meríthetünk a találkozásból

*Jézus mindig velünk van, engedi, hogy megtörjük,
szétosszuk, táplálékunkká válik*

mutatta be, ki az a Krisztus, akit nemcsak csodálnunk, de követnünk kell. Ez volt Péter útja is, aki meg nem értésből fakadó tagadás, több megbotlás során vált a „valódi Jézus” követőjévé. A valódi Jézus ugyanis nem az volt, akit a világ várt. Jézus nem uralkodni jött, nem akarta erővel elhallgattatni ellenségeit. A valódi Jézust az Eucharishtiában fedezhetjük fel: Jézus a megtört kenyér, a keresztre szegezett és másokért odaajándékozott szeretet. Úr egy kenyér egyszerű formájában: mindig velünk van, és engedi, hogy megtörjük, szétosszuk, és táplálékunkká válik. Szolgává lesz azért, hogy üdvözítsen bennünket, meghal azért, hogy nekünk életünk legyen. Benne a szeretet áll elénk, és különbségtételt kér: választanunk kell a valódi Isten és énünk istene között. Azt várja, hogy a kereszt előtt megtisztítsuk vallásosságunkat, és megnyíljunk az osztozásra, elinduljunk azon az úton, amely mindig a másik javát keresi, egészen önmaga feláldozásáig.

Az Angelust a tömeg együtt imádkozta a Szentatyával. „Isten áldd meg a magyart” – fohászkodott értünk az egyházfő. „A vallásos érzés ennek a gyökereihez olyannyira kötődő nemzetnek az éltető nedve. Ragaszkodnunk kell a gyökereinkhez, de ne elégedjünk meg ezzel; merítsünk a forrásból és adjunk inni a szomjazóknak. Azt kívánom nektek, hogy legyetek ilyenek: megalapozottak és nyitottak, mélyen gyökerezőek és másokat tisztelők.”

asztala körül, megélve az egységet, testvériséget. Erdő Péter bíboros, prímás azt fogalmazta meg az „idők élő jele”, hogy együtt ünnepelünk. „Budapest – Magyarország és Európa szívében – a hidak városa. Hívásunknak érezzük, hogy híd legyünk Kelet és Nyugat között, a különböző kulturális és vallási világok, a nemzetek között.”

Homíliájában Ferenc pápa azt

Károlyi Amy

HIT

Bizonyosabb nekem a repülő koffer
mint a fizika tételei
valóságosabb Mária mennybemenetele
mint a nők egyenjogúsága
az én hitem ott végződik
ahol a brosrák elkezdődnek
az én hitem ott kezdődik
ahol Lázár felkel és jár

Forrás: dreamstime

Ferenc pápa

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárómiséjét tartotta
a budapesti Hősök terén 2021. szeptember 12-én

MINDEN LÉLEK DICSÉRJE AZ URAT!

150. zsoltár: Alleluja!

Dicsérjétek az Urat szentélyében,
dicsérjétek őt az ég erős boltozatában!

Dicsérjétek őt hatalmas tetteiért,
dicsérjétek őt nagyságának teljességéért!

Dicsérjétek őt harsonaszóval,
dicsérjétek őt hárfával és lanttal!

Dicsérjétek őt dobbal és körtánccal,
dicsérjétek őt citerával és fuvolával!

Dicsérjétek őt zengő cintányérral,
dicsérjétek őt csengő muzsikával!

Minden lélek dicsérje az Urat!
Alleluja!

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
31 <i>Farkas</i> Boldog Romzsa Tódor	27	28	29	30	1 <i>Malvin</i> Liseux-i Szent Teréz, Elsőpéntek	2 <i>Petra</i> Évközi 27. vasárnap (Szent Örző- angyalok)
3 <i>Helga</i> Termény- betakarítási ünnep, Boldog Bogdánffy Szilárd	4 <i>Ferenc</i> Assisi Szent Ferenc	5 <i>Aurél</i>	6 <i>Brúnó, Renáta</i>	7 <i>Amália</i> Rózsafüzér királynője	8 <i>Koppány</i> Szűz Mária, magyarok nagy- asszonya, Magyarország Főpátrónája	9 <i>Dénes</i> Évközi 28. vasárnap
10 <i>Gedeon</i>	11 <i>Brigitta</i> Szent XXIII. János pápa	12 <i>Miksa</i>	13 <i>Kálmán, Ede</i>	14 <i>Helén</i>	15 <i>Teréz</i> Avilai Szent Teréz	16 <i>Gál</i> Évközi 29. vasárnap (Szent Hedvig, Alacoque Szent Margit)
17 <i>Hedvig</i> Antiochiai Szent Ignác	18 <i>Lukács</i> Szent Lukács evangélista	19 <i>Nándor</i>	20 <i>Vendel</i>	21 <i>Orsolya</i> Boldog IV. Károly	22 <i>Előd</i> Szent II. János Pál pápa	23 <i>Gyöngyi</i> Évközi 30. vasárnap (Kapisztrán Szent János) Nemzeti ünnep
24 <i>Salamon</i>	25 <i>Blanka, Bianka</i> Szent Mór püspök	26 <i>Dömötör</i>	27 <i>Szabina</i>	28 <i>Simon</i> Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok	29 <i>Nárcisz</i>	30 <i>Alfonz</i> Évközi 31. vasárnap

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
31	1 <i>Marianna</i> Minden- szentek ünnep	2 <i>Achilles</i> Halottak napja	3 <i>Győző</i>	4 <i>Károly</i> Borromeo Szent Károly	5 <i>Imre</i> Szent Imre herceg	6 <i>Lénárd</i> Évközi 32. vasárnap
7 <i>Rezső</i>	8 <i>Zsombor</i>	9 <i>Tivadar</i> A Lateráni bazilika felszentelése	10 <i>Réka</i> Nagy Szent Leó pápa	11 <i>Márton</i> Tours-i Szent Márton	12 <i>Jónás, Renátó</i>	13 <i>Szilvia</i> Évközi 33. vasárnap (Magyar szentek és boldogok)
14 <i>Aliz</i> A szegények világnapja	15 <i>Albert, Lipót</i>	16 <i>Ödön</i> Skóciai Szent Margit	17 <i>Hortenzia, Gergő</i>	18 <i>Jenő</i>	19 <i>Erzsébet</i> Árpád-házi Szent Erzsébet	20 <i>Jolán</i> Krisztus, a mindenség Királya
21 <i>Olivér</i> A Boldog- ságos Szűz Mária bemutatása a templomban	22 <i>Cecília</i> Szent Cecília	23 <i>Kelemen, Klementina</i>	24 <i>Emma</i>	25 <i>Katalin</i> Alexand- riai Szent Katalin	26 <i>Virág</i>	27 <i>Virgil</i> Advent 1. vasárnapja
28 <i>Stefánia</i>	29 <i>Taksony</i>	30 <i>Andor, András</i> Szent András apostol	1	2	3	4

hétfő	kedd	szerda	csütörtök	péntek	szombat	vasárnap
28	29	30	1 <i>Elza</i>	2 <i>Melinda, Vivien</i>	3 <i>Ferenc, Olívia</i> Xavéri Szent Ferenc	4 <i>Borbála, Barbara</i> Advent 2. vasárnapja
5 <i>Vilma</i>	6 <i>Miklós</i> Szent Miklós	7 <i>Ambrus</i> Szent Ambrus	8 <i>Mária</i> A Boldog- ságos Szűz Mária Szeplőtelen Fogantatása	9 <i>Natália</i>	10 <i>Judit</i> Lorétói Szűz Mária	11 <i>Árpád</i> Advent 3. vasárnapja, (Örvendezés vasárnapja)
12 <i>Gabriella</i> Chantal Szent Johanna	13 <i>Luca, Otilia</i> Szent Lúcia	14 <i>Szilárda</i> Keresztes Szent János	15 <i>Valér</i> Boldog Brenner János	16 <i>Etelka, Aletta</i>	17 <i>Lázár, Olimpia</i>	18 <i>Augusztá</i> Advent 4. vasárnapja
19 <i>Viola</i>	20 <i>Teofil</i>	21 <i>Tamás</i>	22 <i>Zénó</i> Szent Flórián	23 <i>Viktória</i>	24 <i>Ádám, Éva</i> Ádám és Éva, Szent Adél	25 <i>Eugénia</i> Karácsony, Urunk születése
26 <i>István</i> Karácsony 2. napja (Szent István első vértanú)	27 <i>János</i> Szent János apostol és evangelista	28 <i>Kamilla</i> Apró- szentek, vértanúk ünnepe	29 <i>Tamara, Tamás</i> Becket Szent Tamás	30 <i>Dávid</i> Szent Család ünnepe	31 <i>Szilveszter</i> I. Szent Szilveszter pápa	1

Pilinszky János

PANASZ

Elevenen a csillagok alá,
az éjszakák sarában eltemetve,
hallod a némaságomat?
Mintha egy égbolt madár közeledne.
Így hívogatlak szóttalan:
az örök hallgatásból,
idegen egeid alól
valaha is kiásol?
Eljut hozzád a panaszom?
Hiába ostromollak?
Köröskörül a félelem
zátonyai ragyognak.

Számíthatok rád istenem?
Úgy vágyom közeledre,
dideregve csak hevesebb
a szerelmek szerelme!
Temess a karjaid közé,
ne adj oda a fagynak,
ha elfogy is a levegőm,
hívásom sose lankad.
Légy reszketésem öröme,
mint lombjai a fának:
adj nevet, gyönyörű nevet,
párnát a pusztulásnak.

Miklós Péter

KÖLTÉSZET ÉS KATOLICIZMUS

A száz éve született Pilinszky János lírájáról

Pilinszky János (1921. november 27.–1981. május 27.) lírai világának középpontjában az európai keresztény tradíció, s annak a mindennapok színterén való megjelenítése és újraértelmezése áll. Szövegei szikarak, akár a víz által évszázadok alatt kavicsá koptatott kövek, ugyanakkor olyan mesterművek, amelyek egyedi és felejthetetlen univerzumává szerveződtek a magyar irodalomnak.

Forrás: litera.hu • fotó: Szébeni András

Pilinszky János 1978-ban

A költő a fővárosi piarista gimnáziumban érettségizett, ami után jogtudományi, később magyar, olasz és művészettörténet szakos tanulmányokat folytatott, de diplomát nem szerzett. A második világháború sokkoló élménye volt, a koncentrációs és hadifogoly táborok visszatérő motívumai költészetének. Első, *Trapéz és korlát* (1946) című, mindössze tizenkilenc lírai alkotást tartalmazó és csupán negyvenoldalas verseskötetének elismeréseként elnyerte a Baumgarten-jutalmat 1947-ben.

Irodalmi tevékenységét azonban – bár bizonyos művészkörökben igencsak megbecsült alkotó volt – nem nagyon jutalmazta a mindenkori hatalom. Az 1950-es években nem is publikálhatott. A József Attila-díjat viszonylag későn, ötvenéves korában, a Kossuth-díjat

pedig nem sokkal halála előtt kapta meg. Az Életünk, a Válasz, az Újhold, az Ezüstkör és a Vigilia folyóiratokban jelentek meg rendszeresen versei. 1957-től haláláig az Új Ember katolikus hetilap munkatársa volt, amelynek hasábjain a költeményei mellett irodalmi, filozófiai, vallásbölcseleti témájú esszéi, kritikái, tárcái, s egyéb rövidebb szépprózai munkái kerültek kiadásra.

„Költő vagyok és katolikus” – idézik gyakran Pilinszkyt, aki arra a kérdésre válaszolta ezt a frappáns – s naivnak ható, de kétségtelenül filozofikusan egzisztencialista – ars poeticát, amelyben azt firtatták, hogy katolikus költőnek tartja-e magát. A katolicizmus nemcsak alkotói, de emberi magatartásának is az alapját adta, sőt etikai, művészetelméleti, esztétikai háttérrel is biztosított számára.

Karcsú, viszont mind szövegminőségüket, mind gondolati mélységüket tekintve „sűrű” köteteiben fontos filozófiai tartalmak jelennek meg, hiszen azokban az ember és az Isten, az anyagba zárt valóság és a szellemi tartalmak végtelensége, a bűnre való megátalkodott hajlam és az erény felé irányuló állandó törekvés összeegyeztethetetlennek tűnő ellentétei egyaránt jelen vannak. A mélyen gyökerező keresztény és európai humanista elkötelezettsége, valamint a kiérlelt költői nyelven és formában megírt szövegei a huszadik század második fele magyar irodalmának talán legjelentősebb alkotójává teszik. Pilinszky János lírai eszköztára szűkszavúságára és egyszerűségére mind érzelmi szempontból elgondolkodtató és megkapó magyarázatot adott egy alkalommal: édesanyja – egy gyermekkori baleset miatt sérült és egész életében felügyeletre, gondozásra szoruló – testvérétől, „Bébitől” tanult meg beszélni. Mint fogalmazott: „Az anyanyelvet édesanyám szerencsétlenül járt, beteg nővérétől tanultam, aki alig jutott túl a gyermeki dadogáson. Ez nem sok. Persze a világ ehhez hozzátett ezt-azt, teljesen találomra, véletlenül, nagyon különböző műhelyekből. Ezt kaptam. S mivel az anyanyelvben épp az a szép, hogy kapjuk, nem is akarunk hozzátenni semmit... Viszont a művészetben az ilyen szegény nyelv is – ezt a szegények büszkeségével kell, hogy mondjam – megváltódhat. A művészetben a süketek hallanak, a vakok látnak, a bénák járnak, minden fogyatékoság teremtmény és magasrendű erővé válhat.”

Csiszér Áron

BIZTATÓ JÖVŐKÉP EGY ESEMÉNYDÚS ÉV UTÁN

Fejlődő pályáiv képe bontakozik ki a Szeged-Csanád Grosics Akadémia utánpótlás együtteseinél a 2021-es események alapján. A koronavírus járvány miatt ez az évkezdés sem volt könnyű, de a szegedi divízió tehetségközponttá válásával, a partneri kapcsolatok megerősítésével esély nyílik arra, hogy a klub nemcsak régiós, hanem országos szinten is meghatározó szereplővé váljon.

Országsszerte a koronavírus járvány okozta nehézségek jelentették a legnagyobb gondot a 2021-es év elején, ez az időszak mégsem a korlátozások és a problémák miatt marad emlékezetes a klub életében. Ekkor született meg ugyanis az az alapos vizsgálat után megszületett döntés, mely formálisan is rögzítette a tulajdonképpeni status quo-t, vagyis a régió első számú utánpótlás képzőhelyévé minősítette a Szeged-Csanád Grosics Akadémiát. A szegedi központ ugyanis a Magyar Labdarúgó Szövetség döntése alapján úgynevezett Tehetségközponttá vált. Mindez azt jelenti, hogy a néhány kiemelt akadémia után, mint amilyen a Ferencváros, az MTK, vagy éppen a Puskás, a Szeged rögtön a következő körbe tartozik.

A Szeged-Csanád Grosics Akadémia tehetségközponttá válása egy új rendszer kialakításának a része. A Magyar Labdarúgó Szövetség létrehozta az egész országot lefedő utánpótlásképző-centrumok hálózatát. Annak érdekében, hogy a fiatalok számára a minőségi képzőhelyek az országban mindenhol könnyen elérhetővé váljanak, megyénként jellemzően egy-egy Tehetségközpontot jelölt ki az MLSZ. Egy-egy tehetségközponthoz az ugyanazon megyében alacso-

nyabb szinten tevékenykedő körzetközpontokból érkeznek a játékosok, de a körzetközpontokhoz is tartoznak kisebb, minősítéssel nem bíró egyesületek. A területi alapon szervezett tehetséggözpontokban főállású, felkészült szakemberek foglalkoznak a labdarúgókkal.

Forók: Szabó Zoltán

Mindezzel az volt a cél, hogy segítsék a tehetségek kibontakozását, a legjobb játékosok pedig rálépjenek a fejlődésüket leginkább segítő útra. Halász László, a Szeged-Csanád Grosics Akadémia szakmai vezetője úgy értékelt, az, hogy Csongrád-Csanád megyében ők képviselik a legmagasabb szintet, komoly kötelezettséget jelent. Az itt dolgozó szakembereknek kell ugyanis összegyűjteniük a régió tehetségeit, segíteniük kell szakmai fejlődésüket.

Az idei év nagy eredménye mégsem ez volt a klub életében. Halász László ugyanis arra hívta fel a figyelmet, hogy ez volt az első olyan esztendő, amikor a gyakorlatban is megmutatkoztak az előnyei annak az összefogásnak, mely a Szeged-Csanád Grosics Akadémia vezetésével létrejött. A Szegedet a korábbi években, sőt évtizedekben jellemző széttagoltság ugyanis lényegében megszűnt azzal, hogy az egyházmegyei klub zászlaja köré szerveződött a térség lényegében valamennyi egyesülete. A Tisza parti város és a környék csapatai közös célokért küzdenek, együtt dolgoznak azon, hogy a város és a térség labdarúgása az utánpótlás, azon keresztül pedig a felnőtt futball terén is előrébb lépjen.

Halász László kiemelte, 2021-ben mindenki számára valósággá vált, hogy a partneri kapcsolatok valóban a partnerség jegyében működnek. Mindez azt jelenti, hogy egészséges, a kölcsönös előnyökön alapuló viszony jött létre nemcsak a Szeged-Csanád Grosics Akadémiához tartozó körzetközpontokkal, vagyis Hódmezővásárhellyel, Makóval, a SZEOL-lal, illetve a DAFC-Bordánnyal, hanem például a Móravárosi Kinizsivel vagy az FK Szegeddel is.

Halász László, a Szeged-Csanád Grosics Akadémia szakmai vezetője

A kisebb klubok tarthattak attól, hogy a játékosok mozgása egyirányú lesz, vagyis hogy a nagyok elviszik tőlük a legjobbakat. A legjobbak persze valóban a fejlődésüket erősebb szakmai háttérrel, komolyabb versenyeztetéssel és jobb infrastrukturális lehetőségekkel jobban megalapozó klubokhoz kerülnek, de a játékosok áramlása nem egyirányú. Ugyanúgy van példa arra, hogy ha egy játékos nem válik be magasabb szinten, akkor visszatérhet nevelő klubjához, és arra is, hogy az erősebb csapatnál még gyengébb játékost egy kisebb, az ő fejlődését jobban segítő klubhoz irányít-

ják, ahol akár újra felépítheti magát, vagy egyszerűen csak egészséges, a sportot szerető, abban sikereket elérő ember válik belőle, de nem lesz profi labdarúgó. A Szeged-Csanád Grosics Akadémia szegedi, illetve gyulai divíziójából közel harminc olyan fiatal került ki, akik most a legnagyobbak, vagyis a kiemelt akadémiák játékosaként rúgják a bőrt. Ez egyfelől nyilván öröm, hiszen az itt folyó szakmai munkát minősíti, hogy a gyerekek eljutnak a legjobb fejlődési feltételeket kínáló akadémiákra. Még jobb lenne persze, ha ezeket a fiatalokat Szegeden lehetne tartani. Ennek garanciája az itt folyó szakmai munka magas minősége lehet. Jó hír, hogy az új támogatási rendszernek a nevelőegyesületek is nyertesei lehetnek, egy ügyes, 15–19 éves játékos eladása esetén pénzt kaphat nemcsak a tehetségközpont, hanem akár a sorban alatta álló azon egyesületek is, amelyek korábban részt vettek a labdarúgó kinevelésében. Szegeden mégis inkább arra szeretnének építeni, hogy a legjobb játékosok maradjanak helyben, és itt teljesebben ki, váljanak a felnőtt csapat teljes értékű tagjává.

Bár a központ a Szent Gellért Fórum megépítésével Szegedre került, a klub menedzsmentje Gyulát sem hanyagolja el. Mindezt jól szemlélteti, hogy a fürdővárosban újra működnek az idősebb korosztályok, vagyis ismét van Gyulán 17-es és 19-es csapat. A következő három évben itt az a cél, hogy minél több gyermek futballozzon akadémiai keretek között. Az itteni élet persze nemcsak

a labdarúgásról szól, a gyerekek a képzés során az iskola, a kollégium és az edzések hármában képzelhetik el életüket. Az akadémián eddig is nagy szerephez jutottak a határon túli gyerekek. Ez a jövőben sem lesz másként, Szeged mellett Gyula is fontos és erős bázisa lehet az erdélyi, délvidéki, kárpátaljai tehetségeknek.

Ha a pályán elért eredményeket szeretnénk értékelni, azt mondhatjuk, több csapatunk is kiemelkedően teljesített a közel sem könnyű 2021-es évben. A Szeged-Csanád Grosics Akadémia bajnoki címet szerzett a kiemelt U12-es és U13-as bajnokság dél-keleti csoportjában. Ennél is komolyabb sikerként könyvelhetjük el az U14-es csapat első helyét. A gárda végig nagy harcban volt a Békéscsabával, de a szegedi fiúk nagyszerű teljesítményt nyújtva, veretlenül lettek elsőek.

A jövőben jól jöhetnek majd a klubnál Herczeg Gábor tapasztalatai, aki a belga Double Pass szakembereként az elmúlt években a világ számos

pontján megfordult. Az U7 és az U15 közötti korosztályok szakmai vezetőjeként azt mondta, hogy a tehetségközpontokkal szemben támasztott elvárásokat Szegeden amolyan minimumként kell felfogni.

Elmondta, hogy szeretnének a térség legmeghatározóbb utánpótlás műhelyévé válni, mely jelentős támogatást nyújt a felnőtt csapatnak. Rövid távon szeretnék megmutatni a fiatal játékosoknak, hogy nem csak az elit akadémiákon folyik komoly képzés. Hosszabb távon az a cél, hogy Szeged legyen képes megtartani a legjobb fiatalokat, majd később beépíteni őket a felnőtt csapatba.

Illyés Gyula

A LIBAPÁSZTORBÓL LETT KIRÁLYNÉ

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer a világon egy szegény ember meg a felesége; volt nekik három lányuk. Az apjuk egyszer vásárra készült. Vásárfiát akart hozni a lányainak, előhívatta hát a három lányt, aztán megkérdezte tőlük sorba, hogy hogyan szeretik őt. Az első azt mondta:

– Úgy szeretlek, édesapám, mint a legeslegszebb ruhámat, aminőt csak a vásáron árulnak!

A második meg úgy felelt:

– Úgy szeretlek, édesapám, mint a gyémántos ruhát. Ugye, veszel nekem olyant?

Odafordult a harmadikhoz is:

– Hát te hogy szeretsz, legkisebb lányom?

– Kedves apám – felelte a legkisebb lány –, én úgy szeretlek, mint a levesben a sót!

– Híjnye, azt a kutya mindenét! Hát hogy mersz te nekem ilyeneket mondani?! Hát mire tartasz te engem?! Ilyen keveset érek én teelőtted? Eredj most már, amerre látsz, nekem nem kellesz! – Szörnyen mérges volt az apja, amiért a lánya olyan kevésre becsülte őt.

No, a kislány hova forduljon most már? El van csapva azért az egy szóért. Szegény lánynak mit volt mit tenni: összeszedte, ami kis holmija volt, azzal elindult világnak.

Megy, mendégél, maga sem tudja, merre, nagy sokára egy nagy gazdaságra talál, amiről azt se tudta, hogy kié. Kérdezősködött itt is, ott is, úgy hallotta meg, hogy egy nagyon gazdag királyé.

Akkor előadta, hogy mi járatban van, kiféle, miféle. Hogy ő szolgálatot jött volna keresni, ha találna. Nem bánja ő, akármilyen dolgot adjanak neki, csak szánják meg! Nagyon megsajnálta a szőrruhába öltözött, rongyos lányt, de milyen foglalkozást adjanak neki? Felfogadták libapásztornak.

Ott szegénykedett, nyomorgott sokáig. Az ételért mindig a konyhába járt fel. Hát egyszer is ott sündörgött, ott forgolódott az ő rongyos szőrruhájában. Nagyot kiált rá a szakács:

– Nem mégis már ki innen, te! Mindig láb alatt vagy! Még egyszer a ruhádról beleesik valami az ételbe! Akkor aztán lesz kapsz, még fel is akaszthatnak miatta! Takarodj ki mindjárt!

A szegény lány kiment. Ahogy kiért a pitvarból, a királyfinak az ablaka meg éppen nyitva volt.

– Hova készül a királyfi? – szólt be az ablakon a szegény lány, látva, hogy a királyfi odabenn öltözködik.

– Mit kérdezel te azt? Ahova megyek, oda megyek. Elmegyek estére a bálba. Eredj az ablakomtól! – Azzal a lánynak vágja a törülközőjét.

A libapásztor fogta magát, ment a libaólbába, az ő rendes fekvőhelyére. Ott kivette a zsebiből, amit a konyhán kapott, aztán keserves sírás közt hozzáfogott a vacsorájához. Ahogy ott vacsorál, hallja, hogy mellette egy kis egér cincog. Odanéz, hát csakugyan az volt. Megsajnálta, adott neki egy kis darab kenyeret. Mikor az egér megette, hozott magával egy dióhéjat, letette a libapásztor mellé, aztán visszaszaladt a lyukába.

Megnézi a szegény lány a dióhéjat: ugyan mi lehet abban? Hát ahogy belenéz, egy gyönyörű szép aranyruhát látott. Nagyon megörült neki. Még tapsolt is örömeiben! „Megállj, királyfi, megállj! Hamarabb ott leszek én a bálban!” El is határozta magát, hogy elmegy, kimulatja magát, ha már szép ruhája van! Azzal készült sebesen, megsimakodott, megmosakodott, felvette az aranyruhát. Akkor – köd előtttem, köd utánam – el a bálba!

Mikor odaért, táncba fogott mindjárt, nem is árult petrezselymet egy cseppel se. A királyfi mindig vele volt, nem hagyott vele senkit táncolni. Megbámulta nagyon, már meg is szerette.

Kérdezősködött aztán tőle, hogy ki is ő. Aztán: hogy honnan való? A szép lány csak annyit szólt:

– Törülközőütővárra!

Akkor éppen új nótát húztak, elmentek megint táncolni. Egész reggelig mindig az a nóta járta.

A királyfi karon fogta a szép, aranyruhás lányt, engedelmet kért tőle, hogy hazakísérheti-e vagy nem. De a lány csak hímelt-hámolt, hogy így meg úgy, egyszer csak, uzsgyi, elszökött. A királyfi már csak a hült helyit találta.

A lány visszament a libaólba, az aranyruhát visszatette a dióhéjba, elővette a szőruhát, felöltözködött, aztán megint csak a szegény libapásztor lett. Aznap délig a libákkal bajolt az árokparton, de eszibe se volt, hogy őerte most búsul valaki!

Eljött a dél, a libák is az ólban voltak, a lány megint ott sodormánkodik a konyhában. A szakács csak piszkolja, csak dúl-fúl:

– Eredj már innen, te szélhordta, te vízhajtotta! Még egyszer csakugyan belekavarsz az ételbe, aztán akkor jaj nekem! – Adott neki valami kis harapnivalót, aztán kikergette.

A lány csak odamegy a királyfi ablakára. Ott benéz, látja, hogy a királyfi ugyancsak fészülködik, készül valahova!

– Hova készül, királyfi, hogy olyan nagyon fészülködik? – kérdezte a lány.

– Mi közöd hozzá, akárhova megyek, csakhogy megyek. Elmegyek a bálba! Takarodj az ablakomtól! – Azzal a lányhoz vágta a fésűjét.

A lány kiment az ólba, ott egy szegletben várta be az estét. Mikor már gondolta, hogy lehetne indulni, kivett a dióhéjból egy ezüstruhát, megtisztálkodott – köd előttem, köd utánam! –, ment a bálba.

Már állt a bál. A királyfi nem mulatott, csak egy helyen, az asztalnál szomorodott. Mikor az ezüstruhás lányt megpillantotta, mintha elvágta volna, úgy megváltozott! Táncoltatta, mulattatta, olyan jó kedve volt, hogy csak! Megint faggatta, hogy ki is ő, merről való. A lány csak ennyit mondott:

– Fésűütővárra!

Gondolkozott a királyfi, hogy merre lehet az, de nem tudta kitalálni sehogy se. Aztán felkérte a lányt, hogy hazakísérhesse, de a lány csak szabódott, csak húzódott, míg egyszer csak megint úgy eltűnt, mint azelőtt való este.

A lány megint csak hazament, az ezüstruhát szépen összehajtogatva visszatette a dióhéjba, felöltözködött a szőrruhájába. Mire ki világosodott, már a tallón volt a libákkal.

Dél felé megint csak felment a konyhába. De már nem peszterkedett ott soká, megvárta, amíg adnak neki valamit, azzal elment. De a királyfi ablakánál újfent megállt.

– Tán megint a bálba készül a királyfi?

– Oda hát! De hát te mindig olyan szemtelen vagy, hogy beleselkedsz az ablakomon!

Azzal a tükröt hozzávágta a lányhoz.

„Jól van, no – gondolta magában a lány –, majd hamarabb ott leszek én, mint te, ne félj!”

Megvárta az estét megint, felvett egy gyémántruhát – köd előtttem, köd utánam! –, ment a bálba, de hamarabb is ott volt, mint a királyfi. Már javában táncolt, mikor a királyfi odaért.

A királyfi nem tudta nézni, hogy az, akit ő úgy szeret, mással táncolt. Oda ment, mérgesen elkapta annak a legénynek a kezéből, aztán ő táncoltatta.

Most még jobban mulattak, mint a két azelőtt való estén. A királyfi már nagyon szerelmes volt, csak a lány volt minden gondolata. Megint megkérdezte, hogy mondja már meg, de lelkére, hogy honnan való, mert ahogy eddig mondta, hogy hova való, azoknak még a hírére se hallotta. A lány azt felelte:

– Tükörütővárra!

– Hol lehet az? Nem tudhatom. A szomszédunkban van egy öregember, aki már sok országot bejárt, kérdeztem attól, de ezeket a helyeket még ő sem ismeri! De a lány nem világosította fel.

A királyfi már nem tudott magának parancsolni, lehúzta az ujjáról a gyűrűt, odaadta a lánynak, hogy őrizze meg, és gondoljon rá, mert ő el akarja venni! A lány meg is ígérte, de már nem várta meg, hogy megint szóljon a királyfi a hazakísérésről, elillant, mint a pille, gyorsan szaladt haza, egyenest az álba. Ott levette a ruháját, felvette a hétköznapi rongyosat.

A királyfi meg odavolt nagyon. Minden szívszándéka a lány felé volt már fordulva. Hogy az megszökött, a bálban is csak tört-vágott, keresztül akart menni

mindenkin. Mikor hazament, csak búnak adta magát, szavát se lehetett venni, olyan szomorú volt. Odament az anyja, apja, vigasztalta volna, de a királyfi csak búsult, nem hajlott az senkire se. Úgy fájt a szíve, hogy majd meghalt bele. Ahogy eljött a dél, a lány is behajtott. A konyhában susorgott már a sok étel. A libapásztor is bemegy a konyhába, ott sündörög a szakács körül, akármerre lépett, mindig a láb alatt volt.

– Mit keresel te itt? Tisztulj innen mindjárt! – De a szakács került-fordult, a lány is addig sündörgött, addig forgolódott, hogy valahogy mégis betette a tálba a gyűrűt, amit a királyfitól kapott.

Azzal aztán kiszaladt.

Mikor beviszik az ételt, merítenek a tálból, hát csak megcsördül a kanál valamiben. Kiveszik, megnézik. Hát mi volt? A gyűrű.

Hívták aztán a szakácsot: „Ki járt a konyhában?!” Megijedt a szakács, krajcár se maradt a zsebében. Most már baj van! Nem merte megmondani, hogy az a szőrruhás, mert akkor őt biztosan felakasztják. Hát csak tagadta, hogy: „Senki!”

– Szakács! Mondd meg, ki járt ott, mert akkor csakugyan felakasztatlak! De így nem lesz semmi bajod, ha bevallod!

Mit volt mit tenni? Bevallotta a szakács, hogy ott más nem járt, mint az a szőrruhás libapásztor.

– Hívd be mindjárt! Tisztítsa ki magát szépen, aztán jöjjön be!

A libapásztor szépen megmosakodott, megfésülködött, felvette a gyémántruhát. Bement.

A királyfinak a szíve majd meghasadt örömben, mikor meglátta. Hiszen ez az, akivel ő táncolt, ennek adta ő a gyűrűt! Megölelte, megcsókolta, meg is mondta mindjárt, hogy elveszi feleségül.

Készültek a lagzira. Tanakodtak, ugyan kit hívnának már meg? Hát többek között meghívták a lány apját is.

A konyhában meg a lány meghagyta, hogy az apjának külön csináljanak mindent, de só nélkül.

Eljön a lagzi napja. Ott a lány apja is, jókedve van mindenkinek, csak a lány apja nem eszik, olyan, mintha szomorú volna.

Kérdezik aztán: Mi lelte? Miért nem eszik? Tán nem jó az étel?

De az ember csak hívelt-hámolt, nem akart szólni.

Odamegy a lány is, kérdezi az is:

– Hát mért nem eszik, édesapám? Ne szomorkodjék, ha már lagziban van!

Az apja mondja aztán, hogy jó itt minden, nagyon finomul van elkészítve, csak az baj, hogy só nincs benne.

Akkor aztán odafordul a lánya is:

– Látja-e, édesapám, maga engem azért az egy szóért csapott el, amiért azt mondtam, hogy úgy szeretem magát, mint a sót az ételben. Látja-e, hogy anélkül meg nem ér semmit az étel?

Mikor ezt a lány elmondta, az apjának csak úgy csurgott a szeméből a könny. Akkor aztán összeölelkeztek, lett olyan vigasság, hogy hetedhét országon se volt párja. A lány a királyfinak a felesége lett. Boldogan éltek nagyon sokáig, tán még most is élnek, ha meg nem haltak?...

MENJ EL SIETSÉGGEL

Menj el si-et-ség-gel, ark-angyal, Gáb-ri-el,

Jó-zsef je-gyeséhez, é-kes köszön-tés-sel!

Isteni titkaim immár kijelentem,
mert Szűz Máriában jó kedvem telt nekem.

Légy gyors szolgálatban, köszöntve Máriát,
és vidd meg őneki a megváltás titkát.

Az emberi nemzet hogy megszabaduljon,
s a régi rabságból új életre jusson.

Köszöntsd meg Máriát, ki malaszttal teljes,
mondd: az Úr van vele, mert Előtte kedves.

Szentlélek Istentől fogantatik fia,
imádandó néven őt Jézusnak hívja.

Ő szabadítja meg Izraelnek népét,
neki adom atyja, Dávid király székét.

Az ő országának soha nem lesz vége,
ő lesz a Megváltó, s világ Üdvössége.

Reményik Sándor

MINDENKI MEGY

Vagy így, vagy úgy, de mindenki siet
Mostanában tőlem valahova –
Nem volt ily kurta azelőtt a perc,
S az óra ily kiszabott, mostoha.
Mindenki megy és mindenki lohol,
Egyik csomagol – másik haldokol.
Vagy messze néz, vagy éppen sírját ássa:
Jövevények és vándorok vagyunk
És nincsen itt senkinek maradása. –
Néha borzadok s fázom élni, lenni:
Ebben a maradástalan világban
Nekem is útra kellene már kelni...
Körülnézek: ma este merre menjek?
S lassanként nem lesz már többé hova,
Nem lelek többé otthont, menhelyet –
Szabott a perc, az óra mostoha.
„A világ végezetéig veled!”
Ezt Jézus mondta, s ő is messze van,
Emmausba betért egy pillanatra –
S a végtelen elnyelte nyomtalan.

Papp Gábor

ESEMÉNYEK, RENDEZVÉNYEK BÉKÉS MEGYÉBEN 2021

A koronavírus miatt kialakult járványhelyzet idén a programok szervezésének lehetőségére is alaposan rányomta bélyegét. A körülményekhez képest számos sokszínű, különböző tematikájú esemény várta az érdeklődőket.

ÁTÉLHETTÉK A VÁROSTROM IZGALMÁT ÉS DRÁMÁJÁT

A történelmi programok közül mindenképpen a gyulai Végvári Napokat érdemes megemlíteni. A július utolsó napjaiban és augusztus elsején életre hívtott

rendezvénysorozaton ezúttal is látványos időutazásra hívták az érdeklődőket. Az eseményen tizennégy hagyományőrző egyesületből közel kétszázan idézték fel a gyulai vár 1566-os ostromát és annak visszavételét. A programon azonban a hagyományőrök nemcsak az erődítmény történetének

legjelentősebb eseményét jelenítették meg, de a végvári küzdelmek és a hódoltság korának mindennapjait is bemutatták.

A nézők átélhették amikor a törökök rajtaütöttek egy, a várba küldött szállítmányon, és részesei lehettek, ahogy visszaverték az első támadást az óriási túlerővel szemben. A hagyományőrök megidéztek, amikor Pertev pasa íjásza

Fotók: Imre György

a vár feladására felszólító levelet juttatott az erődítménybe, amit azonnal, olvasatlanul vissza is lőttek. A látogatók képet kaptak arról, hogyan fogyott az élelem és a lőszer a várban, miként terjedt a járvány, és miként vezetett mindez a vár feladásához, miközben a kért felmentő seregeknek nyomuk sem volt.

BÉKÉSCSABÁN A VÁRKASTÉLY NYOMÁBA EREDTEK

A szomszéd várban, Békéscsabán a Csabai Várkastély nyomába eredtek egy érdekes történelmi konferencia részeként októberben. Mint azt Halmágyi Miklós, a Békés Megyei Levéltár levéltárosa elmondta, ötszáz éve, 1521-ben, Szent László napján, június 27-én történt, hogy Ábránfy Péter, Csaba földesura megírta azt az üzleti levelet, amelyet a település első magyar nyelvű forrásaként ismerünk. Ábránfynak pénzre volt szüksége, ezért kölcsönt, harmadfél-száz, mai nyelven 250 forintot vett fel rokonától, a szintén Békés vármegyei birtokostól, Vér Andrástól. A szakember megerősítette, korábbról is vannak írott emlékek a településről, de azok még latin nyelven születtek. Hangsúlyozta, feltételezhető, hogy 1521-ben már létezhetett valamilyen formában az az épület, melyet később csabai castellumként, várkastélyként emlegetnek. A Magyar Nemzeti Levéltár Békés Megyei Levéltára szervezésében életre hívott konferencián számos érdekes és új információ hangzott el a témában.

MEGELEVENEDETT A HATÁRJÁRÁS

A történelmi mellett a népi hagyományok, a megyét annyira jellemző agráriumhoz kapcsolódó tradíciók is kiemelt szerepet kaptak idén is a programokban. Június elején a hagyományápolást gondozó, azt felvállaló Békési Kisgazdakör ismét megszervezte a hagyományos határjárását a városban, illetve a közeli Muronyban. Az érdeklődők nagy csoportja délelőtt

indult a békési városközpontból, majd háromnegyed 11 körül érkezett meg első az állomáshelyre; Soványhátra, a volt vasúti őrházhoz.

Tarkovács István, a Békési Kisgazdakör elnöke elmondta, a határjárás egykoron egyszerre bírt szakrális jelentőséggel és közigazgatási vetülettel. A szokás vélhetően valamikor a középkorban Erdélyből indulhatott. Az egyházi jelentőségű eseményen összegyűlt a település apraja-nagyja, egyházi énekeket énekelve járták körül a határt, és fohászkodtak a Teremtőhöz azért, hogy a természeti csapások kerüljék el a terményeket. Ennek a mai napig él a hozadéka, hiszen az áldást most is beemelik a határjárásba. A szokás közigazgatási jelentőséggel is bírt. Akkoriban nem volt magas szintű telekkönyv, hogy a GPS-ről és a digitális térképészetről ne is beszéljünk. Éppen ezért az adott helység előjárói bejárták a település határát, és megvizsgálták az ott található jellegzetes tereptárgyakat, fákat, csatornákat, köveket, majd ezt évente megismételték, megnézték, nem történt-e elbirtoklás.

A menet Soványhát után a Muronyban található Jantyik kápolnához vonult, ahol Ágoston atya, dr. Anayo Eriobu Augustus plébános áldást kért a földekre,

a gazdák munkájára. A már említett soványháti részen Molnár Máté református lelkész tette ugyanezt.

AZ ARATÁS FÁRADTSÁGOS MUNKÁJÁT IS BEMUTATTÁK

Júliusban folytatva a sort és a hagyományokat, aratónapot tartottak Szarvas kertvárosában, Ezüstszőlőben, a helyi közösségi háznál. Az esemény egyben a Magyarok Kenyere 15 millió búzaszem Békés megyei gyűjtésének, a Kárpát-medencei nemzetiségek találkozójának, és a Békés Megyei Gazdakörök Szövetsége éves közgyűlésének is otthont adott. A rendezvényen megelevenedtek az aratáshoz

kapcsolódó évszázados hagyományok, a fiatalok is láthatták, hogy milyen fáradtságos munkára volt szükség a gabona betakarításához.

A megyében számos helyen dolgoznak a már említett agrártradíciók megtartásáért és továbbadásért. Több településen szerveztek hasonló aratónapot, illetve például az őszi időszakban szüreti felvonulást és mulatságot.

A NÉPI KULTÚRA JELENTŐS SEREGSZEMLÉJE

Más módon ugyan, de szintén a népi kultúrát állította ezúttal is középpontba a Körös-völgyi Sokadalom, a Dél-Alföld népi kultúrájának legjelentősebb seregszemléje Gyulán. A regionális fesztiválon három napon keresztül a népi kézműves mesterek árusították mives portékáikat, néptáncosok ropták a sokadalmi téren és a színpadon, a jó hangulatról a szinte szakadatlanul játszó népzenezők gondoskodtak. A gyerekek nagyszülei, dédszülei gyermekkorának meséit, játékait ismerhették meg, megtapasztalhatták, hogy minden természet adta kincset fel lehet használni játékok, használati tárgyak készítésére, de a felnőttek is kipróbálhatták kezűgyességüket, és bepillanthattak az alkotók kulisszatitkaiba. Láthatták, hogyan hímeznek az asszonyok, mivel dolgoznak a fafaragók, a kovácsok, a családok szinte időutazáson vehettek részt – a régi vásárok hangulatát megidézve sétálhattak a téren.

GASZTRONÓMIA

Az idei rendezvénynaptár következő fontos részét, a gasztronómiai programok alkották. Napjainkra gyakorlatilag a legtöbb megyei településnek van az étkezési kultúránkhoz kapcsolódó eseménye, éppen ezért a teljesség igénye nélkül a legnagyobbakat, vagy a legegységibbeket emeltük ki a mostani összeállításban.

A pandémia miatt ebben az évben szeptemberre csúszott a Gyulai Pálinkafesztivál, a háromnapos rendezvény számos programmal várta a kilátogatókat. Természetesen jelen voltak a legnagyobb magyar pálinkagyártók. Ismét megtartották a Brillante-2021 Nemzetközi Párlat Versenyt, amelyre magánfőzők és bérfőzők párlatait várták határon innen és határon túl. A rendezvény másik kiemelt kezdeményezéseként megszületett a Nemzeti Összetartozás Pálinkája

anyaországon belüli pálinkákból, és a határon túli, vajdasági, erdélyi, kárpát-aljai, felvidéki, drávaköz, muravidéki szőlőpárlatokból.

Írásunk befejezésével egyidőben kezdődött a megye legnagyobb és az ország egyik legnagyobb gasztronómiai rendezvénye, a Csabai Kolbászfesztivál. Hégely Sándor fesztiváligazgató úgy fogalmazott, továbbra is a Csabai kolbász hagyományainak megőrzésére, ápolására, népszerűsítésére, a tudás átadására épül a rendezvény. A szervezők a lehetőségekhez képest a legjobb programot igyekeztek nyújtani, nem volt többszáz csapatos gyúróverseny, de bemutató jelleggel töltöttek ifjúsági és felnőtt csapatok, és a töltöttkáposzta-főzés sem maradt el, illetve zsűrizték a nemzetközi szárazkolbászversenyre beérkezett versenydarabokat.

Kolbászvizalom Békésen

S ha már kolbász, figyelemre méltó kezdeményezésként második alkalommal rendezték meg Békésen, a Békési Kolbászvizalom elnevezésű programot – remek hangulatban. Első nap a város óvodásai és iskolásai számára szerveztek versenyt, a második nap pedig a felnőtteké volt.

Békéscsabán kilenc év szünet után hívták ismét életre a Lecsófesztivált. A CsabaParkban számos program várta az érdeklődőket. A főzőversenyen több mint húsz csapat szállt ringbe: készült klasszikus, de rizzsel és kolbásszal is feldobott lecsó.

Gyomaendrődön immáron 23. alkalommal rendezték meg a Gyomaendrődi Nemzetközi Halfőző Versenyt, aminek ezúttal az endrődi Népliget adott otthont. Szintén a városhoz kötődik a Nemzetközi Sajt- és Túrősfesztivál, ami ebben az évben a megszokottnál tovább tartott és több eseményt is kínált. Az eseményen húsz sajtmester kínálta termékeit, emellett versenyeztek és sajtakeméiát is tartottak.

Szarvason immáron huszonharmadik alkalommal rendezték meg a Szilvanapokat, ahol számtalan a gyümölcsből, a gyümölccsel készült finomság és persze programok sora szolgálta a kikapcsolódást.

IDÉN IS FIGYELTEK A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁSRA

Lecsófesztivál Békéscsabán

A járványhelyzet tavaly jelentősen megnehezítette, hogy méltó módon tisztelegjünk a Nemzeti Összetartozás Évében, 2020-ban a magyarság együvé tartozása előtt. Talán ezért is több program hirdette ezt az érzést 2021-ben is.

Júniusban mutatták be a Jókai Színházban a Balázs Béla-díjas Koltay Gábor rendezésében a Trianon című rockoperát, zenés történelmi játékot. A Koltay testvérek által írt, a Kormorán együttes zenéjével előadott, kilencven évet felölelő mű arra keresi a választ, hogyan lehet megvalósítani a nemzet határokon átvélő egyesítését.

Békésen az augusztus 20-i ünnepkör környékén rendezték meg óriási sikerrel a Madzagfalvi Napokat. Az elsősorban a kikapcsolódást szolgáló eseménysorozat egyik központi eleme volt, amikor Polgár Zoltán alpolgármester kezdeményezésére elültették az Összetartozás Fáját a Honfoglalás téren. A növényt Békés testvértelepüléseiről, Gyergyószentmiklósból, Magyarittabéról és Hegyközkovácsiból érkezett földbe ültették.

A Gyulai Pálinkafesztivál részeként az Almásy-kastély közelmúltban megújult Stefánia-szárnyában tartották meg a Nemzeti Összetartozás Pálinkájának ceremóniáját. Az idei nedűt hazai és határon túli szőlőpárlatokból házasították, öntötték össze. Köszöntőt mondott Görgényi Ernő polgármester, Kulcsár László, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Békés megyei elnöke, Závogyán Magdolna, a Nemzeti Művelődési Intézet (NMI) ügyvezetője, Takács Árpád,

Elültették az Összetartozás Fáját Békésen

a Békés Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott, Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke és Bora Imre fesztiváligazgató.

Az összetartozás pálinkáját megszentelő Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök elmondta, a pálinka azontúl, hogy hungarikum, azon a napon csodálatos jelkép is volt. Hangsúlyozta, a nedű szimbolizálja a Teremtő

és az ember együttműködését, hiszen a természet ajándéka és az emberi munka eredménye. Másrészt, a szimbolikus összeöntéssel a nemzeti összetartozás, szolidaritás jelképe is.

TOVÁBB ÉLÉNKÜLŐ SZÍNHÁZI KÍNÁLAT

A járványhelyzet a kőszínházakat is érintette. Az évadértékelőn Seregi Zoltán, a Békéscsabai Jókai Színház igazgatója elmondta, bár a második és a harmadik hullám idején a nézők nem mehettek be a színházba, ők dolgozhattak. Minden előadást „lepróbták”, és a bemutatóig vittek. Május elején – az országban elsőként – már bemutatót tartottak. A Trianon című rockoperát eredetileg január 21-én, a Magyar Kultúra Napján láthatta volna először a nagyközönség, ám a pandémia miatt végül június 4-én, a békeszerződés aláírásának évfordulóján mutatták be.

A Gyulai Várszínház számára kifejezetten jól sikerült az idei nyári évad. Elek Tibor igazgató elmondta, a Várszínház történetének leggazdagabb, legsokszínűbb, legértelmesebb, a nézőszámot, a jegyárbevételt és a szakmai érdeklődést tekintve legsikeresebb évadát tudhatja maga mögött. Június 25-től augusztus 19-ig ötvenöt nap alatt csaknem hatvan programot valósítottak meg. A fesztivál alatt a legkülönbözőbb műfajban, a legkülönbözőbb érdeklődési körű és korosztályú nézőknek biztosítottak minőségi művészeti élményeket.

Szintén nagyon sikeres volt a Szarvasi Vízi Színház is. Ebben a szezonban 51 előadást tartott a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft. Szarvason – ennek közel fele ingyenes volt – és több mint 30 ezer nézőt fogadtak. A színpadon összesen 17 teátrumi tagszínház mutatkozott be, figyelve a műfaji sokszínűségeire.

ÖSSZMEGYEI PROGRAMOK

A megye sokszínűségét, egyben egységét több rendezvény, összmegyei program is kifejezte. A megyei önkormányzat immáron hatodik alkalommal rendezte meg a megyenapot szeptember elején Békéscsaba főterén. Zalai Mihály, a megyei közgyűlés elnöke úgy fogalmazott, a koronavírus-járvány miatt most nem a maga teljességében tartották meg a programot, hiszen a színpadot és a koncerteket elhagyták azért, hogy bárki részt vehessen az eseményen, illetve, hogy a létszámot se korlátozzák. Hozzátette, hogy ettől függetlenül megjelent így is mindaz, ami miatt életre hívták a programot.

Szintén szeptemberben, ugyancsak Békéscsaba főterén a megye kilenc járásából ötvenöt település mutatta be a Startmunka Mintaprogram keretében előállított értékeit az immáron nyolcadik alkalommal megrendezett közfoglalkoztatási kiállításon. Takács Árpád, a Békés Megyei Kormányhivatalt vezető kormány megbízott elmondta, az eseményen tisztelegtek azon települések előtt, ahol az emberek a saját kezükbe vették a sorsukat, alkalmazkodtak, és szorgalmas munkájuk nyomán új élet sarjadt. – Tisztelegni érkeztünk olyan emberek közé, akik megértették az idők szavát, és ha kellett összeszorított fogakkal, de felemelt fejjel tették a dolgukat, élük a jelent és építik a jövőt. Jelentem, a magyar vidék él és élni akar – húzta alá. A kormány megbízott kiemelte az összetartozás és a közösségépítés erejét, aminek szintén ünnepe volt a kiállítás.

JÓTÉKONYSÁG, TISZTELGÉS, FUTÁS

A járványhelyzet alapvetően határozta és határozza meg jelenleg is mindennapjainkat. Október közepén négyszázötven nevező részvételével első alkalommal rendezte meg a „Fuss és Segíts” elnevezésű jótékonsági futóversenyt a Békés Megyei Kormányhivatal és a Gál Ferenc Egyetem Békéscsabán. A kezdeményezéssel köszönetet mondtak a Békés Megyei Központi Kórház dolgozóinak

Rajtol a jótékonyági futóverseny

a koronavírus elleni küzdelemben való helytállásért, és a rendezvény bevételeit az intézmény alapítványának ajánlották fel.

Takács Árpád kormány megbízott kiemelte, óriási összefogás alakult ki a megyében a járvány alatt úgy, hogy soha nem látott logisztikai, orvosi, egészségügyi, önkormányzati és szociális tevékenységet kellett elvégezni.

– Úgy gondoltuk, hogy erre fel

kell hívni a figyelmet a negyedik hullámban. A rendezvény üzenet is volt, hogy nem fogjuk feladni, a jövőben is küzdeni fogunk, és az összefogás mintáját tovább fogjuk vinni – hangsúlyozta.

Kozma Gábor, a Gál Ferenc Egyetem rektora elmondta, a futás több szempontból is fontos.

– Fontos a betegséget legyőző egészség megtartása miatt, és fontos a segíteni akarás és a tisztelet miatt is – hangsúlyozta. Takács Árpádhoz hasonlóan rámutatott, a sportolók a helytállásukkal tisztelegtek a kórház dolgozóinak erőfeszítése előtt, az indulók ereje összeadódott, és ráirányította a figyelmet az egészségügyben dolgozók munkájára.

Sík Sándor

KARÁCSONYI ÁLOM

Magyar karácsony fekete-fakója
És minden, ami mostani, múltjon,
Száz pici gyertya gyújtatlan gyúljon,
Csillagos álom pelyhes takarója.
Álom, álom karácsonyi álom! –

Álom, álom... Betlehemben
Kicsike Jézus megszületett.
Szép Szűz Mária, egek ékessége,
Mi bűnös lelkünk egy édessége
Csókkal hajol a jászolka tövébe,
Kicsi Jézuskára rájanevet.
Édes kicsi Jézus, mindenlátó Jézus,
Ügyefogyott népre, ránk mosolyog
Csilló levegő-égben, boldog fényességben
Nekünk dalolnak angyali karok.

„Dicsőség, dicsőség mennyben az Istennek,
Békesség, békesség földön az embernek!”

Álom, álom... Kegyes kicsi Jézus,
Panaszkodjunk-e teneked?
Okos kicsi Jézus, igazlító Jézus,
Hiszen te jól tudsz mindeneket!
S te, fényes szép angyalsereg,
A békességet is ismered!

A békesség – te jól tudod, – meleg cipő:
 És édesanyja a bánási búza.
 A békesség a nagy hegyek nyugalma:
 És homlokukat a Tatra koszorúzza.

A békesség egy csendes kicsi napsugár talán,
 Amely a mély komoly vizek tükrén remeg:
 De máshol még nem látják szegény magyar szemek,
 Csak Pozsony ős Dunáján és Szent Anna taván,
 A békesség a kassai harangszó,
 S a székely falukon a pásztorok miséje
 Kétszerte szent!...
 Dicsőség a magasban... Kicsi Jézus,
 Tedd, hogy legyen békesség idelent!

Dicsőség, dicsőség a magasságoknak,
 Békesség a földön, békesség, békesség
 Szegény magyaroknak.

ELHUNYT LELKIPÁSZTOROK

LENGYEL ANTAL plébános életének 78., papságának 36. évében február 17-én visszaadta lelkét Teremtőjének. A rábaszentmihályi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Lengyel atya 1943. február 22-én, Budapesten született. *Tanulmányok:* 1980–1985 Szeged. *Papszentelés:* 1985. június 15. Szeged. *Káplán:* 1985–1986 Zákányszék. *Plébános:* 1987 Öttömös; 1987–1995 Pitvaros, filia: Csanádalberti; 1995–2002 Elek, oldallagos: Kétegyháza; 2002–2012 Tiszasziget, oldallagos: Kübekháza és Újszentiván, 2012-től Körösladány, oldallagos: 2012–2020 Szeghalom és filiák: Bucsa, Kertéssziget és Füzesgyarmat.

SOÓS JÁNOS ELEMÉR plébános életének 73., papságának 47. évében április 5-én elhunyt. János atyáért április 14-én a forráskúti plébániatemplomban ajánlották fel a koncelebrációs gyázmisét, majd a helyi temetőben helyezték örök nyugalomra

Soós János 1949. március 4-én született Kiskunhalason, tanulmányait Szegeden és Budapesten végezte. 1974-ben szentelték pappá Vácott. Káplánként Vácott, Budapest-Rákoscsabán, Lajosmizsén, Szeged-Kiskundorozsmán és Kiskunfélegyházán szolgált. 1983-tól egészen haláláig Forráskúton volt plébános.

DR. ADAMCZYK BOGDÁN minorita szerzetes, a szeged-felsővárosi Szent Miklós Plébánia plébánosa és rendházfőnök életének 55., szerzetesi életének 34., papságának 28. évében április 9-én elhunyt. Az elhunyt plébánosért a gyászmisét április 19-én ajánlották fel a szegedi Szent Miklós- templomban; temetése április 21-én volt a miskolci Nagyboldogasszony minorita templom szerzetesi kriptájában.

A magyar minoritákról jelentős kutatómunkát végző, számos könyvet megjelentető plébánosnak 2013-ban Miskolc városa Pro Urbe-díjat, 2016-ban pedig a Magyar Minorita Rendtartomány Kelemen Didák-díjat adományozott. 2020. július elsejétől szolgált Szegeden.

HOLLÓ ISTVÁN pápai prelátus, püspöki tanácsos, nyugalmazott plébános életének 97., papságának 74. évében május 16-án elhunyt. Gyászmiséje május 27-én a dómban, temetése pedig ezt követően a szegedi Belvárosi Temetőben volt.

Holló István 1924. június 13-án született Budapesten. Teológiai tanulmányait Szegeden végezte. 1947. június 22-én a székesegyházban szentelték pap-pá. Káplánként Battonyán, Mezőhegyesen, Makó-Újvároson, Balástyán, Szeged-Belvárosban és Szeged-Rókuson szolgált. Püspöki tanácsos lett 1968-ban, kíségitő lelkészként 4 évig volt Újszegeden. Káplánként és társplébánosként Szeged-Móraváros szolgált; 2000-ben pápai prelátus lett. 2003-ban nyugalományba vonult, de kíségitő lelkészként Rókuson és Petőfitelepen továbbra is segítette a plébánia munkáját. Életének utolsó éveit a Bálint Sándor Szeretetotthonban töltötte.

SZEGED-CSANÁDI EGYHÁZMEGYEI KRÓNIKA, 2021

2020. december 2. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynökség munkatársai minden hétköznapi délután csendes imát tartottak a kórházban fekvő betegekért, hozzátartozóikért és az egészségügyben dolgozókért a domban.

December 3. • Átfogó környezetvédelmi program keretében 32 telephelyen, mintegy ezer fát ültetett a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálat. A szervezet fásítási akciója kapcsolódott a fenntartó, Szeged-Csanádi Egyházmegye zöld egyházmegye programjához.

December 4. • Gyűjtést kezdeményezett a Katolikus Ház közössége azoknak az egészségügyi dolgozóknak, akik Szegeden koronavírusal fertőzött betegeket gondoztak. December 4-ig 15 fertőtleníthető telefont, 160 pár zoknit, 6 pár papucsot, 25 pulzoximétert, 6 vérnyomásmérőt és 10 érintésmentes hőmérőt juttattak el az SZTE járványügyi ellátó központjába.

• A kialakult járványügyi helyzet miatt csak a Szegedi Dóm Látogatóközpont közösségi oldalán volt látható a *Nem lehet csoda nélkül élni* című Betlehem-készítő pályázat 61 alkotása. A vírus elmúltával azonban az intézmény kiállítóterében is megtekinthető volt a tárlat anyaga.

December 6. • A Belvárosi Plébánia hagyományos, világhálós adventi naptárának üzenetei december 6–23-ig voltak olvashatóak a *fogadalmitemplom.hu/advent* oldalon. A *Jelképes advent* című naptár a fennállásának 90. születésnapját ünneplő dóm díszítőfestésének gazdag jelképrendszerét vette górcső alá.

• A Belvárosi Plébánia és a Katolikus Ház közössége 6. alkalommal rendezte az adventi ablaknyitást. A Katolikus Ház Dugonics térre néző ablakaiba naponta egy-egy új képes üzenet, mottó került az

adventi készülődés jegyében. Az *Adni* címet viselő rendhagyó naptárban az adott napi evangéliumi szakasz egy-egy szava volt olvasható.

• A szeged-felsővárosi Szent Miklós Plébánia Szent Miklós ünnepéhez kapcsolódóan ünnepelte búcsúját. Az ünnepi szentmise a rózsafüzért, majd a vesperást követően kezdődött, melyet Gruber László szentesi plébános celebrált.

December 7. • A *Magyar Betlehem 2020* című tárlattal bővült a Szegedi Dóm Látogatóközpont virtuális tere. A pandémia miatt csak online kiállítóterben láthatta a közönség a Kossuth-, Munkácsy- és Nívódíjas magyar képző- és iparművészek alkotásait. A „betlehemi-csodát” – többek között – Sonkodi Rita festőművész, Szabó András festő- és grafikusművész, Klígl Sándor szobrászművész valamint Szekeres Erzsébet képző- és textilművész alkotásain keresztül élhették át az érdeklődők.

December 15. • A székesegyház szentélyében december 15–23. között minden este öt órától felelevenedett a *Szállást keres a Szent Család* imanyolcad hagyománya.

December 17. • Szent Dömötör Kórházlelkésszi Szolgálat zenés ajándékkal járult hozzá a szegedi klinikai dolgozók és a betegek karácsonyi ünnepéhez. A szolgálat munkatársainak felkérésére a Petri Gábor Klinikai Tömb aulájában az AranyEzüst Quartett karácsonyi szerenádját hallgathatták meg az érdeklődők. A Szegedi Szimfonikus Zenekar művészeinek előadásában ismert karácsonyi dalok csendültek fel.

December 18. • Háromezeröt száz maszkot adományozott a Nemzeti Adó- és Vámhivatal a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitásznak. A védőeszközökből többek között a Bálint Sándor Egyházmegyei Szeretetszolgálat intézményei,

Röszke továbbá Szeged városrészeinek karitászcsoportjai kaptak. A kunágotai önkéntesek iskolásoknak, a vásárhelyiek pedig támogatott családok gyerekeinek juttatták el a védőfelszereléseket.

December 20. • A 18 órakor kezdődő szentmisére érkezett meg a *Betlehemi láng*, melyet egy cserkészcsapat tagjai vittek a székesegyházba. A Kondé Lajos pasztorális helynök által celebrált szentmise keretében erről gyűjtották meg az adventi koszorú 4. gyertyáját.

December 21. • *Egy szívvel közösen* mottóval hirdetett adventi akciót a szegedi Szent Gellért Szeminárium közössége. A papnövendékek a Szeged-Csanádi Egyházmegye száz nehéz sorsú gyermekének karácsonyát szépítették meg.

December 24. • A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató idén is megajándékozta a nevelőszülőknél és lakásotthonokban élő fiatalokat. Ezúttal 36 adományozó szervezet (minisztériumok, háttérintézmények) és számos magánszemély jóvoltából kaphattak személyre szóló ajándékokat a gyerekek.

December 31. • Szent Szilveszter ünnepén Kiss-Rigó László püspök celebrált ünnepi hálaadó szentmisét a domban. A szentmisét követően tartotta hálaadó ünnepségét Kondé Lajos plébános vezetésével a Belvárosi Plébánia közössége.

2021. január 1. • Az új esztendő első napján a békéscsabai Páduai Szent Antal társszékesegyházban celebrált ünnepi szentmisét Kiss-Rigó László püspök.

• Megkezdődött a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karának átfogó infrastrukturális fejlesztése. A pályázati forrásból elnyert fejlesztés során összesen 153 304 254 forint értékben újul meg a szarvasi campus, az Innovációs és Technológiai Minisztérium jóvoltából.

Január 4. • Az ismert énekes, Pápai Joci lelkesítette azokat a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató gondoskodásában lévő lakásotthonok fiataljait, akik részt vettek a *Digitális Jólét Program* online kvíz versenyén a téli szünetben. A vetélkedő célja az volt, hogy felhívja a lakásotthonokban élő gyermekek

figyelmét a digitalizáció nyújtotta lehetőségekre, valamint az abban rejlő kockázatokra, illetve hogy segítséget nyújtson a tudatos és értékteremtő internethasználatban. A seregszemle győztese a bácsalmási fiatalok csapata lett.

Január 5–6. • A pandémia miatt huszonhat év után először nem tartották meg a hazai kulturális élet kiemelkedő eseményévé lett esztergomi Becket Szent Tamás ünnepséget és a rákövetkező nap hagyományos szegedi vízkereszti koncertet.

Január 9. • A magyar történelem egyik legnagyobb hadikatasztrófája, a doni áttörés 77. évfordulója alkalmából a 2. magyar hadsereg százezer elhunyt katonájáért és a háborúk áldozataiért mutatott be szentmisét Kiss-Rigó László püspök, majd azt követően ökumenikus megemlékezést tartottak a jezsuiták Szent József-tempomában.

• A Pasztorális Helynökség CsaládKözPontjának munkatársai is részt vettek az Országos Családreferens Találkozón, melyre a járványügyi helyzet miatt az online térben került sor. A találkozón az egyházmegyei családpasztorációs vezetői beszámoltak az elmúlt év eseményeiről, tapasztalatairól majd ismertették új évi céljaikat.

Január 12. • Megújult a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató honlapja, melyet az áttekinthetőség, felhasználóbarát menürendszer és hangulatos arculat jellemez.

Január 19. • Az idén a keresztény egyházak az Ökumenikus Imahetet az egységért január 17–24. között rendezték, melynek alap gondolata: „*Maradjatok meg szeretetemben és sok gyümölcsöt teremtek*” (Jn 15,5-9). Az imahét keretében a szegedi székesegyházban Fekete Károly református püspök, Kondor Péter evangélikus püspök, Kiss-Rigó László római katolikus püspök, valamint a szegedi keresztény közösségek felelős lelkipásztorai és híveinek képviselőinek részvételével tartottak ökumenikus istentiszteletet.

Január 20. • A püspöki kápolnában Kiss-Rigó László szeged-csanádi püspök szentmise keretében megáldotta a Balassi Bálint-emlékkardokat, mely irodalmi kitüntetésekkel 1997 óta méltatja a Ba-

lassi Kuratórium a magyar líra élvonalába tartozó költőket, valamint a magyar költészetet fordító, külföldi irodalmárokat.

Január 24. • Online konferenciát rendezett a Kárpát-medence hazai- és külhoni közösségével a tárjánvárosi Szent Gellért Plébánia. Az Isteni Ige vasárnapján azokkal a római, pécsi, debreceni, pozsonyi, komáromi, gyulafehérvári, kolozsvári, valamint szabadkai csoportokkal vették fel a kapcsolatot, melyek 2016 és 2020 között részt vettek az Ó- és az Újszövetségi Biblia felolvasásában.

Január 27. • Először szervezett közös véradást az állami gondoskodásban élő gyermekeket támogató ÁGOTA Alapítvány és az Országos Vérellátó Szolgálat. A Csongor téri Közösségi Házban rendezett véradás a szervezet önkéntesei és a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató munkatársai vettek részt.

Február 1. • Újra indult a Katolikus Ház közösségének gyűjtési akciója, mellyel azoknak az egészségügyi dolgozóknak segítettek, akik Szegeden koronavírus-fertőzött betegeket gondoztak.

Február 2. • Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén Kiss-Rigó László püspök szentmisét celebrált a székesegyházban, melyen részt vettek a Szeged-Csanádi Egyházmegye területén dolgozó szerzetesközösségek, világi intézmények valamint az apostoli élet társaságának tagjai.

• Elindult az Újszegedi Jegyes Esték 10 alkalomból álló, házasságra felkészítő képzése, melynek alkalmait az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánián tartották heti rendszerességgel.

Február 3. • Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, cégek és magánszemélyek jóvoltából ezer laptopot és asztali számítógépet kaptak a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató munkatársai. Az informatikai eszközöket azok a szakemberek vehették át, akik a Szeged-Csanádi Egyházmegye intézményeiben és a nevelőszülői hálózatában élő gondozottak online oktatását segítették.

• Speciális szakmai személyiségfejlesztő tréning, úgynevezett szupervízió vett részt a Szeged-Csanádi Egyházmegye 20 katekétája. Az online foglalkozás célja a katekéták szakmai kompeten-

ciájának fejlesztése, mentális védelme valamint a problémákra való rálátás külső szemszögből történő vizsgálata volt. A foglalkozást, melyen aktuális eseteket elemeztek, Szászi Balázs szupervízor vezette.

Február 5. • Negyedik alkalommal szervezett közös konferenciát a Gál Ferenc Egyetem és Gyula Város Önkormányzata a Gyulai Felsőoktatás Napja című rendezvénysorozat keretében. A *Világnak szóló tudomány* elnevezésű eseményt a koronavírus-járvány miatt rendhagyó módon az online térben rendezték meg.

Február 7–14. • Megkezdődött a Pasztorális Helynökség CsaládKözPontja által szervezett népszerű programsorozat, a *Házasság hete*, melynek 13. alkalommal adott otthont Szeged. A rendezvénysorozat idei mottója: „*Ezerszer is igen!*” volt. Az eseményeket többségében online követhették figyelemmel az érdeklődők. Az ünnepi nyitó szentmisén a szentbeszédet Kondé Lajos pasztorális helynök mondta, melyet követően szerelmes kalandtúrára várták a házaspárokat.

Február 9. • *Párgyakorlatok – Spiritualitás a házasságban* címmel tartott online előadást Szászi Balázs és Anikó, családterapeuta házaspár valamint Schröffel Krisztián és Gabriella a Házasság hete keretében.

Február 10. • A lourdes-i Mária-jelenések évfordulójához közeledve a Belvárosi Plébánia közössége lourdes-i kilencedet végzett, melyre Szűz Mária tisztelőit várták. Az imaalkalmak február 18-ig a dóm szentségi-kápolnájában voltak.

• Pályázatot hirdetett Vízkelety Hallgatói Ösztöndíjra a Gál Ferenc Egyetem a kiemelkedő teljesítményt nyújtó, hivatásukra elkötelezetten készülő hallgatók részére. Az ösztöndíjat az intézmény négy karáról egy-egy hallgató nyerhette el.

• *Közös értékrendszer – közös életvezetés* címmel tartott online előadást Papp Miklós, moráleteológus, görögkatolikus pap a Házasság hetéhez kapcsolódva.

Február 11. • A *Betegek Világnapja* alkalmából mutatott be szentmisét Fazakas Attila kórházlelkes az algyői Szent Anna-templomban. Az imá-

kat a betegekért és a betegek körül szolgálatot teljesítő orvosokért, ápolókért, önkéntes segítőkért valamint a családtagokért ajánlották fel.

- Megjelent a Toronyirány magazin 2021/1. száma. A kiadványban – többek között – tudósításokat talált az olvasó az ökumenikus imahétről, a kardszentelő Balassi-miséről, a Hangos Biblia közösségének nemzetközi online tanácskozásáról, valamint a gyulai Boldog Apor Vilmos Katolikus Óvodában folyó oktató-nevelő munkáról.

- *A hűség példaképe* címmel vetélkedőt hirdetett a Szeged-Csanádi Egyházmegye Kateketikai Irodája. A seregszemle célja Isten szolgája Bálint Sándor hitvalló életének megismertetése, valamint szellemi örökségének folytatása volt. A versenyre az általános iskola 5–8. és a gimnázium 9–12. évfolyamos diákjainak jelentkezését várták.

Február 12. • A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitászhívást tett közzé, kérve a segítőkész híveket, ajánlják fel személyi jövedelemadójuk 1%-át a Karitást Támogató Alapítványnak.

Február 14. • Kürti László költő kapta az idén a Balassi Bálint-émlékkardot, melyet hagyományosan Bálint napjához kapcsolódóan adnak át. A Szegedi Dóm Látogatóközpontban rendezett ünnepségen a díjat Kiss-Rigó László püspök nyújtotta át a kitüntetettnek. A másik díjazott, Ross Gillett ausztrál költő, műfordító a járvány miatt nem utazhatott Magyarországra, így ő a jubileumi emlékkardot egy későbbi időpontban vehette át.

- Online ökumenikus záró istentisztelettel fejeződött be a *Házasság hete* szegedi rendezvénysorozata. Igét hirdetett Thorday Attila római katolikus plébános, a liturgus Kereskényiné Nemes Livia református lelkész volt. A zenei szolgálatot a Házasság Hete Ökumenikus Kórusa adta, míg szervező a Szeged-Honvéd téri Református Egyházközség volt.

Február 15. • Meghirdette hagyományos, önkéntes programját, a *Tesz-Vesz Tavaszt* a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája. A cél az volt, hogy a jelentkezők a Szeged-Csanádi Egyházmegye 990. évfordulója, valamint a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus 2020 alkal-

mából 2020 fát ültessenek az egyházmegye területén. Az emlékfá ültetési alkalomra olyan plébániai közösségek, hittan csoportok, iskolák, családok, közösségek jelentkezését várták, melyek fontosnak tartották a tiszta, zöld és étellel teli környezetet.

Február 17. • Hamvazószerdától új kezdeményezéssel szólították meg a plébániaközösség tagjait a Belvárosi Plébánia munkatársai. A *Nagybőjti pársorosok* elnevezésű, elektronikus felületeken megjelenő tartalom napról-napra új, a napi evangéliumhoz kapcsolódó idézetet, képet és rövid elmélkedést jelentített meg.

- *Nagybőjti Füzet* címmel napi elmélkedéseket tartalmazó kiadványt jelentetett meg a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája. A zsebkönyv alakú füzetben az olvasó a nagybőjti szentidő minden napjára talált lelki útvalót, melyet lelkipásztorok, katekéták, családok és keresztény fiatalok írtak. A kiadvány az idén 14. alkalommal jelent meg, ezer nyomtatott példányban.

Február 18. • A Góbi Rita Társulat online előadásában láthatta a közönség az *Érintés dicsérete* című darabot, melyet a színtársulat a Szegedi Dóm Látogatóközpontban forgatott. Az irodalmi-, zenei- és táncos elemekre épülő előadás célja az volt, hogy a járványhelyzet idején hangsúlyozza az érintés: az ölelés, a simogatás, a kézfogás vagy éppen a vállveregetés fontosságát.

- A Ferenc pápa által meghirdetett Szent József évhez kapcsolódva a Szeged-felsővárosi Szent Miklós Plébánia rajzpályázatot hirdetett szegedi óvodásoknak, továbbá alsó- és felső tagozatos hittanos gyermekeknek. A pályázat témája: Szent József, Mária jegyese; Jézus nevelőapja; a munka méltósága és a család; szerető gyengéd apa, aki Isten akaratára szerint él.

Február 19. • A nagybőjti időszakban, péntekenként a székesegyházban közös imádsággal járták a keresztutat a közösség tagjai.

Február 20. • Online tavaszi lelkigyakorlatot szervezett a Szeged-Csanádi Egyházmegye Kateketikai Irodája. Az eseményen, melyet Gyulay Endre nyugalmazott püspök vezetett, 70 katekéta vett részt.

Február 21. • Nagy sikerrel zárult a Szent Gellért Plébánia online farsangi jelmezzserege. A felhívására 15 fotó érkezett, melyre több százan szavaztak. A győzelmet Péter Veronika sellő jelmezével szerezte meg, míg második helyen Vígh Balázs végzett, aki maszkos csontváznak öltözött.

Február 26–27. • Intenzív tréninget tartottak kárpát-medencei magyar pedagógusoknak. A Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete az EMET-tel konzorciumban 2019 óta valósítja meg a *Járd végig!* programot, melynek keretében a magyarság határokon túli kapcsolatainak erősítését célozva két év alatt ezernél több külföldi magyar pedagógust fogadtak. Ezúttal hetvenötven vettek részt a 15 órás online tréningen az anyanyelvi nevelés, a magyarságismeret és a hátrányos helyzetű gyermekek témakörökben szervezett műhelyfoglalkozásokon. A tréninget a Gál Ferenc Egyetem vezető oktatói tartották.

Február 28. • Ezen napon minden magyarországi katolikus templomban a szentmisék perselyadományait az egyházi fenntartású köznevelési intézmények, katolikus iskolák támogatására, fejlesztésére gyűjtötték.

- Három egymást követő vasárnap, a 18 órai szentmise keretében tartotta nagybőjti lelkigyakorlatát a Belvárosi Plébánia közössége. A triduum első alkalmán a szentbeszédet Pálfi Zoltán, a makói Szent István Király-templom plébánosa mondta. A szentbeszéd témája: *Ki mehet a hegyre? Ki marad a völgyben?* volt.

- Története eddigi legnagyobb pályázati fejlesztését zárta a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató. Az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló projekt keretében mintegy 450 millió forintból fejlesztette az intézmény módszertani eszköztárát.

Március 1. • Megkezdtek a faültetést azok az önkéntesek, akik az egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája által hirdetett *Tesz-Vesz Tavasz* elnevezésű akcióra regisztráltak. A 78 településről – többek között Szegedről, Békéscsabáról, Orosházáról – jelentkező családok, hittanos csoportok, diákok és plébániai közösségek a Szeged-Csanádi Egyházmegye 990. évfordulója, valamint a Nemzetközi

Eucharisztikus Kongresszus 2020 alkalmából összesen 2020 fát ültetnek.

Március 3. • *Digitális oktatás – digitális nevelés. Pedagógusok a digitális gyermekvilágban* címmel rendezte közös online konferenciáját az Óvó- és Tanítóképzők Egyesülete (ÓTE) és a Gál Ferenc Egyetem. Az előadásokat az Eszterházy Károly Egyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, az ELTE, valamint a GFE és szarvasi Gyakorlóintézménye, a velük együttműködő Vodafone Magyarország digitális pedagógiai műhelyeinek vezetői tartották.

Március 6. • Katekéták tavaszi online továbbképzését tartotta a Szeged-Csanádi Egyházmegye Kateketika Irodája. A virtuális térben zajló alkalmat Binderné Berkecz Mária családterapeuta, mediátor vezette. Téma: A szülőkkel való kapcsolattartás. A nehezen kezelhető gyerekek.

Március 7. • Ezen a napon kezdődött, és egy héten át tartott a hagyományos nagybőjti élelmiszergyűjtés. Az országos akció során a hívek a templomokban az erre kijelölt helyen helyezhették el felajánlásait. A gyűjtés eredményeként a rászoruló családok ezreit segíthették segélycsomagokkal a Katolikus Karitásznak önkéntesei.

- A Belvárosi Plébánia triduumának második alkalmán Salamon László mindszenti plébános mondott szentbeszédet, melynek témája: *Miképpen gyarapodhat folyamatosan a hitünk a bűn ellenére?* volt.

Március 8. • Kiss-Rigó László püspök rendelkezése alapján életbe léptek a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos szigorítások egyházmegyéinkben. Bár templomaink egész nap nyitva tartottak, lehetőséget adva a híveknek a személyes imádságra, a nyilvános szentmisék, liturgiák szüneteltek. A plébánosok minden nap szentmisét mutattak be a járvány áldozataiért, a járványban szenvedőkért és a gyógyításfeladatát ellátókért. A temetési gyászmiséket későbbi időpontra halasztották.

- Online nagybőjti találkozásokat szervezett a GFE az egyetemi polgárok számára. A hamvazószerdával indult nagybőjti időben a valós idejű online találkozás házigazdája Kiss Imre szarvasi

plébános, a GFE Teológiai Karának főiskolai tanára volt

Március 10. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája által szervezett *Tesz-Vesz Tavasz* című programra jelentkező önkéntesek ezen a napon kapták meg az igényelt a facsemetéket. Ezt követen elsőként ültettek fát Battonyán, Mórachalmon, Makón és Orosházán. Számos településen emléktáblát helyeztek el a facsemeték mellett, melyek az egyházmegye alapításának 990. éves évfordulójára és a NEK2020-ra emlékeztetik az arra járókat.

Március 12. • *Jegyes Hétvége* címmel házasságra készülő pároknak hirdetett intenzív felkészülési napokat Thorday Attila újszegedi plébános. Az április 9–11-ig tartó eseménynek a szentmihályi MórícZ Zsigmond Művelődési Ház adott otthont. A programot Attila atya a Házasság Hétvége katolikus lelkeségi mozgalomhoz tartozó két házaspárral együtt szervezte.

Március 16. • A Vidékfejlesztési program keretében megvalósuló, sikeres pályázatnak köszönhetően megkezdődött a klárafalvai Szent Kereszt-templom felújítása. A Szeged-Csanádi Egyházmegye és a plébánia közösen biztosította a szükséges 15 százalékos önerőt, a teljes beruházás mintegy 65 millió forint lesz. A munkálatok során – többek között – külső homlokzat szigetelése, burkolatcsere, a padfűtés és az elektromos hálózat korszerűsítése valósul meg.

Március 17. • Fontos állomásához érkezett Isten szolgálja Bálint Sándor boldoggá avatásának ügye. Kiss-Rigó László püspök megbízásából Németh Norbert, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia római ágense a „legszögédibb szögédi” néprajzkutató boldoggá avatási eljárásra összeállított *Positio* huszonegy példányát adta át Rómában, a Szentek Ügyeinek Kongregációjának.

Március 21. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye művészeti partnere, a Filharmónia Magyarország szervezésében láthatta a zenekedvelő közönség a *Kis kezek – nagy mesterek* című online hangversenyt. A Szegedi Nemzeti Színházról közvetített virtuális koncerten többek között fellépett Cseh Julianna, Haluska Lara és Molnár Fanni Regina.

Műsoron Händel, Vivaldi valamint Benedekfi István és Benedekfi Zoltán művei szerepeltek.

• A pandémia miatt online közvetítették a szentmisét vasárnaponként 18 órától, a székesegyházból. Ugyancsak a virtuális térben követhette a Belvárosi Plébánia közössége a péntekikeresztutakat is.

Március 23. • Online térben zajlott a CsaládEgyetem *Az önbecsülés és a küzdőképesség megalapozása* című programja, melynek előadója Kádár Annamária pszichológus volt.

• Úgynevezett zoomos webinariumot szervezett a Katechetikai Iroda, melyen Serfőző Levente oktatási helynök valamint Kovács Zoltán és Pálfi Zoltán atyák, illetve Tapodi Krisztián papnövendék előadását hallgathatták meg az érdeklődők. Az interaktív előadásba, amelynek témája az *Álmodni és újra tervezni a plébánián* volt, mintegy százán kapcsolódtak be.

Március 24. • Folytatódott a szegedi Szent Rókus-templom belső felújítása. A kereszthajó két oltárát, a Szent István- és a Szent család-oltárt már visszahelyezték eredeti helyére, ezekben a napokban a padlózat és a tölgyfa padsorok korszerűsítésén dolgozott a kivitelező. A felújítási munkálatok összköltsége mintegy ötvenmillió forint, mely a közösség tagjainak adományából gyűlt össze 30 év alatt.

Március 25. • A közösséget érintett felelősségtől vezérelve a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megerősítette a március 5-ei járványügyi rendelkezésében foglaltakat, melyek a húsvéti ünnepek idején is érvényesek voltak. Ezek értelmében a templomokban a nyilvános szentmisék, liturgiák továbbra is szüneteltek. A templomok azonban egész nap nyitva tartottak, lehetőséget adva a híveknek a személyes imádságra.

• Mintegy 100 tonna élelmiszer gyűlt össze a Katolikus Karitás március 7–14. között hirdetett, *Tartós szeretet* elnevezésű adománygyűjtő akciója során, melyből több mint 12 ezer csomagot állítottak össze a szervezet önkéntesei.

Március 26. • Kihirdette a Szent József-emlékév alkalmából rendezett rajzpályázat eredményét a felsővárosi Szent Miklós Plébánia. A felhívásra

összesen 93 szegedi óvadás, alsó- valamint felső tagozatos hittanos gyermek jelentkezett. A legkisebbek között Horváth Diána és Könyves Sára bizonyult a legjobbnak, az alsó tagozatosok között Gál Szilvia lett a győztes, míg a felső tagozatosok között Nagy Fruzsina végzett az élen.

- A húsvét családi körben történő, méltó megünneplésére készült az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia közössége. Akik ugyanis a járványügyi helyzet miatt otthonaikban, a ház népével együtt ünnepelték hitük misztériumát, a plébánia világhálós oldalán található liturgiai szövegekből és az ott található videóból kaphattak lelki feltöltődést.

Március 26. • Püspöki szentmise keretében Farkas Tibor V. éves papnövendéket áldozópapságra jelölték. Diakonusszentelése április 24-én, a kalocsai Főszékesegyházban történt.

Március 28. • *„Tiéd már a szabadság, az Élet teljessége”* – állt az áldás szövegében, melyet a Szent Dömötör Kórházlelkészi Szolgálat készített az egészségügyi dolgozóknak és a kórházban fekvő betegeknek. A nagyhéten a szolgálat munkatársai több ezer ajándékkártyát juttattak el az egyházmegye kórházaiba. Az ezeken olvasható áldás a húsvét üzenetét közvetítette a betegeknek és az értük küzdő, őket gyógyító és ápoló dolgozóknak.

- Kiss-Rigó László püspök celebrálta a virágvasárnapi ünnepi szentmisét a székesegyházban. A szentmise online közvetítés által elérhető volt az egyházmegye világhálós oldalán mindazok számára, aki szeretne volna bekapcsolódni a liturgiába.

Március 29. • A kialakult járványügyi helyzetben a Szeged-Csanádi Egyházmegye számos felelős lelkipásztorra továbbra is online miseközvetítéssel segítette közösségének tagjait, hogy otthonaikban, családi környezetükben kapcsolódhassanak be az Eucharisztia ünneplésébe.

Április 1. • A kialakult járványügyi helyzet miatt a nagycsütörtöki olajszentelési szentmise elmaradt a dőmban.

- Csatlakozott a Magyar Parasport Napjához a Szeged-Csanádi Egyházmegye által támogatott GEMMA Központ. A fogyatékossgal élő fiatalok iskolájának három csoportja vett részt az

egyhetes programsorozaton, melynek célja az érzékenyítés, valamint más fogyatékossgai típus megismerésére és megértésére volt. A gyerekek bocciában, kerekesszékes ügyességi versenyekben, puzzle kirakóban vetélkedtek.

Április 2. • Az egyházmegye világhálós oldalán minden este online közvetítették a szentmisét a székesegyházból. Virágvasárnap, a Szent Három Napon és húsvét vasárnapon a közvetítések kiugróan magas online látogatói számot mutattak.

- Különleges nagybőjti online fotókiállítás készült a móravárosi Szent Kereszt Plébánia irattárában található emlékekből. A virtuális tárlaton a templom szent sírját ábrázoló képek 1954-től napjainkig mutatták be a feldíszített sírhelyeket, melyek előtt a közösség tagjai Krisztus szenvedéséről és haláláról, valamint a feltámadás örömeiről elmélkedhettek.

- Nagypénteken a Szent Gellért Szeminárium növendékei és előjárói Balástyán imádkozták el az Úr passióját. A keresztutat Veréb László spirituális vezette, míg az egyes állomások elmélkedéseit Gáll Szabolcs és Kisjuhász Tibor papnövendékek olvasták fel.

- *A remény keresztútját* járták a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató lakásonthonaiban élő gyermekek. A járványhelyzet miatt a digitális térben tárult fel előttük a húsvét misztériuma. A csoportvezetők videókon, fotókon mutatták be a fiataloknak a keresztutat, és azt a hitet erősítették bennük, hogy ők is szerethetők, és az isteni szereteten keresztül ezt át is érezhetik.

Április 4. • Húsvét vasárnapján, a székesegyházban 10 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta. A szentmise online közvetítés által elérhető volt.

Április 5. • Szeged-Csanádi Egyházmegye papja, Soós János Elemér plébános életének 73., papságának 47. évében elhunyt. János atyát április 14-én a forráskúti temetőben helyezték örök nyugalomba.

Április 6. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye által is támogatott GEMMA Központ több tanulója csatlakozott a Gyógyító Angyalok Alapítvány

Fogtündér elnevezésű futóversenyéhez. Az online seregszemle célja az volt, hogy a nevezési díjakból egy speciális, hordozható fogászati készüléket vásároljanak az SZTE Gyermekklinika onkológiai osztályán fekvő kis betegek fogainak megóvása érdekében. Az 500 méteres, illetve két kilométeres futótávot a gemmás gyerek szüleikkel, testvéreikkel együtt, családi program keretében teljesítették.

Április 9. • Bogdan Adamczyk, a Szeged-felsővárosi Szent Miklós minorita templom plébánosa és rendházfőnöke életének 56. és szerzetesi papságának 27. évében a szegedi covid intenzív osztályon elhunyt. Bogdan atya 2020. július elsejétől szolgált Szegeden.

Április 10. • Megjelent a Toronyirány magazin idei második száma. A kiadványban többek között a Szent Gellért Szemináriumban tartott nagyböjti keresztútról és Szent József-ünnepéről, valamint a Balassi-kard irodalmi díj átadásáról, a februárban elhunyt báró Gelsey Vilmos munkásságáról és a Gnifka-díjas Kocsi György plébánosról jelent meg hosszabb írás.

• 33% hit, 33% remény, 33% szeretet 100% ÁGOTA mottóval fordult a közösség támogató tagjaihoz a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója. A szervezet munkatársai arra kérték a segítőkész híveket, hogy adják 1%-át adományozzák az Ágota Alapítványnak.

Április 12. • A járványügyi szabályok enyhítésével a Szeged-Csanádi Egyházmegye templomaiban is nyilvánosak lettek a liturgiák. Kiss-Rigó László püspök rendelkezésének értelmében az egészségügyi szabályok szigorú betartásával a közösség tagjai újra látogathatták a szentmiséket.

Április 16. • *Mentálhigiéné a segítő szakmában* címmel jelent meg a *Gál Ferenc Egyetem Diplomás Kötetei* című sorozat első kiadványa. A kötet szerzői az egyetemi közösség tagjai, akik kiváló diplomamunkáikat korábbi témavezetőjükkel fel dolgozva készítették.

Április 17. • A Pasztorális Helynökség szervezésében online tartottak előadásból, beszélgetésből álló képzési alkalmat mindazoknak, akik az

egyházmegyében a liturgia szolgálatában vesznek részt. Az áldozóknak, kántoroknak, sekrestyéseknek Fehérváry Jákó OSB *Az eucharisztia liturgiája: emmauszi történet* címmel tartott előadást.

Április 19. • Online ökumenikus istentiszteleten adtak hálát a 10 éves Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatért Debrecenben, a görögkatolikus főszékesegyházban. A jubileumi programba a helyszínen kapcsolódott be Köllő Sándor, a Szeged-Csanádi Egyházmegye egyetemi lelkésze. A résztvevők hálát adtak az elmúlt tíz évért, erőt, bátorítást kértek a folytatásra, főként ezekben a nehéz időkben.

• Tizenötezer kilométeres út megtétele után eljutott Ausztráliába az idei idegen anyanyelvű külföldi kitüntetéshez a Balassi Bálint-emlékkard. A magyar alapítású nemzetközi irodalmi díjat hagyományosan Bálint napján, február 14-én adják át, de az egyik díjazott, Ross Gillett ausztrál műfordító a járványügyi korlátozások miatt nem tudott Magyarországra utazni az ünnepségre, így postai úton kaphatta meg az emlékkardot.

Április 22. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye hűségesen őrzi Isten szolgája Bálint Sándor példáját és tiszteletét. A 2020/2021-es tanévben 12–18 éves tanulók számára vetélkedőt hirdetett az Ifjúságpasztorációs Iroda, melyben a fiatalok 3 fős csapatokban a szakrális néprajz kiemelkedő kutatójának életét dolgozzák fel. A seregszemlére mintegy 60 csapat jelentkezett.

Április 24. • Októberben rendezti a Szegedi Református Egyetemi Gyülekezet a *III. Tágas Tér Fesztivált*, melynek elő-eseménye a *II. Tágas Tér Konferencia* volt. Az online alkalom témája a kommunikáció és a vezetés volt. A konferencián a brit Paul Scanlon, Ács Zoltán és Steiner József valamint hét workshop-vezető előadását hallgathatták meg az érdeklődők.

• Magyarország kormányának határozata alapján 1992-től Szent György napján ünnepeljük a rendőrség napját. Ebből az alkalomból a Szeged-mórávárosi Szent Kereszt-templomban hálaadó szentmisét mutatott be Fazakas Attila plébános minden aktív és nyugállományú hivatásos rendőrért, illetve a szervezet elhunyt tagjaiért.

• Online módszertani képzésre várta az érdeklődő katekétákat a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája. A *PUNYA – Egy falat kenyér* című képzés Verségi Beáta Mária CB nővér vezetésével valósult meg.

Április 25. • Három felnőtt keresztelőt tartottak a szegedi Szent Gellért-templomban. A járványhelyzet miatt nagyszombatról elhalasztott ünnepi alkalomra Bécsből, Szerbiából és Soltvadkertről érkeztek hívek, akik a keresztség szentségében részesültek.

Április 27. • A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitászt kérte a segítőkész híveket, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át ajánlják fel a Karitászt Támogató Alapítványnak. A Katolikus Karitászt 90 éve segíti a bajba jutott és rászoruló családokat. Az idei, *Személyes szeretettel másokért* elnevezésű felhívás során összegyűjtött adományokból a vírusjárvány miatt nehéz helyzetbe sodródott családoknak élelmiszert, az iskolásoknak tanszereket osztanak, és áthidaló segítséget nyújtanak közműhálózatuk rendezéséhez.

Április 30. • Intenzív felkészülést nyújtott a házasságra készülő pároknak az a *Jegyes Hétvége*, melyet a járványügyi helyzet miatt a meghirdetett időpontnál később tartott meg Thorday Attila plébános a Házasság Hétvége katolikus lelkeségi mozgalomhoz tartozó két házaspárral.

Május 2. • Ünnepi szentmise keretében emlékeztek meg az anyai hivatásról a Tátra téri Szent Gellért-templomban. Anyák napja alkalmából a plébániai közösség hittanos gyerekei az otthon készített, a misén megszentelt süteményt adták át édesanyjuknak, valamint a nagymamájuknak.

Május 3. • Májusi énekes-organás litániára várta a közösség tagjait a móravárosi Szent Kereszt-templom plébánosa a hétköznapi szentmisék előtt. A hagyományos alkalmakra nagy volt az érdeklődés.

• A második helyen végzett a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Kar I. évfolyamos, óvodapedagógus szakos hallgatója, Kolarovszki Dóra az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar Ének-zenei Tanszékének szervezésében rendezett VI. Országos online népdaléneklési versenyen.

Május 4. • A járványügyi szabályok enyhítését követően ismét megnyitotta kapuit a Szegedi Dóm Látogatóközpont. Az érdeklődők továbbra is az egészségügyi előírások szigorú betartásával látogathatták az intézményt.

Május 7. • Megnyílt a Szegedi Dóm Látogatóközpontban az *Építeni csakis szeretettel – A Hármas Szentév a Szeged-Csanádi Egyházmegyében* című időszaki kiállítás. A tárlaton az 1938-as Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus, valamint a Szent István Jubileumi év tárgyi emlékei, dokumentumok, kelyhek, érmék, könyvek, képek és plakátok voltak láthatók.

Május 8. • Az új pusztaszeri templom történetének első szentmiséjét celebrálta Antal Imre plébános. Bár a Szeged-Csanádi Egyházmegye beruházásában épült Szentháromság-templom még nem volt megáldva, de püspöki engedéllyel mégis megtarthatták az első szentmisét.

• Államalapító Szent István királyunk feleségéhez, Gizella királynéhoz intézett fohászokat és köszöneteket gyűjtenek abban a ládában, melyet a Szeged-Csanádi Egyházmegye és több civil szervezet készíttetett, és adott át az aradi plébánia képviselőinek a Szegedi Dóm Látogatóközpontban.

Május 9. • A móravárosi Szent Kereszt-templomban a szentmisét Szent Flóriánnak, a Tűzoltók védőszentjének ünnepéhez (május 4.) kapcsolódva az elkötelezett, életüket kockáztató hivatásos, önkéntes és nyugállományú tűzoltókért Isten áldását kérve ajánlották fel. A szentmisén a Csongrád-Csanád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság számos munkatársa részt vett.

• Szegedi városi zárandoklatra hívták a katolikus közösségek tagjait a Belvárosi Plébánia munkatársai. A dómtól induló, Újszegedet, Felsővárost, Rókuszt, Tarjánt és Alsóvárost érintő alkalom célja a közös ima volt, melyet a résztvevők szűkebb és tágabb lakóhelyükön élőkért mondtak.

Május 10. • Égi születésnapján volt Isten szolgája Bálint Sándor emléktáblájának ünnepélyes megáldása Szeged-Alsóvároson, a hitvalló néprajztudós szülőháza helyén álló társasháznál (Pálffy u. 72.). A Szeged-Csanádi Egyházmegye által szervezett

Bálint Sándor-empléknap másik programja a Bálint Sándor vetélkedő volt, melynek az Alsóvárosi Ferences Kolostor adott otthont. Az emléknaphoz a Dóm téren folytatódott, ahol megkoszorúzták a „legsögedibb szögedi” mellszobrát. Az ünnepnap szentmisével zárult, melyet Kiss-Rigó László püspök celebrált a székesegyházban.

• *Kétely, Megismerés, Bizonyosság* címmel rendezett online konferenciát a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület és a Gál Ferenc Egyetem. Az alkalomra 280-an regisztráltak és mintegy 160-an követték az előadásokat.

Május 13. • A *Doni fotós – kórházvonnattal a Donkanyarban* címmel nyílt kiállítás a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A tárlat egy különleges ember eddig nem látott fotóit mutatta be. Reményi József főhadnagy a második világháború idején 17 alkalommal járta meg kórházvonnattal a keleti frontot. Útjai során mintegy ezer fényképet készített; az ezekből összeállított tárlatot Kiss-Rigó László püspök nyitotta meg.

Május 16. • Az életmentésben élenjáró orvosok, mentők, egészségügyi dolgozók tiszteletére, Isten áldását kérve ajánlotta fel a móravárosi Szent Kereszt-templomban tartott szentmisét Fazakas Attila plébános.

• Életének 97., papságának 74. évében elhunyt a Szeged-Csanádi Egyházmegye papja, Holló István pápai prelátus, püspöki tanácsos, ny. plébános.

Május 18. • Megjelent a Toronyirány magazin idei harmadik száma, melyben tudósítás olvasható Kopasz István plébános koronavírusból való felgyógyulásáról, a Kateketikai Iroda webkonferenciájáról, a Bálint Sándor-empléknapról, a Szeged-Csanádi Egyházmegyében épülő, valamint megújuló templomokról és az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra való készülétről.

Május 21. • Online pünkösdváro találkozásokat szervezett a GFE a pünkösdi készüllet időszakában április 30-án és május 21-én. A találkozások házigazdája Kiss Imre szarvasi plébános volt.

Május 22. • Ünnepi szentmisét tartott Kiss-Rigó László püspök az egyházmegye plébánosainak

koncelebrálásával az alkalomra jelentkező 117 bérházi fiatal részvételével a Szent Gellért Főumban.

Május 23. • Pünkösdi ünnepén a székesegyházban Kiss-Rigó László püspök celebrálta a 10 órakor kezdődő ünnepi szentmisét, és részesítette a bérházi szentségében a belvárosi plébániához tartozó, arra felkészült fiatalokat. A szentmise a Filharmónia Magyarország Con Spirito Egyházzenei Fesztivál kiemelt rendezvénye volt, amelyen felcsendült Mozart: C-dúr miséje.

Május 25. • Immár személyes jelenléttel, a szabályok betartásával tartotta soron következő előadását a CsaládEgyetem. A Katolikus Házban rendezett előadást Hári Ildikó SSND vezette, melynek címe: *Ami valójában élet – kapcsolódásaink módjairól* volt.

Május 26. • *Gyászban osztozunk* címmel szereteteikről való megemlékezésre, imaalkalomra hívták a járvány idején elhunytak hozzátartozóit a Szent Dömötör Kórházlelkésszi Szolgálat munkatársai a dómra. Pálfi Zoltán kórházlelkész a gyásztól osztotta meg gondolatait, a kórházi tapasztalatokról egy orvos szemzőgéből hallhatnak előadást az érdeklődők, majd elcsendesedéssel, mécsesgyújtással emlékeztek meg szeretteikről.

Május 27. • Megkezdődött a kiskundorozsmai Keresztelő Szent János-templom felújítása. A templomfelújítási program keretében a Szeged-Csanádi Egyházmegye összesen 700 millió forintot nyert, melyből 15 millió forintot a dorozsmai templom homlokzatának helyreállítására és festése fordított.

Május 29. • *Egyházmegyei zárandoklat és találkozó mindenkiNEK 2020* címmel várták a hívő közösség tagjait Ófődeákra a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodájának munkatársai. A 15 órakor kezdődő szabadtéri szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta.

Május 30. • Szentmise keretében került sor a betegek szentségének kiszolgáltatására a székesegyházban. A betegek kenete szentségben részesülhettek mindazok, akik betöltötték 60. életévüket, súlyos vagy tartós betegségben szenvedtek, illetve egészségi állapotuk súlyosabbá válása ezt indokolta.

• Minden magyarországi katolikus templomban a Szentföldön élő keresztények megsegítésére történt a perselyadományok gyűjtése.

Június 1. • A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai nyári rendes tanácskozásukat tartották a Püspöki Konferencia budapesti székházában.

Június 2. • A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai a testület nyári rendes ülésén szentmise keretében emlékeztek meg a COVID-19 járványban elhunyt papokról és szerzetesekről. Imáikban nem feledkeztek el az egészségügyben dolgozókról, és azokról, akik az élet bármely területén a járvány leküzdéséért dolgoztak.

Június 3. • A SZEGEPI szervezésében második alkalommal tartottak pedagógiai konferenciát és módszertani napokat a kárpát-medencei magyar pedagógusoknak. A Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézet az EMET-tel konzorciumban 2019 óta valószínűleg meg a *Járd végig!* programot, melynek keretében a magyarság határokon túli kapcsolatainak erősítését célozva két év alatt ezernél több külföldi magyar pedagógust fogadnak. A június 3–4-én rendezett konferencián és műhelyfoglalkozásokon mintegy 200 fő vett részt.

• A Gál Ferenc Egyetem gyulai Egészség- és Szociális Tudományi Kara rendezte a *II. Országos Táplálkozástudományi Konferenciát*, melynek online előadásait 208 szakember kísérte figyelemmel. A kutatók és elemzők előadásaikban a gyermek-táplálásról, a pandémia időszakának sajátos táplálkozási szokásairól, a táplálkozás és a krónikus betegségek kapcsolatáról, a társadalmi felelősségvállalásról, az iskola, a családok szerepéről, valamint a mind ebben utat mutató egyházi szervezetek szerepéről beszéltek.

Június 4. • A nemzeti összetartozás napján vettek búcsút óvodájuktól a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő Fénysugár Katolikus Óvoda nagycsoportos gyermekei. Az ünnepséget Katona Zsoltné óvodavezető köszöntője nyitotta, majd a ballagók verssel és dalokkal búcsúztak óvójuktól. A fenntartó részéről Kiss-Rigó László püspök szólt a búcsúzó gyermekekhez, és mondta el útravaló gondolatait, hangsúlyozva az egyházmegye elköteleződését a nevelés és oktatás területén.

Június 5. • Úrnapja előtti szombaton közös, világméretű szentségimádásra hívta a NEK titkársága az egyházi közösség tagjait. Az imádságba egyházközségek, közösségek valamint a családok a templomokban, az Oltáriszentség előtt mondott imával kapcsolódhattak be, de akár otthonról, személyes imával is lehetett csatlakozni az egyórás alkalomhoz. A Szeged-Csanádi Egyházmegye számos plébániai közössége – többek között az algyői és a Szeged-móravárosi – csatlakozott az eseményhez.

• Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban az esti szentmisét követően az Oltáriszentség előtt taizéi énekes imaórát tartottak, ezzel csatlakozva a világméretű szentségimádáshoz.

• Megkezdődött Domaszék-Zöldfáson a XVIII. Egyházmegyei Nyári Tábor, melynek idei témája: *„Legyetek szentek”* (1Pt 1,16) – 20–21. századi fiatal szentek, akik egyszerűen és példa értékűen éltek meg hitüket volt. A Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája által szervezett táborban 13–18 év közötti fiatalok vettek részt.

Június 6. • A belvárosi plébánia közössége a délelőtti diákmise keretében ünnepelte hittanosaik elsőáldozását.

• Családi napot szervezett a Szeged-tarjánvárosi Szent Gellért Plébánia közössége. A rendezvény úrnapi sátordíszítéssel kezdődött, majd szabadtéri szentmise és körmenet volt. A közös ebédet követően közösségépítő játékok színesítették a programot.

Június 8. • Rendhagyó alkalommal ünnepelte alapításának 300. évfordulóját a szegedi Dugonics András Piarista Gimnázium. A Szegedi Vasútállomáson levő villamosmegállóba várták az érdeklődőket, ahol ünnepi beszédet mondott Nedelkovics Aliz, az intézmény igazgatója és Gyulay Endre ny. püspök, piarista öregdiák.

Június 9. • *Álmodjunk együtt Ferenc pápával* címmel online kerekasztal beszélgetést rendeztek Török Csaba teológussal, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanárával a KatHÁZ – Kulturális és Képzési Központ munkatársai. Az előadó beszélgetőtársai Farkas Beáta közgazdász és Máté-Tóth

András valláskutató, a Szegedi Tudományegyetem tanárai voltak.

Június 10. • Rangos nemzetközi labdarúgó-mérkőzésnek adott otthont a Szent Gellért Fórum. A Szeged-Csanádi Egyházmegye sportközpontjának center pályáján – felkészülési találkozón – a magyar női felnőtt válogatott magabiztos, 4–0-as sikert aratott Szerbia nemzeti tizenegyével szemben.

Június 11. • Lukács Sándor Kossuth-díjas színművész *Az elűzött álom* című irodalmi estjével kezdődött a Dóm Művészeti Szalon 2021 tavasz/nyár évadja. A két előadásból álló estre mintegy 300 néző volt kíváncsi.

Június 12. • A Liget Társulat előadásában megújult koreográfiával, modern zenei alappal valamint új szereplőkkel láthatta a közönség a *Godspell* musicalt a Tisza Teátrumban. A mű Jézus és Júdás konfliktusát állítja középpontba, az ő harcuk kényszeríti erkölcsi állásfoglalásra a tanítványokat.

Június 13. • Ünnepi szentmise keretében Kiss-Rigó László püspök megáldotta a Szeged-Csanádi Egyházmegye mintegy 130 millió forintos beruházásából épült új, pusztaszeri Szentháromság-templomot. Az épületet Germán Géza, az egyházmegye korábbi főépítész tervezte.

• Megkezdődött a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működő Szent Miklós Katolikus Általános Iskola és Óvoda ópusztaszeri telephelyének infrastrukturális fejlesztése. A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg, mintegy 382 millió forint uniós, vissza nem térítendő támogatásból.

Június 14. • A Szegedi Dóm Látogatóközpontban tartotta évadnyitó sajtótájékoztatóját a Szeged-Csanádi Egyházmegye kulturális partnere, a Filharmónia Magyarország. A rendezvényen elhangzott: világhírű együttesek és ismert szólisták lépnek majd színpadra Szegeden.

Június 16. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye papsága a már hagyományossá vált gyulai találkozót tartotta a Nádi-Boldogasszony templomban, a plébánia közösségi házában, illetve udvarán. Ez alkalommal tartották meg a covid miatt

nagycsütörtökről elhalasztott olajszentelési szentmisét is.

• Különleges alkalom helyszíne volt a székesegyház liturgikus tere. Csókay András idegsebész és Szikora Róbert énekes, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus hírnökei, valamint Zsuffa Tünde író beszélgetett hitről, életről és a szeptemberi katolikus világeseményről.

Június 17. • Ezen a napon tartották a Szeged-Csanádi Egyházmegye hitoktatóinak hagyományos Te Deum ünnepségét. A Dugonics András Piarista Gimnázium templomában rendezett alkalom rövid előadással, valamint a tanévre való visszatekintéssel kezdődött, majd Zsuffa Tünde, a NEK sajtóreferense a katolikus világeseményen való részvételre buzdított. Az ünnepség püspöki szentmisével zárult, melynek keretében adták át a Pro Catechesi-díjakat. Ebben a tanévben Böginé Barna Veronika és Karsai Gyöngyi vehetett át az elismerést, melyet a hitoktatásban és a közösségi élet szervezésében nyújtott kimagasló szolgálatuk elismeréseként kaptak.

• *Napkelteől napnyugtáig* című előadással kezdődött a Dómkerti Zenés Esték című programsorozat. A Filharmónia a Magyarország és a Szeged-Csanádi Egyházmegye közös szervezésében megvalósuló koncertsorozatot a Kodály Vonósnyegyes műsora nyitotta a Püspöki Hivatal udvarán.

Június 18. • Tizenötmillió forint kormányzati forrásból megkezdődött az algyői Szent Anna-templom homlokzatának felújítása. A támogatásnak köszönhetően sor kerülhet a szellőzővokolat felrakására, valamint a templom újra festésére, további vakolatjavítására, illetve a bejárati ajtó felújítására.

• A Szűzanya medjugorje-i jelenései 40 éve kezdődtek. Az ennek kapcsán elnyert kegyelmekért hálaadó szentmisét mutatott be Kemenes Gábor nagykovácsi plébános az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban.

Június 19. • Kiemelt arany, ezüst és bronzminősítést értek el a Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorló Általános Iskola evangélikus hittanosa a 29. alkalommal rendezett Országos Evangélikus Hit-

tanversenyen. A négyfordulós verseny témakörét Jézus példázatai alkották.

- Az esti szentmisét követően Szabó Imre orgonaművész hangversenyét hallgathatták meg az érdeklődők a székesegyházban. A koncerten többek között Johann Sebastian Bach és Liszt Ferenc művei csendültek fel.

Június 20. • Hálaadó szentmise keretében Kiss-Rigó László püspök megáldotta a felújított mindszenti Mindenszentek-templomot. A 221 éves műemléképület felújítási munkálatai csaknem egy évig tartottak, összesen 170 millió forint pályázati forrásból, állami támogatásból, egyházi hozzájárulásból és magánadományokból.

- A jezsuiták szegedi közössége hálaadó Te Deum szentmisét tartott a Szent József-templomban.

Június 21. • Báró Gelsey Vilmos, a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje és a Nagy Szent Gergely Rend parancsnoki fokozat kitüntetettje, a Rudnay Sándor Alapítvány barátja és támogatója életének 100. évében elhunyt. A gyászmisével egybekötött búcsúztatót a Mátyás-templomban tartották. A szentmisét Kiss-Rigó László püspök mutatta be, majd ő vezegte a temetési szertartást is.

Június 22. • Négy fős Csongrád-Csanád megyei delegáció utazott Krakkóba, hogy tárgyalást folytasson a II. János Pál Pápai Akadémia vezetésével az egyetemek közötti együttműködésről, valamint a tudományos-kutatási projektek kiterjesztéséről. A küldöttség tagja volt Kiss-Rigó László püspök is, aki Stanisław Dziwisz bíborossal és Marek Jędraszewski krakkói érsekkel koncelebrációs misét mutatott be.

Június 23. • *Értékes vagy!* mottóval tábort szervezett a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája valamint a Szent Gellért Szeminárium papnövendékeinek egy csoportja. A Domaszék-Zöldfáson rendezett Forrás táborban kézműves, sport- és szabadidős programokba kapcsolódhatott be harminc nehéz sorsú fiatal.

Június 24. • *Romaság – határok nélkül – a II. projekt* kutatási eredményei címmel tartott kétnapos konferenciát az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A rendezvé-

nyen előadást tartott többek között Rétvári Bence, az EMMI miniszterhelyettese, Latorcai Csaba, az EMMI közigazgatási államtitkára és Böjte Csaba, a Dévai Szent Ferenc Alapítvány alapítója.

- Áder János köztársasági elnök a Gál Ferenc Egyetem rektorává nevezte ki Kozma Gábor főiskolai tanárt a Sándor-palotában.

Június 25. • A Gál Ferenc Egyetem Békés megyei karainak Te Deum tanévzáró hálaadó szentmiséjét a békéscsabai Páduai Szent Antal Plébánia-templomban, egyházmegyéink társszékesegyházában tartották meg.

Június 29. • Megjelent a Toronyírány magazin idei negyedik száma, melyben tudósítások jelentek meg a Szent Gellért Fórumban tartott egyházmegyei bérmlásról, a pünkösdi ünnepi szentmiséről, a gyulai papi találkozóról és olajszentelésről, valamint a pusztaszeri Szentháromság-templom megáldásáról. A kiadvány beszámolt továbbá a Szegedi Dóm Látogatóközpontban megnyílt *Építeni csakis szeretettel* című kiállítás megnyitójáról és a Bálint Sándor-emléknapról.

Június 30. • A Katolikus Karitás jubileumi évében gyalogos zarándoklatra hívták a közösség tagjait, melynek során hálát adtak a Karitásért, önkénteseiért, a szeretetszolgálatot végzőkért, a rászorulókért és közösen imádkoztak a másokat szolgáló szeretetért. A 90 km-es útra Szegedről is vállalkoztak zarándokok.

- Tabajdi Ádám orgonaművész hangversenyét hallgathatta meg a közönség a székesegyházban. A műsoron Liszt Ferenc, Bartók Béla, Dupré, valamint Langlais művei szerepeltek.

Július 1. • *Csüörtök esti nyári programok* címmel színes programsorozatot indított az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia közössége. A rendezvény nyitó eseménye a Szegedi Dóm Látogatóközpontban volt, ahol Serfőző Levente, a Szeged-Csanádi Egyházmegye NEK referense tartott tárlatvezetést.

- Július elsején ünnepeljük a magyar egészségügy napját. Az ünnep alkalmából a délelőtti szentmisét az egészségügyben dolgozókért ajánlotta fel Faza-

kas Attila plébános a móravárosi Szent Kereszt-templomban.

Július 2. • Ezen a napon ünnepelte alapításának 10. évfordulóját a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató, melynek alkalmából *10-esre fel!* címmel alkotói pályázatot hirdetett. A szolgáltató 13 megyéjének 76 településéről összesen 394 pályamunka érkezett, a legjobbakat egy ünnepi eseményen díjazták. Az okleveleket, ajándékokat Kiss Rigó László püspök, Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár és Kothencz János, a szolgáltató főigazgatója adta át.

Július 4. • Ferenc pápa hivatalosan is bejelentette, hogy szeptember 12-én, Budapestre látogat, és részt vesz az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus záró szentmiséjén.

• Szent Péter és Pál apostolok ünnepét követő vasárnapon minden katolikus templomban a szentmiséken úgynevezett Péter-filléreket gyűjtöttek, a perselyadományokat pedig az Apostoli Szentszék karitatív tevékenységének, illetve az egész világ-egyházat szolgáló intézményeinek megsegítésére továbbították.

Július 5. • A *Sóhajok és búvólet* című előadással folytatódott a Dómkerti Zenés Esték című programsorozat. A Filharmónia a Magyarország és a Szeged-Csanádi Egyházmegye közös szervezésében ezúttal az Óbudai Danubia Zenekar műsorát hallgathatták meg az érdeklődők a Püspökség udvarán.

Július 7. • Colin Andrews orgonaművész hangversenyét hallgathatta meg a közönség a székesegyházban. A műsorban César Franck, Johann Sebastian Bach, Joseph Bonnet, valamint Oliver Messiaen művei csendültek fel.

Július 14. • Fassang László orgonaművész adott hangversenyt a székesegyházban. A műsorban Johann Sebastian Bach, César Franck, valamint Johannes Brahms műveit hallgathatta meg a közönség.

Július 15. • A *Csütörtök esti nyári programok* című sorozat keretében Krisztin Németh István, a Szegedi Tudományegyetem JGYTFK főiskolai docense tartott előadást az újszegedi Árpád-házi Szent

Erzsébet Plébánia nagytermében. Prezentációjának címe: *Vivaldi vokális zenéje* volt.

Július 17. • Zánkán, a Családi Erzsébet-táborban üdülhetett a Szeged-Csanádi Egyházmegye CsaládKözPontja által szervezett mintegy 200 gyermek, édesanya, édesapa és nagymama. A sokszínű programból – arcfestés, társasjáték, kézműveskedés, ugrálóvár, koncert – a reggeli és esti imák, valamint a hálaadó gondolatok sem hiányoztak.

Július 18. • A Magyar Pszichiátriai Társaság Életműdíjával tüntették ki Vincze Gábor dékánt, egyházmegyénk Gál Ferenc Egyetemének gyulai Egészség- és Szociális Tudományi Kar vezetőjét. A Magyar Orvosi Kamara Békés megyei elnöke a MPT Életműdíját jelentő Oláh Gusztáv-díját a társaság vándorgyűlésén vette át.

Július 21. • Fodor Réka missziós orvos, a NEK hírnöke tartott előadást a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. Afrika az elmaradott országokban és katasztrófa sújtotta területeken végzett egészségügyi missziójáról, valamint a nigériai üldözött keresztények között végzett szolgálatáról, tapasztalatairól számolt be az érdeklődőknek.

Július 22. • A székesegyház és a Szegedi Dóm Látogatóközpont bemutatására várták a Belgyógyászati Klinika dolgozóit a Szent Dömötör Kórházlelkészi Szolgálat munkatársai. Az idegenvezetéssel egybekötött alkalmakat folyamatosan tervezték a szolgálat munkatársai, megköszönve ezzel az orvosok és ápolók járvány idején nyújtott, áldozatos munkáját.

• Játékos workshopra várta a 10–12 éves lányokat és szüleiket a CsaládEgyetem nyári szeminárium. A Katolikus Házban rendezett, a *Ciklus-show – Csak arra vigyázzok, amit értékesnek tartok!* című rendezvényén a női ciklusról beszélgettek a résztvevők, valamint a szakemberek.

• Az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia közösségének szervezésében Kerekes Gellért egyháztörténész tartott előadást *Muszlimok és keresztények viszonya az egyháztörténelemben* címmel a plébánia nagytermében.

Július 23. • *A nándorfehérvári diadal emlékére, 565. évfordulójára* címmel harangtörténeti konfe-

renciának adott otthont a Szegedi Dóm Látogatóközpont. A tanácskozáson többek között Poór Péter harangkutató, Kiss Norbert egyháztörténész és Horváth Gábor tanszékvezető főiskolai tanár tartott előadást.

- Az alsóvárosi ferences kolostor előtti téren rendezték Szeged egyetlen középkori hagyományait őrző kulturális programját, a Nándorfehérvári Emléknapokat. A rendezvény során a kilátogatók megismerkedhettek a középkori öltözékekkel és a fegyverekkel, valamint Mátyás hadseregének az életével. A reneszánsz családi nap során számos gyermekprogram – például Sárkányösvény interaktív játék – várta a több száz érdeklődőt.

- Freiburgi karitásztudományi zárókonferenciát szerveztek a Gál Ferenc Egyetem oktatóinak részvételével. A zárókonferencián az Erasmus+ K2 „*Spirituality and Social Ethics in Social Work*” projekt a lelkiség és a szociális munka viszonyával foglalkozott, több ország szakembereinek részvételével.

- Szarvas Város Pedagógiai Díj kitüntetését vehette át Koppányiné Langó Zsuzsanna, a Gál Ferenc Egyetem Szarvasi Gyakorlóintézményének igazgatóhelyettese, szakvezető tanító Szarvas Város Napján. Az ünnepi alkalmon Pusztai Liza, a GFE Gyakorlóintézményének tanulója Szarvas Város Ifjú Tehetsége elismerő címben részesült.

Július 24. • Hálaadó szentmise keretében ünnepelte Kunágota katolikus közössége a Szent Imre-templom építésének 150. évfordulóját. Az ünnepi alkalomra megújult templomban a szentmisét Kiss-Rigó László püspök mutatta be.

Július 25. • Az algyői plébánia közössége hagyományos Szent Anna napi búcsúját a 10 órakor kezdődő szentmisében ünnepelte a plébániatemplomban. A homíliát az ünnepségre meghívott vendég, Balogh Ottó segédlelkész mondta. A szentmisét a templomi lobogók által kísért körmenetben zárták a közösség tagjai.

- Családi fotók gyűjtését kezdeményezte a Szent Gellért Plébánia közössége, melyekből az idősök világnapjára készült kiállítás. Ezen a napon a Szent Gellért-templomban 10 órakor kezdő-

dő szentmisében az unokák, dédunokák, szülők együtt imádkoztak az idősekért valamint az elhunyt családtagokért.

- Járműszentelést tartottak Újszegeden, a Torontál téri parkolóban. Thorday Attila plébános Szent Kristóf közbenjárását kérte, hogy mindig a jó úton járassunk, majd megszentelte a hívek kerékpárjait, motorjait, illetve autóit.

Július 26. • Megújult a Szent Gellért Szeminárium honlapja. Az új online felület menüpontjai a szeminárium mindennapi életébe nyújtanak betekintést, ahol az érdeklődők megismerhetik az intézményt jellemző közösségi, tanulmányi és lelki életet, továbbá a papnövendékek hétköznapijait és ünnepeit meghatározó programokat.

Július 28. • Kárpát-medencei Nyári Pedagógus Akadémiát szervezett a külhoni tanároknak a Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete. A program keretében a magyarság határokon átvelő kapcsolatainak erősítését célozva két év alatt ötszáznál több külhoni magyar pedagógust fogadtak többek között Szlovéniából, Ausztriából és Horvátországból. A tanácskozásnak ezúttal a GFE békéscsabai campusa adott otthont.

- Tóka Ágoston orgonaművész adott hangversenyt a székesegyházban. A műsorban Liszt Ferenc: Három Királyok indulója a Krisztus oratóriumból, a Missa pro Organo, valamint az „Ad nos, ad salutem undam” című művet hallgathatta meg a közönség.

Július 29. • *Csütörtök esti nyári programok* című sorozat részeként az újszegedi katolikus közösség fiatal zenészeinek koncertjét hallgathatták meg az érdeklődők az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia nagytermében.

Július 31. • A Szeged-Csanádi Egyházmegye Bálint Sándor-emléknapot tartott a néprajztudós tiszteletére és emlékére. Az eseményen Fodor Ferenc muzeológus a Móra Ferenc Múzeumban bemutatta a szegedi néprajztudós hagyatékát, majd ez követően megkoszorúzták a „legszőgedibb szőgedi” Pálffy utca 72. szám alatt található emléktábláját. Áldást mondott Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita. Az emléknap ünnepi szentmi-

sével zárult, melyet Bálint Sándor tiszteletére és emlékére Gyulay Endre nyugalmazott püspök celebrált a Havas Boldogasszony-templomban.

Augusztus 1. • Havas Boldogasszony búcsúját tartotta a szeged-alsóvárosi ferences plébánia. Az eseményhez kapcsolódva, a Szeged-Csanádi Egyházmegye Bálint Sándor-emléknapot tartott a néprajztudós tiszteletére és emlékére.

• Kárpát-medencei Nyári Pedagógus Akadémiákat tartottak külhoni pedagógusok részvételével a Szeged-Csanádi Egyházmegye Gelsey Vilmos Pedagógiai Intézete szervezésében Békéscsabán, ahol két nyári akadémián vettek részt a jelentkezők.

Augusztus 2. • Felvételt hirdetett a 2021/2022-es tanévre a felújított Szent Imre Szakkollégium. A Szakkollégiumi Mozgalom minősített tagjaként működő intézmény olyan egyetemi hallgatók jelentkezését várta, akik a felsőoktatásban töltött évek alatt keresztény értékrendben, segítőkész és fejlesztő közegben szerették volna tanulmányaikat végezni.

• Angyals Boldogasszony, azaz Porciunkula ünnepén a Szeged-felsővárosi Szent Miklós minorita templomban egésznapos szentségimádást, rózsafüzér imádságot és énekes zsolozsmát tartottak. Az ünnepi szentmisét Kalna Zsolt minorita szerzetes mutatta be.

• Széchenyi-díjat adományoztak Prokopp Mária professzor emeritának, a Gál Ferenc Egyetem keresztény művelődéstörténet kurzusa oktatójának. A legrangosabb tudományos díjat a Balassi Bálint Társaság elnöke a művészettörténész budapesti otthonában adta át.

Augusztus 3. • Magyarország 180. ötkarikás aranyérmét szerezte Kopasz Bálint, a Dugonics András Piarista Gimnázium öregdiákja a kakaj egyes ezerméteres versenyszámban a tokiói olimpián. A 24 éves, szegedi születésű versenyző magabiztos fölényrel utasította maga mögé a mezőnyt a királyszámban.

Augusztus 4. • Jótékonyági gyűjtést szervezett a Szegedi Dóm Látogatóközpont a Bőjte Csaba által vezetett Dévai Szent Ferenc Alapítvány javára.

A mintegy 300 000 forint értékű pénzadományt, tartós élelmiszer, tanszer, higiéniai terméket, illetve tisztító- és tisztálkodási szereket Kiss Edit, a Szegedi Dóm Látogatóközpont igazgatója valamint az intézmény munkatársai Déván adták át az alapítvány képviselőinek.

• Fesztiválhangulat, sport, jókedv és szórakozás – így zajlott a Békés megyei Doboz-Szanazugban az állami gondoskodásban nevelkedő gyermekek ÁGOTA-tábor. A két évtizedes múltú visszatekintő rendezvényre mintegy ötszáz fő érkezett az ország 16 megyéjéből. A tábor terapeutikus jellege a kezdetek óta adott, amely élményprogramokkal egészült ki.

Augusztus 5. • A székesegyházban adott koncertet a Sixtus-kápolna énekkara. A pápai kórus műsorán a liturgiátörténet legismertebb alkotásai, valamint az itáliai reneszánsz mesterek legszebb acapella egyházi művei csendültek fel.

• Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia szervezésében Géczi Ágnes tartott vetített képes beszámolót *Zarándokutak, tanúságtételek* címmel. A rendezvénynek a plébánia nagyterme adott otthont.

Augusztus 6. • *Párhuzamos világok – Jazz itthon és otthon* című koncerttel folytatódott a Dómkerthi Zenés Esték programsorozata. A Filharmónia a Magyarország és a Szeged-Csanádi Egyházmegye közös szervezésében megvalósult hangversenyen a Jazzformens együttes műsorát hallgathatták meg az érdeklődők a Püspökség udvarán.

Augusztus 7. • A Filharmónia Magyarország idén harmadik alkalommal rendezte az *Orgonák éjszakáját*. Szegeden, a REÖK-palota előtti téren Magda Dávid orgonaművész játékát hallhatták, valamint Krizbai Gergely képzőművész performansz produkcióját láthatták az érdeklődők.

Augusztus 8. • Hálaadó búcsúi szentmisét tartottak a pitvarosi Nagyboldogasszony-templomban. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és a hazai központi költségvetési támogatásból mintegy ötven millió forintból megújult templomban a szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta.

Augusztus 12. • A fejpálcával festő Paulik Feco alkotásaiból nyílt kiállítás a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. Paulik Feco oxigénhiánnyal született, emiatt károsodott a mozgás- és beszédközpontja. Elektromos kerekesszéket állával irányítja, a fejére csatolt fejpálca helyettesíti a kezét a festésben és a kommunikációban.

Augusztus 13. • Immár 14. alkalommal rendezték meg Röszkén, a Pádai Szent Antal Plébánia kulturális hétvégéjét. A programok között a magyarság szentjeit bemutató film vetítése, gobelinkiadállítás, családi nap, futóverseny, nemzetek játéka és koncert szerepelt.

Augusztus 14. • Hagyományos katolikus bálját tartotta a ruzsai Urunk Színeváltozása Plébánia közössége. A jótékonyági rendezvény bevételeit a templom felújítására fordították.

Augusztus 15. • Gyulán, a hagyományos búcsúi szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta a Nádi Boldogasszony-templomban.

- A szegedi Szent Rókus Plébánia közössége az esti szentmisében ünnepelte búcsúját. A liturgia előtt közös imádsággal kérték Szent Rókus közbenjárását a betegekért, városrészükért és a városért, majd kiszolgáltatták a betegek szentségét az idős, illetve beteg híveknek.

- A ruzsai Urunk Színeváltozása Plébánia közössége a 10 órakor kezdődő szentmisében ünnepelte templom-búcsúját.

Augusztus 17. • A Pásztorális Helynökség Család-Központja alkotó meseműhelyre hívta az édesanyákat és lányukat a Katolikus Házba. Az *Édesanyám áldása segít nekem!* című szemináriumra 17 anyuka és 24 lány jelentkezett. A mesefeldolgozás során a résztvevők anyáikat, nagymamáikat, édeseket és mostohákat hívták segítségül, hogy közelebb kerüljenek a bennünk lévő „világszép” lányhoz. A mesefeldolgozást és a kézműveskedést Tóth Johanna szociálpedagógus, Metamorphoses meseterapeuta vezette.

Augusztus 19. • Az OrgonaPont második szegedi koncertjén *La Tromba Celeste* címmel Dóbisz Ákos orgonaművész és Samodai Bence János trombita-

művész előadását hallgathatták meg az érdeklődők a dómban.

- Az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia szervezésében az *Imával nyert csaták* című amerikai filmet vetítették a nyári estis társaskör keretében a plébánia nagytermében.

Augusztus 20. • Szent István király, Magyarország fővédőszentjének ünnepén 10, valamint 18 órakor voltak szentmisék a dómban.

- Búcsú és szentmise keretében ünnepelte a 120 éve épült szatymazi templom születésnapját a Szent István Király Plébánia közössége. Az ünnepi alkalom szónoka Fazakas Attila Szeged-mórávárosi plébános volt.

- A házasságról, a nők szerepéről és a melegek kapcsolatáról beszélgetett nemzeti ünnepünkön öt vallási vezető – közöttük Kondé Lajos, a Szeged-Csanádi Egyházmegye pasztorális helynöke – az új zsinagógában.

Augusztus 21. • Tisztelegve Magyarország védőszentje, Szűz Mária előtt a zalalövői Áldott Kereszt Egyesület országos Mária-zarándoklatra indult, mely Szegedet is érintette. A székesegyházban Kiss-Rigó László püspök köszöntötte a cigány zarándokokat, és megáldotta a keresztet.

Augusztus 23. • *Galaták és Galata-levél* címmel nemzetközi biblikus találkozót szervezett a Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia Alapítvány. A Szegedi Dóm Látogatóközpontban rendezett tanácskozássra 33 hazai és 10 külföldi előadó érkezett.

Augusztus 24. • A Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia Gnilká-díját Mario Cifrák, a zágrábi tudományegyetem tanszékvezetője vehette át a székesegyházban rendezett hangverseny keretében.

Augusztus 26. • Püspöki beiktatásának 15. éves évfordulóját ünnepelte Kiss-Rigó László. A Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke 2006. augusztus 26-án, ünnepi szentmise keretében vehette át a pásztorbotot Gyulay Endrétől. Kiss-Rigó László a Szeged-Csanádi Egyházmegye 95. püspöke.

- A Szeged-Csanádi Egyházmegye hitoktatóinak tanévnyitóját Orosházán rendezték, ahol a dél-

előtt folyamán a tanévkezdéssel kapcsolatos szakmai információk hangzottak el, majd a körzeti munkaközösségek vezetői számoltak be az eddig végzett munkájukról. A délután folyamán Kiss-Rigó László püspök celebrálta a Veni Sancte szentmisét.

- Az Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia szervezésében Péterffy Gabriella tartott előadást *Édentől keletre – Káin és Ábel története* címmel. Az alkalomnak a plébánia nagyterme adott otthont.

- Az OrgonaPont harmadik szegedi koncertje a Határon Túli Magyarok Szimfonikus Zenekara és a Purcell Kórus közreműködésével zajlott a dómбан. A hangversenyen Haydn: *A Megváltó utolsó hét szava a keresztfán* című műve hangzott el.

Augusztus 27. • A Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült Kothencz János. A Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató főigazgatója a gyermekvédelmi gondoskodásban élők, valamint a rászoruló családok megsegítése érdekében végzett példaértékű munkája elismeréseként vette át az elismerést Áder János köztársasági elnöktől és Kásler Miklóstól, az emberi erőforrások miniszterétől a Vigadóban.

- Hitéleti szakokra várta a jelentkezőket a Gál Ferenc Egyetem. A szegedi Teológiai Kar mellett Szarvason, Békéscsabán és Gyulán is indítottak államilag elismert diplomát adó teológia, katekéta, hittanár-nevelőtanár, karitás, egyháztörténet BA és MA szakokat.

Augusztus 31. • Jubileumi tanévnyitó ünnepségét rendezett a Dugonics András Piarista Gimnázium Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium közössége. A 300. tanévnyitó Veni Sancte-nak a székesegyház adott otthont.

- Tanszergyűjtési akciót hirdetett rászoruló gyermekek javára Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás. Az új vagy újszerű füzeteket, írószereket, tiszta, jó minőségű tolltartókat, iskolatáskákat a Csongor tér 12. alatt található Karitás irodába várták a szervezet munkatársai.

Szeptember 1. • Az alapítása óta a Szeged-Csanádi Egyházmegye fenntartásában működött Gön-

döcs Benedek Katolikus Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium a szintén egyházmegyei GFE-hez került, ami lehetőséget ad a technikai és az egyetemi képzések összehangolásán túlmenően arra is, hogy az egyetem a mindennapokban is támogathassa az iskola képzési, fejlesztési tevékenységét.

Szeptember 2. • Húsz képből álló fotósorozattal csatlakozott az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus kíséző programjához a Szeged-Csanádi Egyházmegye Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltatója. A Vigadóban bemutatott *Ezerarcú szeretet* elnevezésű kiállítás a katolikus egyház karitatív tevékenységét, annak történelmi előzményeit és napi gyakorlatát mutatta be.

Szeptember 3. • Együttműködési megállapodást írt alá a Gál Ferenc Egyetem és a Kecskeméti Szakképzés Centrum a Cifrapalota Pávás termében. A KSZC kecskeméti telephelyet biztosít a Gál Ferenc Egyetem számára, melynek elsődleges célja az egyetemi szociális és gyermekvédelmi képzések helyben indítása.

- A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat és a Gerhardus Kiadó közösen szervezte Horváth Gábor Anonymus-kötetének első bemutatóját a kecskeméti Cifrapalota Pávás termében. A Gál Ferenc Egyetem tanszékvezetőjének *Anonymus feledésbe merül?* című könyve Jankovics Marcell ajánlásával jelent meg.

Szeptember 4. • Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus programsorozatához kapcsolódva szeretetvendégséget szervezett a katolikus egyház hivatalos segélyszervezete, a Katolikus Karitás. Az országos akcióhoz csatlakozott a Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás is, melynek önkéntesei mintegy száz rászoruló családot, egyedülálló, idős embert láttak vendégül az ÁGOTA Kulturális és Közösségi Központjában.

- Gubás Gabi Jászai Mari-díjas színművész *Teljes lényeddel* című önálló estjével várta a közönséget a Dóm Művészeti Szalon. A 2020 tavasz/nyár évadjának elmaradt darabja Polcz Alaine életéről szólt. A rendezvénynek a Szegedi Dóm Látogatóközpont adott otthont.

Szeptember 5. • Az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark Szer Üzenete-díjjal tüntette ki Vizkelety Mariann miniszterelnöki biztost, a Gál Ferenc Egyetem Tanácsadó Testületének elnökét, valamint Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkárt a Kiss-Rigó László püspök által celebrált ünnepi szentmise keretében.

• Tanévnyitó szentmisére várták a Belvárosi Plébániához tartozó diákokat és tanáraikat a székesegyházba. A liturgia keretében Isten áldását kérte a tanulókra, a pedagógusokra, az egész éves munkára, valamint az iskolatáskákra Köllő Sándor, a dóm káplánja.

• A Szeged-Csanádi Egyházmegye hívó közösségének tagjai közül több ezren utaztak a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus különböző programjaira. Sokan a Forráspont Ifjúsági esten vettek részt, míg legtöbben a pápai záró szentmisére zárandokoltak.

Szeptember 7. • A Szent Gellért Fórumba érkezett a Hungarikum Gálakoncert. Az esemény nemzeti értékeinket, tradícióinkat, büszkeséginket a népzene, az operett, az opera, a magyar nótá és a világzene segítségével mutatta be. Az előadáson olyan neves művészek léptek fel, mint Miklósa Erika, Kállay Bori, Oszvald Marika, Bangó Margit és Nikola Parov. Az esten közreműködött a Magyar Állami Népi Együttes, valamint a Szegedi Szimfonikus Zenekar.

Szeptember 11. • *I. Jótékonyági Egészség és Élmenysport Nap a GEMMA-ért* címmel családi rendezvényre várták az érdeklődőket a Szent Gellért Fórumban. Az ingyenes élménynap célja a szociális érzékenyítés az egészséges és a sérült gyerekek között, valamint adománygyűjtés a fogyatékossgal élő fiatalok készségfejlesztésére volt

Szeptember 12. • A pápai szentmisével zárult az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus Budapesten.

• Terményháladáó szentmisét tartottak a mórakalmi Szent László király-templomban. A híveket, és a terményeket Joó Balázs plébános áldotta meg.

• Táskaszentelő szentmisét tartottak Zákányszéken. A liturgia végén a gyerekeket, a pedagógusok

kat valamint az iskolatáskákat Janes Zoltán plébános áldotta meg.

• Megemlékezést tartottak Ruzsán, a waweli székesegyház plébánosa, Zdzislaw Sochacki tiszteletére, aki 2019-ben, a Szent Fausztina ereklye méltó elhelyezésében segédkezett Negyela Zoltán plébánosnak.

Szeptember 13. • Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet Plébánia szeptember 13–17. között rendezte a hagyományos Mária-napokat. A program-sorozat minden este szentmisével zárult.

Szeptember 15. • Sajtótájékoztató keretében mutatta be az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a *Lépj át a határaidon!* című projekt eredményeit a Gál Ferenc Egyetem Klebelsberg-termében. A hároméves projekt célja a Kárpát-medencében élő magyarság kulturális és hagyományörző kapcsolatainak erősítése volt. Az eseményen jelen volt Latorcai Csaba közigazgatási államtitkár, Kiss-Rigó László püspök, Kozma Gábor rektor, valamint Monszpart Zsolt, az EMMI főigazgatója.

• A szegedi Bálint Sándor Szellemi Örökségéért Alapítvány legújabb kiadványát ismerhette meg a nagyközönség a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A tanulmánykötetet Miklós Péter történész, a könyv szerkesztője mutatta be.

Szeptember 17. • A Gál Ferenc Egyetem 1., 91., 991. tanévnyitóját tartották Békéscsabán. A Szeged-Csanádi Egyházmegye főiskolája 1 éve lett egyetem, melyről akkor nem tudtak megemlékezni a pandémia miatt. A rendezvényen köszöntötték az intézmény 1. egyetemi születésnapját, mely az egyházmegyével együtt a 91., illetve a 991. csanádi születésnapot is jelentette. Az ünnepségen Kiss-Rigó László püspök a keresztény értékrend szerepéről szólt az egyetem munkájában, és kihirdette az új tanév jelmondatát: „*Ügyelj magadra és a tanításra!*” (1Tim 4,16a).

• Megjelent a ToronyArt, a Toronyírány magazin kulturális különszáma. A lapban hosszabb írás olvasható Yoon Kuk Lee-ről, a Szent Gellért Fesztivál művészeti vezetőjéről, Kucsera Tamás Gergelyről, a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetett filozófusról. A kiadvány beszámol a dél-alföldi

képzőművészet tradicionális értékeiről, a régió irodalmi múltjáról, zenei és színházi sokszínűségéről.

Szeptember 18. • A Kulturális Örökség Napjai keretében állandó és időszaki kiállításokkal várta az érdeklődőket a Szegedi Dóm Látogatóközpont. Szeptember 18-án a székesegyházban és a Dömötör-toronyban, míg szeptember 19-én a Szegedi Dóm Látogatóközpontban vehettek részt ingyenes idegenvezetésen az érdeklődők.

• Kopasz István atya megáldotta a Forráskút és Zsombó közötti főút mellett lévő keresztet, melyet a közelmúltban újjítottak fel egy helyi hívő jóvoltából.

Szeptember 19. • Hálaadó búcsúi szentmisét tartottak a felújított klárafalvai Szent Kereszt-templomban. A mintegy 65 millió forintból megújult templomban az ünnepi szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta.

• Hagyományos templombúcsúját rendezte a móravárosi Szent Kereszt Plébánia. Az ünnepi szentmise főcelebránsa Sutka István szatymazi plébános volt. A liturgia végén ünnepi körmenetet tartottak a Szent Kereszt ereklyével a közösség tagjai.

• A Szegedi Katolikus Egyetemi Lelkésztség által szervezett, vasárnap este 8 órakor kezdődő szentmise a nyári szünidő és a NEK után ezen a napon indultak újra a székesegyházban.

• A Belvárosi Plébánia szervezésében óvodás misét tartottak a plébánia közösségéhez tartozó kisgyermekes családoknak a Katolikus Házban.

Szeptember 20. • Hármaskötetbemutatónak adott otthont a Szegedi Dóm Látogatóközpont. A Bálint Sándor Szellemi Örökségéért Alapítvány tavaly egy könyvsorozat megjelentetését tűzte célul *A Dél-Alföld szellemi öröksége* címmel, melynek első három, gazdagon illusztrált albumát ismerhették meg az érdeklődők.

Szeptember 21. • *Szent Gellért Fesztivált* rendezett a Szeged-Csanádi Egyházmegye első püspöke, a vértanú Szent Gellért ünnepéhez kapcsolódóan. A szeptember 21–28-ig tartó hangversenysorozaton neves külföldi és magyar művészek léptek fel.

• A CsaládEgyetem őszi szemeszterének nyitó szemináriumát Baráti Eszter Kinga SSND tartot-

ta a Katolikus Házban. Előadásának címe: *Liturgikus tánc – NőiesTe* volt.

• Egy év kihagyás után rendezte meg országos gyermekvédelmi konferenciáját a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató. A Szent Gellért Fórum Rendezvényközpontjába mintegy ötszáz szakember érkezett az alapellátás és a szakellátás területéről: egyházi, állami és civil szolgáltatók képviselői, a szakszolgálatok és kormányhivatalok munkatársai. A *Szívvel-lélekkel* elnevezésű rendezvényen a szakellátás aktualitásairól, illetve az elmúlt évek változásairól esett szó.

• A szegedi Bálint Sándor Szellemi Örökségéért Alapítvány legújabb kiadványát ismerhette meg a közönség a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A tanulmánykötetet Miklós Péter történész, a könyv szerkesztője mutatta be. A *Trianon és a magyar irodalom* című tanulmánykötet a decemberben online formában rendezett konferencia előadásait tartalmazza.

• *Hit, Hivatás, Tudomány* címmel tartott konferenciát a GFE Egészség- és Szociális Tudományi Kara és a Gyulai Egészségügyi Főiskoláért Alapítvány. Az online konferencia Vincze Gábor dékán vezetésével mintegy 150 résztvevő előtt tárgyalta, hogy a tudomány és a hit együttes hatása milyen bizonyosságot adhat a szakmai azonosuláshoz.

Szeptember 22. • A CsaládEgyetem őszi szemeszterének 2. szemináriumát, a Szent József nyomában – Apa-fiú műhely *Egy hely, ahol dolgozunk magunkon* című előadást Piros Adrián és Kalocsai Tibor vezette a Katolikus Házban.

Szeptember 25. • Az egyházmegye első püspökének, Szent Gellért vértanújának az ünnepéhez kapcsolódóan a szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta a dómban.

Szeptember 26. • Szentmise keretében ünnepelte a tarjánvárosi Szent Gellért Plébánia közössége búcsúját. Az ünnepi szentmise vendég celebránsa Pálfi Zoltán makói plébános volt.

Szeptember 28. • A Szegedi Katolikus Egyetemi Lelkésztség tanévkezdő Veni Sancte szentmiséjét tartotta a dómban, melyet Kiss-Rigó László püs-

pök mutatott be. Az alkalom egyben a Szent Imre Szakkollégium tanévnyitó ünnepsége is volt.

- *A fogantatástól a születésig – a szeretetalapú életlás lehetőségei* című nyitott előadással folytatódott a CsaládEgyetem. A szemináriumon Bálint Balázs szülész-nőgyógyász arról tájékoztatta a résztvevőket, hogy milyen lehetőségei vannak hazánkban a keresztény alapokon nyugvó, életvédő orvosi ellátásnak.

- Az országos haditorna verseny Békés megyei döntőjét a GFE Technikum diákjai nyerték meg, így ők képviselik a megyét a jövő áprilisi országos döntőben. A csapat a kilenc számból négyet megnyert, így különdíjat is hazavihetett.

Szeptember 29. • Civil Közösségi Szolgáltató Központok Országos Találkozóját rendezték Békéscsabán. A határon túli civil kapcsolatok fejlesztéséről, a Civil Központok működéséről, továbbá a NEK pályázatok tapasztalatairól és az európai uniós pályázati lehetőségekről szóló konferencia egyik vendége Kiss-Rigó László püspök volt.

Szeptember 30. • Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére készült utolsó, 22. emlékkeresztet helyezték el az átotthalmi Gárgyán-erdőben. Az ünnepségen Kiss-Rigó László püspök Isten áldását kérte a kereszt és jelenlévők mellett mindazokra, akik a természet otthonába mennek kirándulni, vagy ott dolgoznak.

Október 1. • Az Idősek Világnapja alkalmából Diploma Honoris-díjat adtak át Gyulán. A Gál Ferenc Egyetem és a Békés Megyei Központi Kórház díját az idén Gurzó Anna nyugalmazott főnővér vehette át.

- Rózsaszín díszvilágítást kapott a Szent Gellért Fórum, ezzel is felhívva a figyelmet a mellrák elleni küzdelemre, a megelőzés és a szűrővizsgálat fontosságára.

Október 2. • Szent Gellért Ifjúsági Találkozót szervezett a Szeged-Csanád Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája. Az alsóvárosi ferences kolostorban, valamint a Karolina Általános Iskolában rendezett esemény témája a küldetés volt. A szer-

vezők kétszázötven, 13–18 év közötti fiatal szólisták meg az *Éled?* kérdéssel.

Október 3. • Szent Mihály-napi búcsút rendeztek Tápén, melynek keretében szentmisét és körmenetet tartottak a Szent Mihály-templomban.

Október 4. • Alapítójára emlékezve ünnepi programsorozattal készült a szeged-felsővárosi Szent Miklós Plébánia közössége. Assisi Szent Ferenc ünnepén rózsafüzért imádkoztak, majd az esti dicséretet énekelték. Az ünnepi szentmise 18 órakor kezdődött a minoriták Szent Miklós-templomában.

- A *Perspektívák a zenei átiratok világában* című koncerttel kezdődött a Filharmónia Magyarország idei Orgonabérlet-sorozata. A hangversenyen Bach, Chopin és Liszt Ferenc művei csendültek fel a dómбан.

Október 7. • Online előadássorozatot indított a Pasztorális Helynökség, melynek célja, hogy a felnőtt keresztények is tanulhassanak hitük tartalmáról. A *Hétköznapi teológia* címen hirdetett sorozat első állomásának vendége Kiss Imre szarvasi plébános volt. Előadásának címe: *A szentmise részeinek magyarázata*.

- Korszerű informatikai laboratóriumot alakított ki Dóm téri épületében a Gál Ferenc Egyetem, ezért korábbi bútorait a gyermekvédelmi gondoskodásban élőket támogató ÁGOTA Alapítványnak ajánlotta fel. A 12 darab munkaasztalt az egyetem rektora, Kozma Gábor adta át Kothencz Jánosnak, a civil szervezet alapítójának.

Október 8. • Zarándoklatot szervezett a Belvárosi Plébánia közössége Bátára, a Szent Vér-bazilikába. A programban a kegyhelyen tartott szentmise, egyéni imalehetőség, Rózsafüzér-út, és a bátaszéki Nagyboldogasszony-templom megtekintése szerepelt.

- Tágas Tér Fesztivált szervezett az Ökumenikus Lelkéször az újszegedi Erzsébet-ligetben. Az ingyenes rendezvény központja az a „sátorváros” volt, ahol 50 szervezet, intézmény és közösség mutatta be értékeit. A háromnapos programsorozatot előadások, jótekonyásági futóverseny és koncertek színesítették.

• A Gál Ferenc Egyetem a budapesti Egyházi Egészségügyi Oktatási Központ (EEOK) első programjaként 23 ápoló számára tartott szakmacsoportos továbbképzést a budai Szent Ferenc Kórház partnerségével.

Október 9. • Caritas Hungarica Díjat adományoztak a Katolikus Karitásznak 47 önkéntesének a budapesti Magyar Szentek templomában. A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitásznak munkatársai közül Badóné Vekerdy Márta, Daka Józsefné, Kissné Tapodi Terézia, valamint Ratár Tiborné vehette át a rangos elismerést.

• *Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát* címmel nyílt időszaki kiállítás a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A tárlaton Bekay Nagy Maya festőművész által támogatott, Erasmus-programon részt vett diákok és művésztanáraik festményeit, kislapsztikáit nézhették meg az érdeklődők.

• A helyi Pósa Lajos Társaság szervezésében Rimaszombatban is bemutatták Horváth Gábor: *Anonymus feledésbe merül?* című kötetét. A Gál Ferenc Egyetem Gerhardus Kiadójának gondozásában megjelent kötetről Juhász Attila, az Egri Hittudományi Főiskola tanára és Czíkó Dávid történész beszélgettek a szerzővel a rimaszombati Csillagházban tartott bemutatón.

Október 10. • A Belvárosi Plébánia közössége ezen a napon ünnepelte a Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódó búcsúját. A székesegyházban a 10 órakor kezdődő ünnepi szentmisét Kondé Lajos pasztorális helynök celebrálta, majd délután búcsúi közösségi napra várták az érdeklődőket a Katolikus Házba.

• Remekül szerepelt Fekécs Szilárd, a Gál Ferenc Egyetem békési Technikumának tanulója a szaúd-arábiai ifúsági súlyemelő világbajnokságon. A 81 kg-os súlycsoportban versenyző fiatal tehetség szakításban új magyar rekorddal 4. lett, míg lökésben és összetettben – megdöntve a korosztályos csúcst – 5. helyezést ért el.

Október 12. • A Gál Ferenc Egyetem négy docense vette át főiskolai tanári kinevezését a budapesti Vigadóban tartott ünnepségen Bódis László innovációért és szakképzésért felelős államtitkártól és

Hankó Balázs felsőoktatásért felelős helyettes államtitkártól. A kormányfő által aláírt főiskolai tanári kinevezést kapott egyházmegyénk egyetemének szarvasi Pedagógia Karán Szilvássy Orsolya, az Egészség- és Szociális Tudományi Karán Thékes István, illetve egyetemünk békéscsabai Gazdasági Karán Árpási Zoltán és Simon Sándor.

• Rangos labdarúgó mérkőzéseknek adott otthont a Szent Gellért Fórum. A Gera Zoltán szövetségi edző irányította U21-es magyar labdarúgó-válogatott két Európa-bajnoki selejtezőt játszott, az egyiket Lengyelország, míg a másikat Németország ellen.

Október 16. • Betakarítási ünnepet, valamint gazdatalálkozót rendeztek a terményáldás jegyében Bogárzóban. Az ünnepi szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta a Páduai Szent Antal-templomban.

• Első kisbúcsúi szentmiséjét tartotta a lőkösházi Fatimai Szent Szűz-templomban a helyi katolikus közösség. A fatimai jelenések 9. alkalomához kötődő szentmisét Fazakas Gusztáv plébános celebrálta.

• „*Fuss és Segíts*” Jótékonyági Futóversenyt hirdetett a Gál Ferenc Egyetem és a Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabán. A futóverseny célja az volt, hogy népszerűsítse az egészséges életmódot, és felhívja a figyelmet az egészségügyben dolgozók áldozatos munkájára, külön megköszönve a Békés Megyei Központi Kórház dolgozóinak koronavírus elleni küzdelemben való helytállását.

• *Nem lehet csoda nélkül élni* címmel Betlehem-készítő pályázatot hirdetett családok, iskolai osztályok, plébániai csoportok illetve egyéni jelentkezők számára a Szegedi Dóm Látogatóközpont.

• A Pasztorális Helynökség munkatársai és egyházmegyénk plébánosai 18 áldoztatónak készülő világi testvérnek nyújtottak elméleti és gyakorlati útmutatást a Katolikus Házban. A résztvevők a későbbiekben az egyházmegyében szolgáló lelkipásztorok munkáját segítik.

Október 17. • A missziók világnapján minden katolikus templomban perselyadományt gyűjtöttek, melyet a küldetésüket teljesítők javára továbbítottak.

- A missziók vasárnapja alkalmából az esti szentmisén Nyúl M. Fidelis nővér beszélt perui missziós munkájáról a dómban.

- Udvaros Dorottya Kossuth-díjas színművész felolvasószínházi estjével folytatódott a Dóm Művészeti Szalon előadássorozata a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. A *Csend-Törékeny-Üres – Felolvasószínház Ady Endre és Pilinszky János műveiből* című est rendezője Seres Tamás volt.

- A Belvárosi Plébánia közössége óvodások miséjére várta a legkisebbeket a Katolikus Házba.

Október 18. • A Dugonics András Piarista Gimnázium közössége valamint a Dugonics Társaság közös koszorúzást tartott az író, piarista szerzetes szobránál, a szegedi Dugonics téren. A tisztelet virágait Dugonics András születésnapja és a szegedi Piarista Gimnázium 300. évfordulója tiszteletére helyezték el az emlékezők.

Október 21. • „*Útra kelek és Atyámhoz megyek.*” (vö. Lk 15,18) mottóval face2Face Eucharisztikus imaestet szervezett a Szeged-Csanádi Egyházmegye Ifjúságpasztorációs Irodája a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. Az est folyamán a résztvevők Thorday Attila újszegedi plébános tanításával, valamint Lele Máté tanúságtételével gazdagodhattak.

Október 22. • Megjelent a Toronyirány magazin idei hatodik száma, melyben többek között a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusról, a felújított kunágotai, pitvarosi és földéaki templomról, a Szegedi Katolikus Egyetemi Lelkész-ség Veni Sancte szentmiséjéről, valamint a gyulai Nádi Boldogasszony-templom búcsújáról jelent meg hosszabb írás.

Október 23. • Nemzeti ünnepünkön a székesegyházban, 18 órakor kezdődő szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálta.

- Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban az esti szentmisét követően Magda Dávid orgonaművész és Andor Csilla énekművész hangversenyét hallgathatta meg a közönség. A koncerten Liszt, Gounod és Bach művei csendültek fel.

- *Őszi tanyatúra* című programon vettek részt a Belvárosi Plébánia közösségének tagjai. A doma-

széki tanyavilágban rendezett 5 km-es gyalogtúra célja a természet szépségeinek megismerése, valamint közösségi élmények gyűjtése volt.

Október 24. • Az ópusztaszeri Magyarok Nagyasszonya Plébánia közösségének búcsúját a 11 órakor kezdődő ünnepi szentmise keretében tartották, melyet Antal Imre plébános mutatott be a Magyarok Nagyasszonya-templomban.

- A Belvárosi Plébánia a 18 órakor kezdődő szentmisében ünnepelte a dóm felszentelésének évfordulóját. Az ünnepi szentmisét egyházmegyénk kanonoki testületének tagjai mutatták be.

- A Szent Dömötör Kórházlelkési Szolgálat munkatársainak szervezésében az egészségügyi dolgozókért mutatott be szentmisét Köllő Sándor plébános a dómban.

- Községi összefogással újították fel a Zákány-szék külterületén lévő keresztet, melyet Janes Zoltán plébános és Joó Balázs esperes szentelt fel.

Október 26. • A *test méltósága* című előadással folytatódott a Szeged-Csanádi Egyházmegye Pasztorális Helynökség által szervezett Család-Egyetem. A szemináriumon Mustó Péter plébános és Szásziné Fehérváry Anikó terapeuta beszélgetett a Katolikus Házban.

- Szent Dömötör napján tartottak szakmai napot a Szent Dömötör Kórházlelkési Szolgálat munkatársai a szegedi Katolikus Házban. A betegek látogató civil munkatársak és kórházlelkészek a Lukács evangéliumában olvasható irgalmas szamaritánus történetéről beszélgettek, majd az egészségügyben dolgozókért bemutatott szentmise tapasztalatait osztották meg egymással.

Október 29. • Bőjte Csaba ferences rendi szerzetes tartott előadást az SZTE Tanulmányi és Információs Központban, a Keresztpont Esték keretében. A lelki vezető a koronavírus járvány alatt megszületett félelmekre válaszolva fogalmazta meg üzenetét.

- Első alkalommal jutalmazta a nevelőszülői gondoskodásban élő, jó tanulmányi eredményt elért fiatalokat a Szent Ágota Gyermekevédelmi Szolgáltató. A Kiválóság-díj felhívásra 372 pályázat érkezett. A legjobb tanulóknak Kothencz János főgáz-

gató gratulált a szegedi díjátadón, melyre az ország 13 megyéjéből 53 fiatal érkezett; azok, akiknek tanulmányi átlaga 4,8 és 5-ös között volt.

Október 30. • A hortobágyi kényszermunkatáborokba deportált családok emlékére állított szobrot a Hortobágyi Kényszermunkatáborokba Elhurcoltak Egyesülete a dóm körüli szoborparkban. A Náray Sándor szobrászművész által készített emlékművet Kiss-Rigó László püspök szentelte fel, beszédet mondott Horváth Attila, alkotmánybíró.

• Ünnepi szentmisét követő hangversenyen mutatták be a híveknek a felújított, 150 éves pitvarosi orgonát a Nagyboldogasszony-templomban. A liturgiát Kondé Lajos, a dóm plébánosa celebrálta, a koncerten közreműködött Nagy István orgonaművész.

• Második alkalommal rendeztek Fekete Párduc Kupa nyílt teniszbajnokságot a Szent Gellért Fórumban. A versenyzők amatőr és profi kategóriában mérték össze tudásukat.

Október 31. • Mindenszentek ünnepén, az esti szentmise után a Belvárosi Plébánia elhunyt tagjaiért törtéző, vigíliai szertartást tartottak a dóm-ban.

• *Tarjáni zenei estek – vonós parádé nem csak klasz-szikus stílusban* címmel rendhagyó koncertre várták az érdeklődőket az ÁGOTA Községi Házban. Az ingyenes hangversenyen a pARTizánok kvartett lépett fel.

November 1. • A járványhelyzet súlyossága miatt szigorodtak a járványügyi szabályok a Szeged-Csanádi Egyházmegyében. Kiss-Rigó László püspök rendelkezésének értelmében egyházmegyénk templomaiban, továbbá a ravatalozókban és zárt helyeken ismét kötelező lett a maszk használata.

• A Belvárosi Plébánia közössége az idén is megtartotta a halottak napjának vigíliáján kezdődő kilencedet, melynek keretében november 1–9. között, az este 6 órakor kezdődő szentmisét a plébánia közösségéhez tartozó hívek elhunyt szeretteiért ajánlották fel a dóm-ban

• Kora délután igeliturgia volt az újszegedi temető-kápolnánál, melyet követően a helyi lelképásztorok megsejtenek a sírokat.

• Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet-templomban a 18 órai ünnepi szentmisét követően az elhunytak üdvösségéért felajánlott énekes zsolozsmára várták a híveket.

November 2. • Halottak napján a 10 órai szentmise keretében közösen imádkoztak a Szegedi Dóm Látogatóközpont urnatemetőjében elhelyezett elhunytakért a székesegyházban.

November 4. • A Pasztorális Helynökség online rendezvényének vendége Laurinyecz Mihály plébános volt, aki előadásának az *Ismerkedés az erkölcssteológia alapjaival* címet választotta.

• A forradalom vérbe fojtásának, az 1956-os szabadságharc leverésének, a szovjet csapatok bevonulásának emléknapján a hívó közösség tagjai gyertyát gyújtottak otthonaikban az áldozatok emlékére.

November 5. • Kihirdette alkotópályázatának győzteseit a Kateketikai Iroda. A Szent Imre pályázatra, melynek témája Szent József élete, atyai példája, szellemiségének ábrázolása volt, az egyházmegye kétszázötven hitoktatásban részesülő általános és középiskolás tanulója jelentkezett. A legjobb alkotásokat november 7-től a Szegedi Dóm Látogatóközpontban tekinthették meg az érdeklődők.

• Plébániai munkatársak zárandokoltak Mátraverebély-Szentkútra a Pasztorális Helynökség szervezésében.

November 6. • *A Dömötör-torony napja* című, egésznapos eseményt szerveztek a Szegedi Dóm Látogatóközpont munkatársai. A programban történelmi divatbemutató, Szent Dömötör emlékei séta, szerzetesi és régiós termékek bemutatója, valamint Buda Ádám énekmondó műsora szerepelt.

• Ünnepi szentmisét tartottak a 20 éves csengelei Szent Imre-templomban, melynek keretében Kiss-Rigó László püspök hat fiatalat részesített a bérmlás szentségében.

November 11. • Az Egyetem-napi centenáriumi programsorozat keretében ünnepi szentmisét mutatott be a székesegyházban Serfőző Levente oktatási helynök. A szentmisét követően az SZTE vezetője megkoszorúzta Klebelsberg Kunó sír-

emlékét a Szegedi Dóm Látogatóközpontban, valamint elhelyezte az emlékezés virágait a Nemzeti Emlécsarnokban található egyetemalapítók szobránál.

November 13. • *Élet a plébánián a szinódusi folyamat tükrében* címmel online konferenciát szervezett az egyházmegye Pasztorális Helynöksége. A program előadói: Kondé Lajos pasztorális helynök, Serfőző Levente oktatási helynök, Görföl Tibor teológus, Kiss Imre szarvasi plébános és Binszki József bajai plébános voltak.

November 14. • Ünnepi szentmise keretében adtak hálát templomuk felújításáért a Szent Rókus Plébánia közösségének tagjai. Ugyancsak ebben a szentmisében részesítették a bérálás szentségében az arra felkészült rókus fiatalokat.

November 15. • *Kék-fehér csokigyűjtés* címmel akciót hirdetett a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató és az ÁGOTA Alapítvány javára az MTK labdarúgócsapata. A hagyományos jótékonyági akcióhoz az idén a PICK Szeged együttese, valamint a Szegedi Kortárs Balett is csatlakozott. A kezdeményezés célja az volt, hogy minél több édesség eljusson a gyermekotthonokban élő fiatalokhoz, megszépítve ezzel a karácsonyi ünnepeket.

November 19. • Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepnapján, az újszegedi plébániatemplomban az esti szentmisét Benven Madassery Sebastian indiai missziós atya tartotta. Ezt követően Sallay Gergely gitárművész koncertjét hallgathatta meg a közönség.

November 20. • A Szent Gellért Plébánia közössége szentmise keretében ünnepelte jubiláló házaspárjait.

- Rendhagyó irodalmi esttel kezdődött a Dóm Művészeti Szalon 2021/2022-es évadja. A *Hit, Remény, Szeretet* című rendezvényen Bagdy Emőke klinikai szakpszichológussal Simon András író, grafikusművész beszélgetett a Szegedi Dóm Látogatóközpontban.

- Krisztus Király ünnepének előestéjén számos ország ezernyi templomában egy óra szentségimádásra gyűltek össze a hívek, hogy találkozzanak

Jézussal, a „láthatatlan Isten képmásával”. A kezdeményezéshez csatlakozott az algyői Szent Anna-templom és a Szeged-móravárosi Szent Kereszt-templom közössége is.

November 21. • Első szentáldozáson vettek részt a Szent Gellért Plébánia közösségének azon gyermekei, akik koruknak megfelelő érettséggel különböztették meg az Eucharisziát a közönséges kenyértől és bortól, valamint megfelelő hittani ismeretekkel rendelkeztek.

- Az algyői Szent Anna-templomban, valamint a Szeged-móravárosi Szent Kereszt-templomban Fazakas Attila plébános hagyományos szertartás keretében megáldotta az Erzsébet-kenyereket, melyeket a szentmise végén a jelenlévők hazavittek családjaikba.

- A Belvárosi Plébánia szervezésében óvodás misét tartottak a plébánia közösségéhez tartozó kisgyermekes családoknak a Katolikus Házban.

- Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepéhez kapcsolódóan minden magyarországi katolikus templomban a perselyadományokból összegyűjtött összeget az egyházmegyei, illetve az országos karitászt szervező szervezet javára továbbították.

November 23. • *Éltető ünnepeink – egy lélegzetvétel a mennyország levegőjéből* címmel Dyekiss Virág tartott előadást a CsaládEgyetemen, a Katolikus Házban.

November 25. • *Hittel, tehetséggel – Roma szakkollégisták tudományos munkái 2011–2021* címmel zárókonferenciát rendezett a Szegedi Keresztény Roma Szakkollégium a Gál Ferenc Egyetem Klebelsberg termében. A jubileumi rendezvényen jelen volt Novák Katalin és Palkovics László miniszter, Sztojka Attila kormánybiztos, valamint Fabinyi Tamás püspök. Az esemény fővédnöke Kiss-Rigó László püspök volt.

November 27. • *Szó-Lélek-Szem – 100 éve született Pilinszky János* címmel fotókiállítással egybekötött megemlékezést tartottak a Szegedi Dóm Látogatóközpontban. Az eseményen köszöntőt mondott Zakar Péter, az SZTE rektorhelyettese, a műsorban közreműködött F. Döry Magdolna, Németh János és Fabulya Andrea.

TARTALOMJEGYZÉK

<i>XII. Piusz pápa</i>	2
A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus himnusza 1938 / 2020-21	3
<i>Január – Boldogasszony hava – naptár</i>	4
<i>Február – Bőjtelő hava – naptár</i>	5
<i>Március – Bőjtmás hava – naptár</i>	6
2. zsoltár	7
Ne hagyjátok a templomot és az iskolát – <i>Interjú Kiss-Rigó László püspökkel</i>	9
Juhász Gyula Én Istenem	15
Benedek Elek: A két borsökröcske (<i>mese</i>)	16
Imádlak és áldlak, Isten, rejtelem (<i>népének</i>)	20
Egyházmegyei mozaik <i>Válogatás a Toronyirány magazin 2021-es tudósításaiból</i>	21
Babits Mihály: Eucharistia	46
<i>Szent VI. Pál pápa</i>	48
11. zsoltár	49
<i>Április – Szent György hava – naptár</i>	50
<i>Május – Pünkösöd hava – naptár</i>	51
<i>Június – Szent Iván hava – naptár</i>	52
Kamocsa Gábor: A keresztényüldözés korunk egyik legégetőbb emberi jogi kérdése	53
Tóth Marcell: Hálások az üldözött keresztények az egyházmegye és az ország segítéséért	59
Jacopo da Todi: Stabat Mater	66
Benedek Elek: A csillagszemű juhász (<i>mese</i>)	68
Galileai férfiak (<i>népének</i>)	72
Wass Albert: Ünnepvárás	73
Csiszér Áron: A föld alá temetett múlt: Árpád-kori templomok Békésben	74
Dsida Jenő: Út a Kálváriára	81

Marton Árpád: Kultúr-körök 2021	
<i>Kulturális élet a vírus árnyékában a Dél-Alföldön</i>	82
Reviczky Gyula: Feltámadás	89
<i>Szent II. János Pál pápa</i>	90
129. zsoltár	91
<i>Július – Szent Jakab hava – naptár</i>	92
<i>Augusztus – Kisasszony hava – naptár</i>	93
<i>Szeptember – Szent Mihály hava – naptár</i>	94
Miklós Péter: „Különös, szent, nagy titok”	
<i>Az Oltáriszentség kultuszának évszázadai</i>	95
Sík Sándor: Szent István himnusz	103
Varga Domokos: Az öreg kovács (<i>mese</i>)	105
Magasztalja lelkem az én Uramat (<i>népének</i>)	109
Trautwein Éva: Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus –	
A párbeszéd jegyében	110
Károlyi Amy: Hit	123
<i>Ferenc pápa</i>	124
150. zsoltár	125
<i>Október – Mindszent hava – naptár</i>	126
<i>November – Szent András hava – naptár</i>	127
<i>December – Karácsony hava – naptár</i>	128
Pilinszky János: Panasz	129
Miklós Péter: Költészet és katolicizmus	
<i>A száz éve született Pilinszky János lírájáról</i>	130
Csiszér Áron: Biztató jövőkép egy eseménydús év után	132
Illyés Gyula: A libapásztorból lett királyné (<i>mese</i>)	136
Menj el sietséggel (<i>népének</i>)	142
Reményik Sándor: Mindenki megy	143
Papp Gábor: Események, rendezvények Békés megyében 2021	144
Sík Sándor: Karácsonyi álom	153
Elhunyt lelkipásztorok	155
Szeged-Csanádi Egyházmegyei krónika, 2021	157

Szeged-Csanádi Egyházmegye Toronyirány Kalendárium

Megjelenik évente egyszer

Felelős kiadó: dr. Kiss-Rigó László,
a Szeged-Csanádi Egyházmegye püspöke
6720 Szeged, Aradi Vértanúk tere 2.
Kiadja a Gerhardus Média Központ Kft.

Felelős szerkesztő: dr. Antal Zsolt
Kiadványmenedzser: Orosz László
Nyomdai előkészítés: WellCom Stúdió

Nyomtatás: Prime Rate Kft.

ISSN 2016-6236

Borítófotó: Merényi Zita / Magyar Kurír

GERHARDUS
kiadó

680 Ft